

هدية
HÄDIYAH

د توحيد ساتنه

حراسة التوحيد

پښتو

بشتو

لېکوال

قدرمن شيخ صاحب عبد العزيز بن عبد الله بن باز

(ح) جمعية خدمة المحتوى الإسلامي باللغات ، ١٤٤٦ هـ

بن باز ، عبدالعزيز
حراسة التوحيد - بشتو. / عبدالعزيز بن باز - ط ١. - الرياض ،
١٤٤٦هـ

١٧٢ ص ؛ ..سم

رقم الإيداع: ١٤٤٦/١٤٩٥٧
ردمك: ٩٧٨-٦٠٣-٨٥٢٤-١١-٤

حراسة التوحيد

د توحيد ساتنه

لېکوال: قدرمن شيخ صاحب عبد العزيز بن عبد الله بن باز

الرسالة الأولى العقيدة الصحيحة وما يضادها

لومړی پېغام

صحيح عقیده او هغه چې خلاف یې ده

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله وحده، والصلاة والسلام على من لا نبي بعده، وعلى آله وصحبه.

أما بعد: كله چې سمه عقیده د اسلامي دين اصل او د امت بنسټ دی، نو د اړتیا له مخې ما وپتېله چې د دې موضوع په اړه وينا ولرم، او ليکنې او تاليف سره يې بيان او تشریح کړم.

او د قرآن او سنت له شرعي دلايلو څخه معلومه ده چې کړنې او ويناوې هغه مهال اعتبار پېدا کوي چې له سمې عقيدې سرچينه واخلي، خو که عقیده سمه نه وي، نو هغه کړنې او ويناوې باطلېږي چې پرې بنا وي، لکه څنگه چې الله تعالى فرمايلي دي:

﴿وَمَنْ يَكْفُرْ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَسِرِينَ﴾ [المائدة: ۵]. ژباړه: (او څوک چې له ايمان نه انکار وکړي، نو يقيناً د هغه عمل برباد شو او هغه به په اخرت کې له تاوانيانو څخه وي) [المائدة سورت: ۵ آيت].

او الله تعالى فرمايلي: ﴿وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَسِرِينَ﴾ [الزمر: ۶۵]. ژباړه: (او يقيناً يقيناً تا ته وحې کړای شوې ده او هغو کسانو ته چې له تا نه مخکې وو (داسې چې) قسم دی که تا شرک وکړ (نو) ستا عمل به خامخا برباد شي او ته به خامخا لازماً له تاوانيانو څخه شی. (الزمر سورت: ۶۵ آيت).

د هغه د امانتدار رسول -صلی الله علیه وسلم- سنت په گوته کوي چې: سمه عقیده په شپږو شیانو کې خلاصه کیږي چې عبارت دي له: په الله جل جلاله ایمان، د هغه په ملایکو، د هغه په کتابونو، د هغه په رسولانو، د آخرت په ورځ او د خبر او شر په اندازې ایمان راوړل دي. دا شپږ کارونه د هغې صحیح عقیدې بنسټونه دي چې د الله تعالی کتاب پرې نازل شوی او الله تعالی پرې خپل رسول محمد صلی الله علیه وسلم رالیرلی دی، په قرآن او صحیح سنت کې د دې شپږو اصولو لپاره ډېری دلایل شته، چې د بېلګې په توګه یې یو څو لاندې دي:

لومړی: له قرآن څخه؛ لکه د الله تعالی دا قول: ﴿لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُوا وَجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ﴾ [البقرة: ۱۷۷]. ژباړه: (نېکي دا نه ده چې خپل مخونه د مشرق او مغرب په طرف وگرځوئ، خو لېکن نېکي (د هغه چا) ده چې پر الله او پر ورځ د آخرت او پر ملایکو او پر کتابونو او پر نبیانو یې ایمان راوړي). [البقرة سورت: ۱۷۷ آیت].

او د هغه سپیڅلي او لوړ ذات وینا چې فرمایي: ﴿ءَامَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْ رُّسُلِهِ﴾ [البقرة: ۲۸۵]. ژباړه: (رسول پر هغه څه ایمان راوړی دی؛ چې په ده باندې د خپل رب له جانبې نازل کړی شوی دی او مومنانو هم، ټولو ایمان راوړی دی په الله باندې او د هغه پر ملایکو او د هغه پر کتابونو او د

هغه په رسولانو باندې (او وایي) مونږه د هغه (الله) په رسولانو کې د هیچا په مینځ کې توپیر نه کوو). [البقرة سورت: ۲۸۵ آیت].

او دا قول د الله تعالی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ءَامِنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ ؕ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِ ؕ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ مِن قَبْلُ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللّٰهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ ؕ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا﴾ [النساء: ۱۳۶]. ژباړه: (ای هغو کسانو چې ایمان یې راوړی دی! تاسو پر الله ایمان راوړئ او د هغه پر رسول او پر هغه کتاب چې هغه په خپل رسول باندې نازل کړی دی او پر هغو کتابونو چې له ده نه یې مخکې نازل کړي دي، او څوک چې په الله او د هغه په ملایکو او د هغه په کتابونو او د هغه په رسولانو او د اخرت په ورځ کافر شي، نو یقیناً هغه گمراه شو په ډېرې لرې گمراهۍ سره). [النساء سورت: ۱۳۶ آیت].

او دا قول د الله تعالی: ﴿أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ﴾ [الحج: ۷۰]. ژباړه: (آیا ته نه یې پوه شوی چې بېشکه الله پوهېږي په هر هغه څه چې په آسمان او ځمکه کې دي، بېشکه دغه په یو کتاب کې دي، بېشکه دغه الله ته ډېر آسان دي) [الحج سورت: ۷۰ آیت].

دویم: له سنت څخه؛ هغه مشهور حدیث دی چې مسلم په خپل صحیح کې د امیر المؤمنین عمر بن الخطاب رضي الله عنه له حدیث څخه روایت کړی چې جبریل علیه السلام له پیغمبر صلی الله علیه وسلم څخه د ایمان په اړه پوښتنه وکړه،

نو هغه ورته وفرمايل:

ژباړه: «ايمان دې ته وايي چې: په الله جل جلاله، ملاېكو يې، كتابونو يې، پيغمبرانو يې، په وروستۍ ورځ (قيامت) او د خير او شر په اندازه باور ولري». الحديث،

او شيخينو (بخاري او مسلم) - په لږ څه توپير سره - د ابو هريرة رضي الله عنه له حديث څخه روايت کړی.

له دې شپږو بنسټونو څخه لاندې چارې سرچينه اخلي: هر هغه څه چې يو مسلمان يې بايد د الله تعالی، آخرت او نورو غيبي چارو په اړه پرې باور ولري هغه څه دي چې الله تعالی او د هغه رسول صلی الله عليه وسلم يې په اړه موږ ته خبر راکړی دی.

او دا شپږ اصول په لاندې توګه بیانېږي:

لومړۍ اصل: په الله تعالی ایمان، چې څلور چارې په بر کې نیسي لکه:

په دې باور چې هغه ذات له هر څه پرته د عبادت وړ دی، ځکه چې هغه د خپلو بندګانو خالق، له هغوی سره نیکي کوونکی، هغوی ته روزي ورکونکی، د هغوی په پټو او ښکاره رازونو پوه، له هغوی څخه پیروي کوونکو ته اجر ورکونکی او ګناهکارانو ته یې سزا ورکونکی ذات دی.

او الله تعالی ثقلین (انسانان او پیریان) د خپل عبادت لپاره پیدا کړي او امر یې ورته کړی لکه چې فرمایي: ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ * مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعِمُونِ * إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ﴾ [الذاریات: ۵۶ - ۵۷]. ژباړه: (او ما پیریان او انسانان نه دي پیدا کړي مګر د دې لپاره چې دوی زما عبادت وکړي * زه له دوی نه هېڅ رزق نه غواړم او نه دا غواړم چې دوی ما ته خوراک راکړي * بېشکه هم دغه الله ښه روزي ورکونکی، قوت والا، (او) ډېر مضبوط دی) [الذاریات سورت: ۵۶-۵۸ ایتونه].

او الله تعالی فرمایلي: ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ * الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَندَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ﴾ [البقرة: ۲۱ - ۲۲]. ژباړه: (ای خلکو! د خپل رب عبادت وکړئ، هغه چې تاسو یې پیدا کړي یاست او هغه کسان

چې له تاسو نه مخکې وو، د دې لپاره چې تاسو پر هېزگاره شي * هغه (رب) چې ستاسو لپاره يې ځمکه فرش او اسمان چت جوړ کړی دی او له بره نه يې اوبه نازلې کړي دي، بيا يې په دغو سره له مېوو نه ستاسو لپاره رزق راوېستلی دی، نو له الله سره هېڅ قسمه شريکان مه جوړوئ، حال دا چې تاسو پوهېږئ. [البقرة سورت: ۲۱-۲۲ ايتونه].

الله جل جلاله د دې حق د روښانه کولو او لوړې ته يې د بلنې ورکولو لپاره رسولان او کتابونه رالېږلي دي او د دې له مخالفت څخه يې خبرداري ورکړې، لکه چې الله پاک فرمايي: ﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾ [النحل: ۳۶]. ژباړه: (او يقيناً يقيناً مونږ په هر يو امت کې يو رسول لېږلی و (په دې سره) چې تاسو د الله عبادت کوئ او له طاغوت نه ځان وساتئ). [النحل سورت: ۳۶ آيت].

او الله تعالى فرمايلي: ﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ﴾ [الأنبياء: ۲۵]. ژباړه: (او له تا مخکې مو کوم رسول نه دی لېږلی مگر هغه ته مو وحي کړې چې له ما پرته بل الله نشته، نو يوازې زما عبادت وکړئ). [الأنبياء سورت: ۲۵ آيت].

او الله تعالى فرمايي: ﴿الر كِتَابٌ أُحْكِمَتْ آيَاتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ * أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنْني لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ﴾ [هود: ۱ - ۲]. ژباړه: (الف، لام، را، دا) کتاب دی چې ايتونه يې محکم کړي شوي دي، بيا د ښه حکمت والا، پوره خبردار ذات له خوا نه په تفصيل سره بيان شوي دي *

دا چې تاسو عبادت مه کوئ مگر یواځې د الله، بېشکه زه تاسو لپاره د هغه له جانبه (رالېږل شوی) وپروونکی او زېری ورکونکی یم). [هود سورت: ۱-۲ آیتونه].

او د دې عبادت حقیقت: په ټولو هغو چارو کې د الله تعالی یو گڼل دي چې د هغه عبادت پرې کېږي لکه: دعاء، ویره، هیله مندي، لمونځ، روژه، ذبح، نذر او په عاجزی سره د هغه د ثواب په تمه، او د هغه د عذاب له ویرې نور عبادتونه کول، چې هغه ته په پوره محبت او د هغه لویۍ ته په بشپړې عاجزی سره ترسره شي.

او څوک چې په قرآن کریم کې فکر وکړي، وبه مومي چې ټول د همدې لوی اصل په باره کې نازل شوی، لکه چې الله پاک فرمایلي: ﴿إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ * أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ﴾ [الزمر: ۲-۳]. ژباړه: (بېشکه مونږ تا

ته کتاب په حقه سره نازل کړی دی، نو ته د الله عبادت کوه، په داسې حال کې چې دین هغه (الله) لره خالص کوونکی یې * خبردار شئ! خاص د الله لپاره خالص دین دی، او هغه کسان چې له هغه پرته یې دوستان (کارسازي) نیولي دي (وايي): مونږ د دوی عبادت نه کوو مگر د دې لپاره چې دوی مونږ الله ته نژدې کړي، ښه نژدې کول، بېشکه الله به د دوی په مینځ کې په هغو خبرو کې فیصله کوي چې دوی په هغو کې اختلاف کوي، بېشکه الله هدایت نه کوي هغه چا ته چې هغه دروغجن، ډېر ناشکره وي). [الزمر سورت: ۲-۳ آیتونه].

او د هغه سپېڅلي او لوړ ذات وينا چې فرمايي: ﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ﴾ [الإسراء: ٢٣]. ژباړه: (او ستا رب حکم کړی دی چې تاسو عبادت مه کوئ (د بل هیچا) مگر یواځې د هغه او له مور او پلار سره ښه احسان کوئ). [الإسراء سورت: ٢٣ آیت].

او د الله تعالی دا قول: ﴿فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ﴾ [غافر: ١٤]. ژباړه: (نو تاسو الله بلئ، په داسې حال کې چې همدۀ ته د دین خالص کوونکي یئ اگر که کافران یې بد گڼي). [غافر سورت: ١٤ آیت].

همدا رنگه، که څوک په نبوي سنت کې ژور فکر وکړي و به مومي چې دې اصل ته زیاته پاملرنه شوې ده، لکه په صحیحینو کې چې له معاذ -رضي الله عنه- څخه روایت دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي: ژباړه: «د الله حق پر بنده گانو دا دی چې عبادت یې وکړي او هیڅ شی ورسره شریک نه کړي».

او په الله تعالی په ایمان کې: په ټولو هغو چارو ایمان داخلېږي چې هغه پر خپلو بندگانو فرض کړي دي لکه: د اسلام ښکاره پنځگونې رکنونه، او هغه دا دي: چې پدې خبره گواهي ورکول چې له الله پرته بل معبود نشته، او پر دې چې محمد د الله رسول دی، لمونځ کول، زکات ورکول، د رمضان روژه او د بیت الله حج د هغه چا لپاره چې د لارې وس ولري، او ځیني نور فرض عملونه چې پاکیزه شریعت راوړي دي.

او د دې ارکانو تر ټولو اړین او لوی یې: پدې خبره گواهي ورکول دي چې له الله پرته بل معبود نشته، او پر دې چې محمد د الله رسول دی، او دا گواهي الله

تعالی ته د عبادت خالص او له هغه پرته یې له نورو نفي کول په بر کې نیسي، او همدا د (لا اله الا الله) معنا ده، ځکه معنا یې داسې ده لکه څنگه چې علماوو فرمایلي: له الله پرته بل بر حق معبود نشته، نو پر دې اساس: هر هغه څه چې له الله پرته یې عبادت کېږي - که بشر وي، یا ملاپکه، یا پیری او یا بل څه - نو هغه باطل معبود دی، او په حقه معبود یوازې یو الله دی چې شریک نه لري، الله تعالی فرمایلي: ﴿ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ﴾ [الحج: ۶۲]. ژباړه: (دغه پدې سبب چې بېشکه الله، هم دی حق دی او دا چې بېشکه هغه چې دوی یې له هغه (الله) نه پرته رابولي، همغه باطل دی). [الحج سورت: ۶۲ آیت].

او وړاندې تېر شو چې الله پاک پیریان او انسانان د همدې بنسټیز اصل لپاره پیدا کړي او امر یې ورته پرې کړی، رسولان یې پرې رالېږلي او کتابونه یې پرې نازل کړي دي؛ نو بنده ته په کار دي چې پدې اړه ژور او زیات فکر وکړي؛ تر څو درته لدې اصل څخه د ډیری مسلمانانو ناپوهي څرگنده شي چې پکې بېشکېل دي؛ چې د الله تعالی سره یې د نورو عبادت وکړ او د هغه خالص حق یې نورو ته ورکړ، الله دې مرسته وکړي.

او په الله تعالی له ایمان څخه پدې ایمان راوړل دي چې هغه د ټول عالم خالق، د هغوی چارسازی، او په خپل علم او ځواک سره د هغوی په چارو کې د خپلې خونې سره سم تصرف کوونکی دی.

او په الله پاک له ایمان څخه پدې باور لرل دي چې همغه د کائناتو پیدا کوونکی، چارې سموونکی، او په خپل علم او ځواک سره هر رنګ چې وغواړي د

هغوی په چارو کې تصرف کوونکی دی، او هماغه د دنیا او آخرت مالک او د ټولو کائناتو رب دی، له هغه پرته بل خالق نشته او له هغه پرته بل رب نشته.

او دا چې هغه د دنیا او آخرت مالک او د ټول عالم رب دی، له هغه پرته بل خالق، او بل رب نشته، او دا چې هغه د بندگانو د اصلاح او په دنیا و آخرت کې د هغوی د نجات او سمونتیا لپاره پېغمبران رالېږلي او کتابونه یې نازل کړي دي،

او دا چې هغه پاک ذات پدې ټولو کې شریک نه لري، الله تعالی فرمایلي: ﴿اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ﴾ [الزمر: ۶۲]. ژباړه: (الله د هر شي پيدا کوونکی دی او هغه په هر شي باندې نگران دی). [الزمر سورت: ۶۲ ایت].

او الله تعالی فرمایلي: ﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ﴾ [الأعراف: ۵۴]. ژباړه: (بېشکه ستاسو رب هغه الله دی چې اسمانونه او ځمکه یې په شپږو ورځو کې پيدا کړي دي، بيا د عرش له پاسه برقراره شو، هغه په شپې سره ورځ پټوي، په دې حال کې چې دا (شپه) هغې (ورځ) لره په تلوار سره طلب کوي او (پيدا کړې يې ده) لمسترگه، او سپوږمۍ او ستوري، چې د هغه په حکم سره مسخر کړي شوي دي، اگاه شئ! خاص هغه لره دي پيدا کول او حکم کول، ډېر برکت والا دی الله چې رب العلمين دی). [الأعراف سورت: ۵۴ ایت].

او په الله تعالی له ایمان څخه د هغه په نېکو نومونو او عاليه صفتونو ایمان راوړل دي چې د هغه په کتاب او د هغه د امانتدار رسول په سنت کې راغلي دي، پرته له تحریف، له معنا څخه یې انکار، پرته له څرنگوالي او بېلګې بیانولو څخه،

نو په اړه یې واجب دریځ دا دی چې لکه څنګه چې راغلي، د څرنگوالي له خپرلو پرته همداسې په خپل حال له هغو لویو معانیو سره پرېښودل شي چې دلالت پرې کوي، چې هغه د الله تعالی صفتونه دي، او واجب دي چې الله تعالی په هغو صفتونو سره د هغه د شان سره سم یاد شي، پرته له دې چې په صفاتو کې یې له مخلوقاتو سره په یو څه کې تشبیه ورکړل شي، لکه چې الله تعالی فرمایلي: ﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾ [الشوری: ۱۱]. ژباړه: (د هغه په مثل هېڅ شی نشته او هم دغه ښه اوږدونکی، ښه لیدونکی دی). [الشوری سورت: ۱۱ آیت].

او الله تعالی فرمایي: ﴿فَلَا تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾ [النحل: ۷۴]. ژباړه: (نو تاسو د الله لپاره مثالونه مه بیانوي، بېشکه الله پوهېږي او تاسو نه پوهېږئ). [النحل سورت: ۷۴ آیت].

نو د الله تعالی په اسم او صفاتو کې همدا د رسول الله صلی الله علیه وسلم د صاحبو کرامو او په نیکۍ کې تر قیامته د هغوی له پیروانو څخه د اهل سنت و الجماعت عقیده ده، او همدا هغه عقیده ده چې امام: أبو الحسن الأشعري رحمه الله په (المقالات) کتاب کې د محدثینو او اهل سنتو څخه رانقل کړې او نورو د علم او ایمان خاوندانو هم رانقل کړې ده.

امام أوزاعي رحمه الله ویلي: "له زهري او مکحول څخه د صفاتو د آیتونو په

اړه پوښتنه وشوه، نو دواړو وويل: همداسې يې تېر کړئ (عقېده پرې ولرئ) لکه څنگه چې راغلي".

او اوزاعي -رحمه الله- دا هم ويلي چې: "موږ او ډيری تابعينو به ويل چې الله پاک په خپل عرش دی او په هغو صفاتو ايان لرو چې په سنت کې راغلي دي".

او وليد بن مسلم رحمه الله ويلي: "له مالک، اوزاعي، ليث بن سعد او سفيان الثوري رحمهم الله څخه په صفاتو کې د راغلو رواياتو په اړه پوښتنه وشوه، نو ټولو وويل چې: د کيفيت په اړه يې له پوښتنې کولو پرته همداسې تېر کړئ (عقېده پرې ولرئ) لکه څنگه چې راغلي دي .

لالکائي په: شرح أصول الاعتقاد (۹۳۰)، او بيهقي په: الأسماء والصفات (۹۵۵) کې روايت کړی. "او کله چې د مالک د شيخ: ربيعة بن أبي عبد الرحمن رحمهما الله څخه د استوا په اړه پوښتنه وشوه هغه وويل: استوا نامعلومه نده، د کيفيت په اړه يې پوښتنه کول غير معقول کار دی، د الله له طرفه پېغام، په رسول يې ښکاره رسول او پر موږ يې منل دي). او کله چې له امام مالک رحمه الله څخه پوښتنه وشوه هغه وويل: (استوا معلومه ده، کيفيت يې ناڅرگند دی، ايان پرې واجب دی او په اړه يې پوښتنه کول بدعت دی) بيا يې پوښتونکي ته وويل: ماته يو ډير بد انسان ښکاري! او امر يې وکړ نو وويستل شو".

او همدا معنا له أم المؤمنين أم سلمة رضي الله عنها څخه هم روايت شوې ده ، او امام أبو عبد الرحمن بن المبارك رحمة الله عليه ويلي: "موږ خپل سپېڅلی رب پدې پېژنو چې هغه د خپلو اسمانونو د پاسه په خپل عرش دی او له مخلوقاتو څخه يې جلا دی". او پدې اړه د امامانو خبرې ډيرې زياتې دي چې پدې يو تقرير

کې یې راوړل ناشوني دي، او که څوک غواړي چې ډیرو معلوماتو ته پدې اړه لاسرسی ولري نو د اهل سنت علماوو لیکنو ته دې مراجعه وکړي لکه (السنة) کتاب؛ د عبد الله بن الامام احمد او (التوحيد) د جلیل القدر امام محمد بن خزیمه کتاب، او (السنة) د ابو القاسم اللالكائي الطبري کتاب، او (السنة) د أبی بکر بن أبی عاصم کتاب، د حماة کلي اوسیدونکو ته د شیخ الاسلام ابن تیمیة ځواب، او هغه لوی او ډیر گټه لرونکی ځواب دی، په نوموړي ځواب کې هغه رحمه الله د اهل سنت عقیده بیان کړې ده او د هغوی زیاتې ویناوې یې نقل کړي دي، همدا رنگه شرعي او عقلي دلیلونه چې د اهل سنت د ویناوو په صحت دلالت کوي او د هغوی د مقابل لورې د ویناوو په بطلان دلالت کوي راوړي دي.

او په دې اړه د امامانو ویناوې ډیرې زیاتې راغلي چې پدې ځای کې یې رانقلول ناشوني دي، او د زیاتو ویناوو لپاره دې د سنت علماوو لیکنو ته مراجعه وشي لکه:

(السنة) کتاب، د عبد الله بن الامام احمد، او : التوحيد کتاب د جلیل القدر امام محمد بن خزیمه، او (السنة) کتاب د أبو القاسم اللالكائي الطبري کتاب، او (السنة) د أبو بکر بن أبی عاصم کتاب. همدا رنگه د: حما والاو ته د شیخ الاسلام ابن تیمیة جواب، چې هغه یو عظیم او گټور جواب دی چې د اهل سنت والجماعت عقیده یې پکې تشریح کړې او د هغوی ډیرې ویناوې یې رانقل کړي او شرعي او عقلي دلایل یې د اهل سنت د ویناوو پر صحت او د هغوی د مخالفینو د ویناوو پر بطلان راوړي دي. همدا رنگه یې هغه رساله چې د : التدمرية په نوم یادېږي؛ چې په عقلي او نقلي دلایل سره یې د اهل سنت و الجماعت عقیده تشریح کړې، او په

نيک نيت او حق پېژندنې ته په ليوالتيا سره پکې هر عالم لوستونکي ته ښکاري چې باطل پکې افشا شوی دی، نو په اساء او صفاتو کې د اهل سنت والجماعت عقیده دا ده چې هغوی الله تعالی ته هغه څه ثابتوي چې هغه په خپل کتاب کې ځانته ثابت کړي او يا يې ورته رسول صلی الله عليه وسلم په خپل سنت کې ثابت کړي دي، پرته له بېلگې بيانولو، او د مخلوق له مشابېت څخه يې داسې سپېڅلی کړی چې له معنا څخه پکې انکار نه وي؛ نو په برياليتوب سره له تناقض څخه وژغورل شول. او پر ټولو دلايلو يې د الله تعالی په توفيق عمل وکړ؛ ځکه څوک چې پر هغه حق ثابت پاتې شي چې الله تعالی پرې رسولان رالېږلي، او پدې اړه يې خپل زيار وويست، او په لاسته راوړلو کې يې الله تعالی ته اخلاص څرگند کړ، نو الهي تگلاره دا ده چې هغه ته حق ته د رسيدو توفيق ورکوي او دلايل يې څرگندوي، لکه چې هغه تعالی فرمايي: ﴿بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ﴾ [الأنبياء: ۱۸]. ژباړه: (بلکې مونږ په حق سره باطل وُلُو، نو دا د هغه دماغ راوباسي، نو ناڅاپه هغه ختمېدونکی وي). [الأنبياء سورت: ۱۸ آيت].

او الله تعالی فرمايلي: ﴿وَلَا يَأْتِيَنَّكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا﴾ [الفرقان: ۳۳]. ژباړه: (او دوی تا ته کوم مثال (عجيب سوال او اعتراض) نه راوړي مگر مونږ تا ته راوړو (د هغه) حق (جواب) او تر ټولو ښه تفسير). [الفرقان سورت: ۳۳ آيت].

خو هغه کسان چې د اساء او صفاتو په باب کې د اهل سنت والجماعت د عقيدې مخالف دي؛ نو خامخا به د عقلي او نقلي دلايلو سره په هغه څه کې په ټکر کې واقع کېږي چې دی يې ثابتوي او يا ترې انکار کوي. او حافظ ابن کثير رحمه

الله په خپل مشهور تفسیر کې د دې موضوع په اړه د دې آیت د تفسیر پر مهال
 بنایسته وینا کړې ده؛ چې الله تعالی فرمایي: ﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ
 السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ﴾ [الأعراف: ۵۴].
 ژباړه: (بېشکه ستاسو رب هغه الله دی چې اسمانونه او ځمکه یې په شپږو ورځو
 کې پیدا کړي دي، بیا د عرش له پاسه برقرار شو). [الأعراف سورت: ۵۴ آیت].

چې لوی گټې ته په لیدو یې دلته راوړل غوره دي؛ هغه رحمه الله فرمایلي:
 خلک د دې موضوع په اړه ډېر نظرونه لري چې دا یې د راوړلو ځای نه دی،
 بلکې، موږ به پدې ځای کې د سلفو صالحینو؛ مالک، أوزاعي، ثوري، لیث بن
 سعد، شافعي، أحمد بن حنبل، اسحاق بن راهویه او د مسلمانانو د نورو پخوانیو او
 اوسنیو امامانو - رحمهم الله - مذهب تعقیوو چې هغه: اساء او صفات په خپل
 حال پرېښودل دي لکه څنگه چې راغلي دي، پرته له څرنگوالي، مشابهت او له
 معنا څخه یې انکار، او هغه څه چې د تشبیه کونکو په ذهن کې ښکاره دي، هغه
 له الله تعالی څخه منفي دي، ځکه الله جل جلاله په هېڅ شي کې د خپلو
 مخلوقاتو په څېر نه دی، ﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾
 [الشوری: ۱۱]. ژباړه: (د هغه په مثل هېڅ شی نشته او هم دغه ښه اورېدونکی،
 ښه لیدونکی دی). [الشوری سورت: ۱۱ آیت].

بلکې خبره هغه ده چې امامانو کړې ده لکه: نعیم بن حاد د بخاري شیخ چې
 ویلي یې دي: چا چې الله تعالی د مخلوقاتو سره تشبیه کړ، کفر یې وکړ، او چا چې
 له هغه څه نه انکار وکړ چې الله تعالی پرې ځان نومولی یقینا چې کفر یې وکړ. او
 په هغه څه کې مشابهت نشته چې الله تعالی پرې خپل ځان موصوف کړی او یا یې

پرې رسول توصيف كړی، نو چا چې الله تعالى ته هغه څه ثابت كړل چې په ښكاره آيتونو او صحيحه اخبارو كې راغلي؛ څنگه چې د الله تعالى د جلال سره ښايي، او له الله تعالى څخه يې نېمگړتياوې نفې كړې؛ نو د هدايت لار يې تعقيب كړې ده. د ابن كثير رحمه الله وينا پاى ته ورسیده.

په الله تعالى ايمان كې دا عقیده هم شامله ده چې ايمان قول او عمل دی، دا چې په اطاعت سره زياتېږي او په نافرمانۍ سره كمېږي، او دا جواز نلري چې كوم مسلمان د شرك او كفر څخه د كوچنيو گناهونو له امله كافر وگڼل شي لكه: زنا، غلا، سود، شراب څښل، د مور او پلار نافرمانۍ، او نور لوی گناهونه، خو چې حلال يې ونه گڼي، دليل يې د الله تعالى دا قول دی: ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ﴾ [النساء: ۴۸]. ژباړه: (بېشكه الله نه بخښي دا چې له هغه سره دې (څوك) شريك كړی شي او هغه بخښي هغه (گناه) چې له دې (شرك) نه كمه وي د چا لپاره چې وغواړي). [النساء سورت: ۴۸ آيت]. او هغه څه چې د رسول الله صلى الله عليه وسلم په متواتر احاديثو كې ثابت شوي دي لكه د هغه دا وينا: ژباړه: «الله تعالى به هر هغه څوك له دوزخ څخه راوباسي چې په زړه كې يې د اووري د دانې په اندازه ايمان وي».

دويم اصل: ايمان په ملايكو چې دوه چارې په بر كې نيسي:

لومړۍ چاره: پر ملايكو اجمالي ايمان؛ چې الله تعالى ملايكې د خپل طاعت لپاره پېدا كړي او هغوی يې په ځينو صفتونو سره يادې كړي دي لكه: ﴿وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُونَ * لَا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ

وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ * يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ أُرْتَضَىٰ وَهُمْ مِّنْ حَشِيَّتِهِ مُشْفِقُونَ ﴿٢٦﴾ [الأنبياء: ٢٦ - ٢٨]. ژباړه: (او دوی (کافران) وایي: الله (د ځان لپاره) اولاد نیولی دی، هغه (له دې نه) پاک دی، بلکې (ملایک خو) ډېر معزز بنده گان دي)، له هغه (الله) نه په خبره کولو کې رومبی والی نه کوی او دوی خاص د هغه په حکم عمل کوي، هغه ته معلوم دي څه چې د دوی په وړاندې دي او څه چې له دوی نه وروسته دي، او دوی شفاعت نشي کولی مگر د هغه چا لپاره چې هغه (الله) ترې راضي وي او دوی خاص د هغه له هیڅه وېرېدونکي دي). [الأنبياء سورت: ٢٦-٢٨ ایتونه].

دوی ډیری ډولونه دي چې ځینو ته یې د عرش د پورته کولو دنده سپارل شوې، ځینې یې د جنت او دوزخ ساتونکي دي، او ځینو ته یې د بندگانو د اعمالو د ساتنې دنده سپارل شوې ده. دویمه چاره: په ملاېکو تفصیلي ایان؛ داسې چې په هغو ملاېکو ایان ولرو چې الله تعالی او رسول یې هغوی نومولي دي لکه: جبریل چې پر وحی مکلف دی، او میکائیل چې د باران مسوولیت لري، او مالک چې د دوزخ خزانه دار دی. او اسرافیل چې په شپېلۍ کې د پوکولو دنده پر غاړه لري. لکه څنګه چې په صحیحو حدیثونو کې یادونه شوې ده لکه هغه چې په صحیح کې له عائشې رضي الله عنها څخه روایت دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي: ژباړه: «ملاېکې له نور څخه پیدا شوي او پریان د اور له هغه لوګي پیدا شوي چې لمبې ورسره وي، او آدم له هغه څه نه پیدا شوی چې تاسو ته یې یادونه شوې ده».

دریم اصل: په کتابونو اېمان، چې دوو چارو ته شاملېږي:

لومړۍ چاره: په کتابونو اجمالي اېمان؛ داسې چې الله تعالی په خپلو رسولانو او انبیاءو کتابونه رالېږلي؛ تر څو یې حق بیان کړي او لور ته یې بلنه ورکړي، لکه څنگه چې الله تعالی فرمایلي: ﴿لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ﴾ [الحديد: ۲۵]. ژباړه: (یقیناً مونږ خپل رسولان په ښکاره دلیلونو سره لېږلي دي او له دوی سره مونږ کتاب او تله نازل کړي دي، د دې لپاره چې خلق په انصاف ودرېږي). [الحديد سورت: ۲۵ آیت].

او الله تعالی فرمایلي: ﴿كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّينَ مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِي مَا اخْتَلَفُوا فِيهِ وَمَا اخْتَلَفَ فِيهِ﴾ [البقرة: ۲۱۳]. ژباړه: (تول خلق (په پیل کې) یو امت وو (نو هغوی د یو بل سره اختلاف وکړو) نو الله نبیان راولېږل چې زېږی ورکونکي او وېروونکي وو او له هغوی سره یې په حقه کتاب نازل کړ، د دې لپاره چې هغه د خلقو په مېنځ کې د هغه شي فیصله وکړي چې دوی په کې اختلاف کړی دی). [البقرة سورت: ۲۱۳ آیت].

دویمه چاره: په کتابونو تفصیلي اېمان دی؛ چې په هغو کتابونو اېمان ولرو چې الله تعالی یې نومونه یاد کړي لکه: تورات، انجیل، زبور او قرآن کریم، او باور ولرو چې قرآن کریم یې تر ټولو غوره او وروستی کتاب دی، او پر هغوی برلاسی دی، او هغوی لره تاییدونکی دی، او دا چې نوموړی هغه کتاب دی چې ټول امت یې باید

پیروي وکړي او د پریکړو لپاره یې اساس وگرځوي، سره د رسول الله صلی الله علیه وسلم د صحیحہ سنتو- ځکه چې الله تعالیٰ خپل پیغمبر محمد صلی الله علیه وسلم ټولو انسانانو او پریانو ته د پیغمبر په توګه رالېږلی او دا قرآن یې پرې نازل کړی، تر څو یې پر مټ د دوی ترمنځ پریکړې وکړي، او د هغه څه لپاره یې شفا ګرځولې چې په زړونو کې دي، او د هرڅه لپاره یې وضاحت، هدایت او د مؤمنانو لپاره یې رحمت ګرځولې دی، لکه چې الله تعالیٰ فرمایلي: ﴿وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ﴾ [الأنعام: ۱۵۵]. ژباړه: (او دا کتاب دی چې مونږ نازل کړی دی، نو تاسو د ده پیروي وکړئ او پرهېزګاره شئ، د دې لپاره چې پر تاسو رحم وکړی شي). [الأنعام سورت: ۱۵۵ آیت].

او الله پاک فرمایلي: ﴿وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ﴾ [النحل: ۸۹]. ژباړه: (او مونږ په تا باندې کتاب نازل کړی دی، په داسې حال کې چې (د دین) د هر شي لپاره (په کې) واضحه بیان دی او هدایت او رحمت او زېری دی د مسلمانانو لپاره). [النحل سورت: ۸۹ آیت].

او الله تعالیٰ فرمایلي: ﴿قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ فَأَمِئُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيُّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمَاتِهِ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ﴾ [الأعراف: ۱۵۸]. ژباړه: (ته ووايه: اې خلقو! بېشکه زه ستاسو د ټولو په طرف د هغه الله (رالېږل شوی) رسول یم چې خاص د هغه لپاره د اسمانونو او ځمکې

بادشاهي ده، نشته هېڅ حق معبود مگر همدی دی، همدغه ژوند ورکوي او مرگ ورکوي، نو تاسو پر الله او د هغه پر رسول ايمان راوړئ چې نبي دی، امي دی، هغه چې پر الله او د هغه پر کلماتو ايمان لري او تاسو د هغه پیروي وکړئ، د دې لپاره چې تاسو هدايت ومومئ). [الأعراف سورت: ۱۵۸ آیت].

او پدې معنا سره ډیر آیتونه راغلي دي.

څلورم اصل: په رسولانو ايمان:

دا هم دوه چارو ته شاملېږي: لومړۍ چاره: په رسولانو اجمالي ايمان دی؛ داسې چې ايمان ولرو چې الله تعالی خپلو بندگانو ته پيغمبران رالېږلي، ځينې له دوی څخه زیری ورکونکي او ځينې يې وپرونکي دي، همدا رنگه حق ته بلونکي دي؛ نو چا چې د دوی بلنه ومنله نېمکرغه شو، او چا يې چې مخالفت وکړ پښېمانه او ناامیده به شي، او د دوی وروستی او غوره يې زمونږ نبي محمد بن عبد الله - صلی الله عليه وسلم - دی، لکه چې الله تعالی فرمايلي: ﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾ [النحل: ۳۶]. ژباړه: (او يقيناً يقيناً مونږ په هر يو امت کې يو رسول لېږلی و (په دې سره) چې تاسو د الله عبادت کوئ او له طاغوت نه ځان وساتئ). [النحل سورت: ۳۶ آیت].

او الله تعالی فرمايلي: ﴿رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ﴾ [النساء: ۱۶۵]. ژباړه: (او (مونږ لېږلي وو) رسولان، چې زېری ورکونکي او وپروونکي وو، د دې لپاره چې د خلقو لپاره په الله باندې څه حجت پاتې نشي). [النساء سورت: ۱۶۵ آیت].

او الله تعالى فرمایلي: ﴿مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ﴾ [الأحزاب: ۴۰]. ژباړه: (محمد ﷺ ستاسو په سړيو کې د هیچا پلار نه دی، مگر د الله رسول دی او د نبیانو (د لړۍ) ختموونکی دی). [الأحزاب سورت: ۴۰ آیت].

دویمه چاره: په رسولانو په تفصیل سره ایان راوړل؛ دا په تفصیل او توضیح سره په هغو کسانو ایان راوړل دي چې الله تعالى نومولي یا د هغوی نومونه د الله د رسول - صلی الله علیه وسلم - لخوا ثابت شوي دي، لکه: نوح، هود، صالح، ابراهیم او نور صلی الله علیه وسلم وعلی آلهم وأتباعهم.

پنځم اصل: د آخرت په ورځ ایمان: چې شامل دی:

پر هر هغه څه ایان راوړل چې الله او د هغه رسول - صلی الله علیه وسلم - یې په اړه خبر ورکړی دی چې له مرگ نه وروسته به پېښېږي لکه: د قبر آزموینه، د هغه عذاب او نعمت، او د قیامت د ورځې ویره، سختی، میزان، حساب، جزاء، د خلکو تر منځه د عملنامو غوړیدل، چې چاته به په بني او چاته په چپ لاس او یا د شا له لورې ورکول کېږي.

په دې کې پر هغه حوض ایان درلودل هم شامل دي چې زموږ له پیغمبر محمد صلی الله علیه وسلم سره یې ژمنه شوې او په جنت او دوزخ ایان، د مومنانو لخوا د خپل سپېڅلي رب لیدل او د هغه لخوا د خپلو بندگانو سره خبرې کول او داسې نور شیان چې په قرآن کریم او د الله د رسول صلی الله علیه وسلم په صحیح سنت کې راغلي دي، نو پر بنده پدې ټولو ایان راوړل په هغه طریقه واجب دي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم بیان کړي دي.

شپږم اصل: په تقدير ايمان: څلورو چارو ته شاملېږي:

لومړۍ چاره: پدې ايمان راوړل چې الله پاک پر هر هغه څه پوه دی چې شوي او هغه چې کېږي به، او د خپلو بندګانو په حالاتو، د هغوی په ارزاقو، اجلونو، عملونو او داسې نورو چارو پوه دی، نو له هغه سبحانه وتعالی څخه هیڅ شی لدې شیانو نه پټېږي، لکه څنګه چې الله تعالی فرمایلي: ﴿أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ﴾ [البقرة: ۲۳۱]. ژباړه: (الله په هر شي باندې ښه پوه دی). [البقرة سورت: ۲۳۱ آیت].

او الله تعالی فرمایي: ﴿لَتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا﴾ [الطلاق: ۱۲]. ژباړه: (د دې لپاره چې تاسو پوه شئ چې یقیناً الله په هر شي باندې ښه قادر دی او دا چې یقیناً الله د علم په لحاظ هر شی راګېر کړی دی). [الطلاق سورت: ۱۲ آیت].

دویمه چاره: پدې ايمان چې الله تعالی ټول هغه څه لیکلي چې هغه اندازه کړي او د هغو پرېکړه یې کړې ده، لکه څنګه چې الله تعالی فرمایلي: ﴿قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ وَعِندَنَا كِتَابٌ حَفِيظٌ﴾ [ق: ۴]. ژباړه: (یقیناً مونږ په هغه څه خبر یو چې ځمکه یې د دوی (له وجود) نه کموي او زمونږ سره یو ښه یاد ساتونکی کتاب دی). [ق سورت: ۴ آیت].

او الله تعالی فرمایلي: ﴿وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُبِينٍ﴾ [یس: ۱۲]. ژباړه: (او هر شی، مونږ هغه په ښکاره اصل (لوح محفوظ) کې درج کړی دی). [یس سورت: ۱۲ آیت].

او الله تعالى فرمايلي: ﴿أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ﴾ [الحج: ۷۰]. ژباړه: (آيا ته نه يې پوه شوی چې بېشکه الله پوهېږي په هر هغه څه چې په آسمان او ځمکه کې دي، بېشکه دغه په يو کتاب کې دي، بېشکه دغه الله ته ډېر آسان دي). [الحج سورت: ۷۰ آيت].

دریمه چاره: د الله تعالى په مؤثره اراده (مشيئت) ايمان؛ هر هغه څه چې هغه يې غواړي هغه به کيږي، او هر هغه څه چې هغه يې نه غواړي هغه به نه کيږي، لکه چې الله تعالى فرمايلي: ﴿إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ﴾ [الحج: ۱۸]. ژباړه: (بېشکه الله کوي هغه څه چې اراده يې وکړي). [الحج سورت: ۱۸ آيت].

او الله تعالى فرمايي: ﴿إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ﴾ [يس: ۸۲]. ژباړه: (بېشکه د هغه امر (حکم) هم دا وي چې کله د يو شي اراده وکړي، دا چې هغه ته ووايي چې پيدا شه، نو هغه پيدا شي). [يس سورت: ۸۲ آيت].

او الله پاک فرمايلي: ﴿وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ﴾ [التكوير: ۲۹]. ژباړه: (او تاسو د (د سمې لارې) اراده نشئ کولی مگر دا چې الله رب العالمين يې اراده وکړي). [التكوير سورت: ۲۹ آيت].

څلورمه چاره: پدې ايمان چې ټول موجودات الله تعالى پيدا کړي دي؛ نو له هغه پرته يې بل خالق او له هغه پرته يې بل رب نشته، لکه چې هغه سبحانه وتعالى فرمايلي: ﴿اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ﴾ [الزمر: ۶۲].

ژباړه: (الله د هر شي پيدا کوونکی دی او هغه په هر شي باندې نگران دی).
[الزمر سورت: ۶۲ آيت].

او الله تعالى فرمايلي: ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا اللَّهَ عَلَيَّكُمْ هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللَّهِ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَأَنَّى تُؤْفَكُونَ﴾ [فاطر: ۳]. ژباړه: (ای خلقو! تاسو د الله هغه نعمتونه یاد کړئ چې په تاسو شوي دي، ایا له الله نه غیر (بل) خالق شته، چې تاسو ته له اسمان او ځمکې نه رزق درکوي؟ نشته هېڅ حق معبود مگر هم دی دی، نو کوم اړخ ته تاسو گرځولی کېږئ). [فاطر سورت: ۳ آيت].

نو په تقدير ايمان: پدې ټولو څلور واړو چارو ايمان راوړلو ته شاملېږي، لکه څنگه چې د اهل سنت والجماعت عقیده ده؛ د هغو بدعتیانو خلاف چې له ځينو يې انکار کوي.

او د هغه صحيح عقیدې چې اهل سنت والجماعت يې لري، مهمې چارې دا دي: د الله لپاره محبت او د الله لپاره کرکه کول، د الله لپاره دوستي او د الله لپاره دښمني چې همدې ته د ولاء او براء عقیده وايي، چې په الله تعالى د ايمان يوه برخه ده.

نو مؤمن د مؤمنانو سره مينه لري او دوستي ورسره کوي، او له کافرانو کرکه لري او دښمني ورسره کوي، او د دې امت په سر کې مؤمنان د رسول الله صلی الله عليه وسلم صحابه کرام دي، لکه څنگه چې د اهل سنت والجماعت په نزد منل شوې ده؛ نو هغوی ورسره مينه لري او دوستي ورسره کوي، او باور لري چې هغوی له پېغمبرانو وروسته غوره خلک دي، دليل يې د رسول الله صلی الله عليه

وسلم دا قول دی چې فرمایي: «تر ټولو غوره پیړۍ زما ده، بیا هغه خلک چې ورپسې دي او بیا هغه خلک چې ورپسې دي».

د دې حدیث پر صحت اتفاق شوی دی.

او باور لري چې غوره یې: ابوبکر الصديق، بیا عمر الفاروق، بیا عثمان ذوالنورین، بیا علي المرتضی - رضي الله عنهم أجمعين - دی، بیا ورپسې لس هغه صحابه کرام دي چې د جنت زیری ورکړ شوی، بیا پاتې صحابه کرام - رضي الله عنهم أجمعين - او دوی د هغه څه په اړه له بحث کولو ډډه کوي چې د دوی ترمنځ پېښ شوي - یعنې د صحابه کرامو - او باور لري چې دوی په دې اړه مجتهدان وو، نو که څوک په سمه و، هغه ته دوه اجر وړونه ورکول کېږي او که څوک خطا شوی وي هغه ته یو اجر ورکول کېږي.

او د رسول الله صلی الله علیه وسلم د اهل بیت سره مینه لري - هغوی چې په رسول الله صلی الله علیه وسلم یې ایمان راوړی او د هغوی ټولو سره دوستي کوي، او د رسول الله صلی الله علیه وسلم د پېښانو سره دوستي کوي چې د مؤمنانو مورگاني دي او د ټولو لپاره د الله تعالی رضایت غواړي. او د روافضو له تگلارې بیزاره دي، هغه کسان چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم له صحابه کرامو کرکه لري او کنځلې ورته کوي، او د اهل بیت په اړه افراط کوي او له هغې مرتبې یې لوړوي چې الله تعالی ورکړې ده، لکه څرنگه چې له نواصبو بیزاره دي چې په وینا او عمل سره هغوی ازاروي.

نو دا چې موږ یې یادونه وکړه: ټول هغې عقیدې ته شاملېږي چې الله تعالی پرې خپل رسول محمد صلی الله علیه وسلم رالېږلی او دا هغه عقیده ده چې

درلودل یې واجب، پرې منگولې لگول، ثابت پاتې کېدل او له مخالفت څخه یې ډډه کول واجب دي، او همدا د اهل سنت والجماعت، ژغورل شوې ډلې عقیده ده، چې په اړه یې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي:

ژباړه: «همیشه به زما د امت یوه ډله پر حق بریالی پاتې وي څوک یې چې ذلت غواړي هېڅ ضرر به ورته ونه رسوي، تر دې چې د الله پاک امر راشي او دوی به پر همدې حال وي».

ژباړه: «تل به زما له امت څخه یوه ډله پر حق بریالی پاتې وي».

او هغه - علیه الصلاة والسلام - فرمایلي: ژباړه: «یهود په یو اویا ډلو وویشل شول، او نصارا په دوه اویا ډلو، او زر دی چې دا اُمت به درې اویا ډلو ته وویشل شي؛ چې له یوې پرته نورې ټولې به یې په اور کې وي، صحابه وو وویل: هغه کومه ده ای د الله رسوله! ویې فرمایل: څوک چې په هغه لاره وي چې زه او زما ملګري پرې دي»

د صحیح عقیدې ضد عقاید:

هغه کسان چې له دې عقیدې څخه انحراف کوي او د هغې پر ضد ځي؛ ډېری ډولونه لري؛ له دوی څخه: د بوتانو، مجسمو، ملاېکو، اولیاوو، پېریانو، ونو، تیرو او داسې نورو عبادت کوونکي دي. نو دا هغه خلک دي چې د پیغمبرانو بلنه یې نده منلې، بلکې مخالفت او ضد یې ورسره کړی، لکه څنگه چې قریشو او رنگارنگ عربو د رسول الله صلی الله علیه وسلم سره وکړل؛ نو هغوی به له خپلو معبودانو څخه د حاجتونو پوره کول، د ناروغانو لپاره روغتیا او پر دښمنانو بریا غوښتله، هغوی ته به یې حلالې کولې او نذرونه به یې ورته وړاندې کول، نو کله چې رسول

الله صلی الله علیه وسلم منع کړل، او یوازې د الله لپاره یې ورته د عبادت د خالصولو امر وکړ، دا خبره یې ناشنا وگڼله، انکار یې ترې وکړ او ویې ویل: ﴿أَجْعَلِ الْآلِهَةَ إِلَهًا وَاحِدًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عَجَابٌ﴾ [ص: ۵]. ژباړه: (ایا ده دغه معبودان یو اله وگرځول، بېشکه دا خامخا ډېر عجیبه شیز دی). [ص سورت: ۵ آیت].

نو رسول الله صلی الله علیه وسلم تر هغه پورې د الله تعالی لور ته بلنه ورکوله او له شرک څخه یې ویرول، او د هغه څه حقیقت یې ورته بیانوه چې بلنه یې ورکوله، تر دې چې چاته الله تعالی غوښتل هدایت یې ورته وکړ، چې بیا ډلې ډلې د الله تعالی په دین کې داخل شول، نو د پرله پسې بلنې، د رسول الله صلی الله علیه وسلم او صحابه کرامو د اوږد جهاد پسې د اسلام دین پر ټولو ادیانو برلاسی شو، الله تعالی دې له هغوی او هغو کسانو څخه راضي شي چې په نیکۍ کې د هغوی پیروي کوي. بیا حالات بدل شول، په ډیری خلکو ناپوهي غالبه شوه؛ چې ډیری خلک د جاهلیت دین ته وروگرځیدل، داسې چې د پیغمبران او اولیاوو په اړه یې افراط وکړ، غوښتنې یې ترې کولې او مرسته یې پرې غوښتله او داسې نور د شرک ډولونه، او د: لا اله الا الله معنا یې ونه پېژنده، لکه څنگه چې د عربو کفارو پېژندلې وه، الله تعالی دې مرسته وکړي.

او دا شرک تر دې مهاله په خلکو کې د هغوی د ناپوهۍ او د نبوت له زمانې سره د زیات واټن د رامنځته کېدو له امله خپرېږي.

د دی وروستنیو شېبه، هماغه د لومړنیو شېبه وه، چې هغه دا وینا ده: ﴿هَؤُلَاءِ شُفَعَتُونَا عِنْدَ اللَّهِ﴾ [یونس: ۱۸]. ژباړه: (وی (معبودان) د الله

تعالی پر وړاندې زموږ شفاعت کوونکي دي). [یونس سورت: ۱۸ ایت].

او دا وینا یې: ﴿مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى﴾ [الزمر: ۳].
ژباړه: (موږ یې یوازې له دې امله لمانځو چې الله ته مو څه نېږدې کړي). [الزمر سورت: ۳ آیت].

چې الله تعالی د دوی دا شبهه باطله کړه، او دا یې په ډاگه کړه چې څوک له هغه پرته د هر څیز عبادت وکړي نو پر هغه یې شرک کړی او کافر شوی دی، الله تعالی فرمایلي: ﴿وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شَفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ﴾ [یونس: ۱۸]. ژباړه: او دوی له الله نه پرته د هغو څیزونو عبادت کوي چې نه دوی ته ضرر رسولى شي او نه دوی ته نفع رسولى شي او دوی وايي: دا د الله په وړاندې زموږ سپارش کوونکي دي. [یونس سورت: ۱۸ آیت].

الله پاک پر دوی په خپلې دې وینا سره رد وکړ: ﴿قُلْ أَتَنْبِتُونَ اللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾ [یونس: ۱۸]. ژباړه: (ته ووايه: آيا تاسو الله پر هغه څه خبروئ چې هغه یې نه په آسمانونو کې پېژني او نه یې په ځمکه کې! هغه ډېر پاک دی او ډېر اوچت دی له هغو څیزونو نه چې دوی یې ورسره شریکوي). [یونس سورت: ۱۸ آیت].

نو هغه پاک ذات پدې آیت کې دا بیان کړه چې له هغه پرته د نبیانو، ولیانو او داسې نورو عبادت لوی شرک دی، اگر که تر سره کوونکى یې دا په نورو نومونو یادوي، او الله تعالی فرمایي: ﴿وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا

لِيَقْرَبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى ﴿[الزمر: ۳]. ژباړه: (او هغه کسان چې له هغه پرته یې نور دوستان (کارسازي) نیولي دي (وايي): مونږ د دوی عبادت نه کوو مگر د دې لپاره چې دوی مونږ الله ته نژدې کړي). [الزمر سورت: ۳ آیت].

بیا پرې الله تعالی پدې وینا سره رد وکړ. ﴿إِنَّ اللَّهَ يَخْتَصِمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ﴾ [الزمر: ۳]. ژباړه: (بېشکه الله به د دوی ترمنځ په هغو خبرو کې فیصله کوي چې دوی په هغو کې اختلاف کوي، بېشکه الله لارښوونه نه کوي هغه چا ته چې هغه دروغجن، ډېر ناشکره وي). [الزمر سورت: ۳ آیت].

نو پدې سره ورته الله پاک ښکاره کړه چې له هغه پرته بل چاته د دوی عبادت کول په دعا، ویرې، امید ساتلو او داسې نورو سره په هغه پاک ذات کفر کول دي، او دوی یې دروغجن وگرځول په خپله وینا کې هغه دی چې وایي: مونږ یې عبادت نه کوو مگر د دې لپاره چې هغه - الله تعالی - ته مو ښه نږدې کړي.

او له کفرې عقیدو څخه چې د سمې عقیدې ضد او هغه څه سره مخالفې دي چې پیغمبرانو علیهم الصلاة والسلام پرې راتگ کړی؛ هغه عقیده ده چې بې دینان یې په نن عصر کې لري لکه: د مارکس، لینن پېروان او داسې نور بې دینۍ او کفر ته بلونکي، برابره ده که دوی یې په سوشیالیزم، کمونیزم، بعث او داسې نورو نومونو یادوي، ځکه د دې بې دینانو له اصولو څخه دا دي چې هیڅ اله نشته او ژوند یوازې ماده ده.

او د دوی له اصولو څخه: ژوندون، جنت او دوزخ څخه منکریدل او په ټولو دینونو کفر کول دي، او څوک چې د دوی په کتابونو کې وگوري او هغه څه چې

دوی پرې دي په يقيني توگه به باوري شي، او شک نشته چې دا عقیده د ټولو اسماني دينونو سره په ټکر کې ده، او پيروان يې په دنيا او اخرت کې له تر ټولو ناوړه انجام سره مخ کوي.

او د هغو عقايدو له ډلې چې د حق خلاف دي: د ځينو صوفيانو عقیده ده چې ځينې خلک چې هغوی يې اولياء او د الله تعالى سره د چارو په تدبير کې شریک بولي، او د نړۍ په اداره کولو کې تصرف کوي، او هغوی ته قطبونه (د قطب جمع ده او د صوفيانو په اند هغه چاته ويل کېږي چې د کائناتو د تشریح کولو تسلیم له ځان سره ولري). اوتاد: (د وتد جمع ده او د صوفيانو په اند هغه چاته ويل کېږي چې له هر شر څخه د ځمکې د ساتنې چاره پر غاړه لري)، اغواث (د غوث جمع ده چې په سختي کې خلکو ته رسيدنه کوي). او داسې نور نومونه کاروي چې له ځان څخه يې خپلو معبودانو ته ټاکلي دي، او دا په ربوبیت کې شرک دی، چې د الله تعالى سره د شرک کولو تر ټولو بد ډول دی.

او څوک چې د جاهليت د لومړنيو خلکو شرک ته پام وکړي او هغه د وروستنيو د شرک سره پرتله کړي؛ نو به مومي چې د وروستنيو نسلونو شرک لوی او جدي دی، چې وضاحت يې په لاندې ډول دی: د جاهليت پر مهال د عربو کافرانو دوه ځانگړتياوې درلودې: لومړۍ: هغوی په ربوبیت کې شرک نه کاوه، بلکې شرک يې يوازې په عبادت کې و، ځکه د الله تعالى په ربوبیت يې اعتراف کاوه لکه چې الله تعالى فرمايلي: ﴿وَلَيْنَ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ﴾

[الزخرف: ۸۷]. ژباړه: (او قسم دی که ته له دوی نه پوښتنه وکړې چې دوی چا پيدا کړي دي (نو) دوی به خامخا ضرور ووايي: الله (پيدا کړي دي). [الزخرف

سورت: ۸۷ آیت].

او الله - تعالى - فرمایلي: ﴿قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدِيرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ﴾ [يونس: ۳۱].

ژباړه: (ته ووايه: تاسو ته له اسمان او ځمکې نه روزي څوک درکوي؟ يا د غوږونو او سترگو مالک څوک دی اوڅوک ژوندى له مړي راوباسي او مړى له ژوندي راوباسي او څوک د کارونو تدبير کوي؟ نو يقيناً دوى به وايي چې الله دی، (نو ته ووايه: ايا نو تاسو نه وېرېږئ!) [يونس سورت: ۳۱ آیت].

او پدې معنا سره ډيرى آيتونه راغلي دي. دويم دا چې: د هغوى شرک به په عبادت کې تل نه و، بلکې يوازې د اسانتيا په حالت کې به يې شرک کاوه، خو په سختۍ کې به يې يوازې الله تعالى ته عبادت خالص کوو، لکه چې الله تعالى فرمايي: ﴿فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِكِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ﴾ [العنكبوت: ۲۵]. ژباړه: (نو کله چې دوى په کښتۍ کې سواره شي (نو) دوى الله بولي، په داسې حال کې چې خاص هغه لره دين خالص کوونکي وي، نو کله چې هغه (الله) دوى وچې ته وژغوري (نو) ناڅاپه دوى (له الله سره) شريکان نيسي). [العنكبوت سورت: ۲۵ آیت].

او ورستې مشرکان چې دي نو دوى پر هغوى له دوو اړخونو وړ اوښتې دي: لومړى اړخ: په ربوبيت کې د ځينو شرک. دويم اړخ: په اسانتيا او سختۍ کې شرک، لکه څرنگه چې د دوى په حال هغه څوک ښه پوهيږي چې ورسره گډ شوي او د دوى حالات يې له نږدې خبرې دي، او هغه څه يې ليدلي چې دوى يې د

الحسين او البدوي او نورو له قبرونو سره په مصر او د عدن په عیدروس کې کوي، او د الهادي له قبر سره په یمن، او د ابن عربي له قبر سره په شام، او د شیخ عبد القادر الجیلانی له قبر سره په عراق او نورو مشهورو قبرونو سره کوي؛ چې عوام خلک پکې غلو (له حد نه اوږدېدل) کوي او د الله تعالی ډیری حقونه یې ورکړي دي، او داسې ډیر کم خلک شته چې رد ورباندې وکړي او د توحید حقیقت ورته بیان کړي؛ هغه چې الله پرې خپل نبي - صلی الله علیه وسلم - او له هغه وړاندې رسولان علیهم الصلوة والسلام رالېږلي، بس مونږ یواځې د الله تعالی یو او خاص هغه ته ورگرځېدونکي یو.

او د اسماء او صفاتو په باب کې د صحیح عقیدې ضد عقیده د بدعتیانو؛ جهمیو او معتزله و او د دوی د پیروانو عقیده ده، چې له الله - تعالی - څخه صفات نفی کوي او یا یې له معنا څخه انکار کوي، بلکې الله تعالی پداسې صفتونو سره یادوي چې هغه معدوم (نشت)، جامد او یا ناشوني وي، الله تعالی د دوی له ویناوو څخه ډیر پورته دی.

او پدوی کې هغه خلک هم شامل دي چې له ځیني صفتونو منکر دي او ځیني نور ثابتوي لکه: أشعریان، دا چې هغوی ځیني صفتونه ثابتوي نو پرې لازم دي چې ورته نور صفتونه چې دوی یې ثابتوي د هغو صفاتو په څېر چې تېښته ترې کوي او دلایل یې نفی کوي (هم باید ثابت کړي، خو دا چې نه یې کوي)، نو پدې سره دوی د سمعي او عقلي دلایلو سره په مخالفت کې واقع شول، او پدې سره په ښکاره ټکر کې ولوېدل،

خو اهل سنت والجماعت الله پاک ته د پوره کمال سره له نومونو او صفتونو

څخه هغه څه ثابتوي چې هغه (ذات) خپل ځان ته ثابت کړي وي او یا یې رسول؛ محمد - صلی الله علیه وسلم - ورته ثابت کړي وي، او پاک یې گڼي له دې چې د مخلوق سره یې تشبیه کړي پداسې پاکوالي سره چې د تعطیل (له معنا څخه) پکې ځکه نه وي، نو پدې سره دوی په ټولو دلیلونو عمل کړی، نه یې تحریف وکړ او نه هم تعطیل، او له هغه ټکر څخه هم بچ پاتې شول چې له دوی پرته پکې نور واقع شوي دي، لکه څرنگه چې پدې اړه وړاندې وویل شول،

او همدا په دنیا او آخرت کې د خلاصون او نیکمرغۍ لار ده؛ هغه نیغه لار چې د دې امت سلفو او امامانو نیولې وه. او هیڅکله به د دې امت وروستي خلک اصلاح نه شي مگر په هغه څه چې لومړي پرې اصلاح شوي وو، چې هغه د قرآن اوسنت پیروي ده، او د هر هغه څه پرېښودل چې د دې خلاف وي. له الله تعالی څخه سوال کوو چې امت خپلې هوښیاری ته راوگرځوي، د هدایت بلونکي پکې ډیر کړي، مشرانو او عالمانو ته یې د شرک پر وړاندې د جنگیدلو او له منځه وړلو توفیق ورکړي او له اسبابو یې خلک ووپروي ... بېشکه هغه ذات اوریدونکی او نږدې دی. الله تعالی توفیق ورکونکی دی، هغه زموږ لپاره کافي دی، او هغه د چارو غوره کار جوړونکی دی، له هغه پرته بل حالت بدلونونکی او هیڅ ځواک نشته. وعلی الله وسلم وبارک علی عبده ورسوله نبینا محمد وآله وصحبه.

الرسالة الثانية

في حكم الاستغاثۃ بالنبي صلى الله عليه وسلم

دويم پيغام

پر پيغمبر - صلى الله عليه وسلم - د مرستې غوښتلو حکم

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله وأصحابه ومن اهتدى بهداه.

اما بعد: د کويټ المجتمع ورځپاڼې په خپله پنځلسمه گڼه کې، چې د ۱۳۹۰ هجري قمري کال د ۱۹ مياشتې په ۴ نيټه خپره شوې وه، (د پيغمبر صلى الله عليه وسلم د زوکړې کليزه) تر سرليک لاندې بيتونه خپاره کړي وو، چې پکې د امت د ژغورلو، بريا، له بې اتفاقي او اختلاف څخه د خلاصون په موخه پر هغه صلى الله عليه وسلم مرسته غوښتل شامل و، دا بيتونه د يو چا په نوم چې ځان (آمنه) بولي لاسليک شوې او دا يې د يادو بيتونو د متن ژباړه ده.

ای د الله رسوله، نړۍ وژغوره *** جگړه اور اخلي او لمبې يې خيزي.

ای د الله رسوله امت وژغوره *** ډیر وخت وشو چې د شک په تیارو کې بندیوان دی.

ای د الله رسوله امت وژغوره چې *** د غمونو په کړلېچونو کې يې خوبونه ورک شوي دي.

تر دې چې وايي:

بیرنۍ بريا راکړه *** لکه د بدر د ورځې په څېر؛ کله دې چې الله راوباله.

نو ذلت پر يوه لويه بريا بدل شو *** الله داسې سرتيري لري

چې تاسو يې نه وينئ.

پدې ډول دا ليکواله په رسول الله صلى الله عليه وسلم غږ کوي مرسته ترې غواړي او د امت لپاره ترې بیرنۍ بريا غواړي، يا يې هېر دي - او يا نه پوهېږي - چې بريا يوازې د الله په لاس کې ده، نه د رسول الله صلى الله عليه وسلم په لاس کې او نه د نورو مخلوقاتو، لکه څرنگه چې الله

تعالی په خپل مبین کتاب کې فرمایلي: ﴿وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ﴾ [آل عمران: ۱۲۶]. ژباړه: (او نه دی مدد مگر د الله له جانبه). [آل عمران سورت: ۱۲۶ آیت].

او الله جل جلاله فرمایلي: ﴿إِنْ يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ وَإِنْ يَخْذُلْكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِي يَنْصُرْكُمْ مِنْ بَعْدِهِ﴾ [آل عمران: ۱۶۰]. ژباړه: (که چېرې الله ستاسو مدد وکړي، نو بیا پر تاسو باندې هېڅوک غالب راتلونکی نشته او که چېرې تاسو (بې مدده) پرېږدي، نو څوک دی هغه کس چې له هغه (الله) نه بعد به ستاسو مدد وکړي). [آل عمران سورت: ۱۶۰ آیت].

او د دعا او مرستې غوښتلو دا عمل: له الله تعالی پرته بل چا ته یو ډول عبادت کول دي؛ دا د نص (قرآن، حدیث) او اجماع له مخې معلومه ده چې الله پاک مخلوقات د دې لپاره پیدا کړي چې عبادت یې وکړي او د عبادت د څرنگوالي او د عبادت لور ته د بلنې لپاره یې رسولان رالېږلي او کتابونه یې نازل کړي، لکه چې الله پاک فرمایلي: ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾ [الذاریات: ۵۶]. ژباړه: (او ما پېریان او انسانان نه دي پیدا کړي مگر د دې لپاره چې دوی زما عبادت وکړي). [الذاریات سورت: ۵۶ آیت].

او الله - تعالی - فرمایلي دي: ﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ عِبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾ [النحل: ۳۶]. ژباړه: (او یقیناً یقیناً مونږ په هر یو امت کې یو رسول لېږلی و (په دې سره) چې تاسو د الله عبادت کوئ او له طاغوت نه ځان وساتئ). [النحل سورت: ۳۶ آیت].

او الله - تعالى - فرمايلي: ﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ﴾ [الأنبياء: ٢٥]. ژباړه: (او له تا مخکې مو کوم رسول نه دی لېږلی مگر هغه ته مو وحي کړې چې له ما پرته بل الله نشته، نو يوازې زما عبادت وکړئ). [الأنبياء سورت: ٢٥ آيت].

او الله جل جلاله فرمايلي: ﴿الر كِتَابٌ أَحْكَمْتُ آيَاتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ * أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ﴾ [هود: ١ - ٢]. ژباړه: (الف، لام، را، دا) کتاب دی چې آيتونه يې محکم کړي شوي دي، بيا د ښه حکمت والا، پوره خبردار ذات له خوا نه په تفصيل سره بيان شوي دي * دا چې تاسو عبادت مه کوئ مگر يواځې د الله، بېشکه زه ستاسو لپاره د هغه له جانب (رالېږل شوی) وپروونکی او زېری وړکونکی يم. [هود سورت: ١، ٢ آيت].

نو هغه، پاک ذات، په دې پرېکنده آيتونو کې روښانه کړه چې ثقلين (انسانان او پيريان) يې نه دي پيدا کړي مگر د خپل عبادت لپاره، هغه ذات چې شريک نه لري، او دا يې هم روښانه کړه چې هغه پيغمبران - عليهم السلام - ندي رالېږلي - مگر د خپل عبادت لپاره؛ چې په عبادت امر وکړي او له ضد څخه يې خلک منع کړي، هغه جل جلاله دا هم څرگنده کړه چې هغه خپل آيتونه محکم او پرېکنده کړي او تشرېح کړي يې دي، تر څو له هغه سپېڅلي ذات پرته د بل چا عبادت ونه شي.

او څرگنده ده چې عبادت د الله تعالى يووالی او د هغه اطاعت دی، د هغه د اوامرو په منلو او له نواهيو څخه يې پر منع کېدلو، الله تعالى په ډيری آيتونو کې پدې امر کړی او خبر يې ورکړی، په شمول د دې آيت چې

فرمايي: ﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُفَاءً﴾ [البينة: ۵]. ژباړه: (حال دا چې دوى ته حكم نه و ورکړى شوى مگر په دې چې دوى دې د الله عبادت کوي، په داسې حال کې چې دين (عبادت) دغه (الله) لره خالص کوونکي وي (او) حنيفان (له باطله حق ته راگرځېدونکي) وي). [البينة سورت: ۵].

و د الله تعالى دا وينا: ﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ﴾ [الإسراء: ۲۳]. ژباړه: (او ستا رب حکم کړى دى چې تاسو عبادت مه کوئ (د بل هېچا) مگر يواځې د هغه او له مور او پلار سره ښه احسان کوئ). [الإسراء سورت: ۲۳ آيت].

او دا قول د الله تعالى: ﴿إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ * أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ﴾ [الزمر: ۲-۳]. ژباړه: (بېشکه مونږ تا ته کتاب په حقه سره نازل کړى، نو ته د الله عبادت کوه، په داسې حال کې چې دين هغه (الله) لره خالص کوونکى يې * خبردار شئ! خاص د الله لپاره خالص دين دى، او هغه کسان چې له هغه نه غير يې دوستان (کارسازي) نيولي (وايي: مونږ د دوى عبادت نه کوو مگر د دې لپاره چې دوى مونږ ته نږدې کړي، ښه نږدې کول، بېشکه الله به د دوى په مېنځ کې په هغو خبرو کې فيصله کوي چې دوى په هغو کې اختلاف کوي، بېشکه الله هدايت نه کوي هغه چا ته چې هغه دروغجن، ډېر ناشکره وي). [الزمر سورت: ۲-۳ ايتونه].

او پدې معنا سره ډیری آیتونه راغلي چې ټول یې الله تعالی ته په عبادت کې د اخلاص پر وجوب او له هغه پرته د پیغمبرانو او نورو د عبادت په پرېښودلو دلالت کوي.

او په دې کې شک نشته چې دعا د عبادتونو یو له خورا مهمو او جامعو ډولونو څخه دی، نو دا باید یوازې الله لپاره خالص وي، لکه چې الله تعالی فرمایلي: ﴿قَادِعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ﴾ [غافر: ۱۴]. ژباړه: (نو تاسو الله بلئ، په داسې حال کې چې همدۀ ته د دین خالص کوونکي یاست، اگر که کافران یې بد گڼي). [غافر سورت: ۱۴ ایت].

او الله تعالی فرمایلي: ﴿وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾ [الجن: ۱۸]. ژباړه: (او دا چې یقیناً جوماتونه خاص د الله لپاره دي، نو تاسو له الله سره بل هېڅوک مه بلئ). [الجن سورت: ۱۸ آیت].

او دا لارښوونه چې په عبادت سره د الله تعالی یوازې کول دي ټول مخلوقات، په شمول د پیغمبرانو او نورو ته شاملېږي، او د هغه دا قول: ﴿وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِنَ الظَّالِمِينَ﴾ [یونس: ۱۰۶]. ژباړه: (او له الله پرته بل هغه څوک مه رابوله چې نه گټه او نه ضرر درته رسولای شي، که دې دا وکړل، نو پرته له شکته ته له تېري کوونکو څخه یې). [یونس سورت: ۱۰۶ ایت].

او دا پیغمبر صلی الله علیه وسلم ته خطاب ده، چې موخه یې نورو ته خبرداری ورکول دي. ځکه چې معلومه ده الله تعالی خپل رسول له شرک څخه ساتلی، بیا الله تعالی په شدت او ویرولو سره ممانعت بیان کړی نو

فرمايلي يې دي: ﴿فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِنَ الظَّالِمِينَ﴾ [يونس: ۱۰۶].
ژباړه: (نو که چېرې ته دغه (کار) وکړې، نو بېشکه ته به په دغه وخت کې له ظالمانو څخه يې) [يونس سورت: ۱۰۶ آيت].

او ظلم چې کله مطلق بيان شي، مراد ترې لوی شرک وي، لکه چې الله تعالى فرمايلي: ﴿وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ﴾ [البقرة: ۲۵۴]. ژباړه: (او همدا کافران ظالمان دي) [البقرة سورت: ۲۵۴ آيت].

او الله تعالى فرمايلي: ﴿إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ﴾ [لقمان: ۱۳]. ژباړه: (بېشکه شرک يقيناً ډېر لوی ظلم دی). [لقمان سورت: ۱۳ آيت].

نو که د آدم عليه السلام د اولادې سردار - صلى الله عليه وسلم - له الله پرته بل څوک راوبلي، نو هغه به د ظالمانو له ډلې څخه وي، نو د بل چا به څه حال وي؟!

نو له دې او نورو آيتونو معلومه شوه چې له الله تعالى پرته بل څوک رابلل لکه: مړي، ونې، بوتان او داسې نور - د الله تعالى سره شرک او په عبادت کې د الله تعالى د يووالي سره په ټکر کې عمل دی؛ او عبادت د انسانانو او پيريانو د پېداېښت، د پېغمبرانو د رالېږلو، او د کتابونو د نازلېدلو موخه ده، همدا رنگه (شرک) د: (لا اله الا الله) د معنا سره په ټکر کې دی، چې په حقيقت کې دا کلمه له الله پرته د بل هر څه عبادت نفي کوي او يوازې الله تعالى ته يې ثابتوي، لکه چې الله پاک فرمايلي: ﴿ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ﴾ [الحج: ۶۲]. ژباړه: (دغه په دې سبب چې بېشکه الله، هم دی حق دی او دا

چې بېشکه هغه چې دوى يې له هغه (الله) نه غېر بولي، همغه باطل دى او دا چې بېشکه الله، هم دى ډېر اوچت، ډېر لوى دى). [الحج سورت: ۶۲ آيت].

او همدا د دين اصل او د ايمان اساس دى، او عبادتونه تر هغه وخته پورې اعتبار نلري تر څو چې دا اصل سم نه وي، لکه چې الله تعالى فرمايلي دي: ﴿وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾ [الزمر: ۶۵]. ژباړه: (او يقيناً يقيناً تا ته وحى كړى شوې ده او هغو كسانو ته چې له تا مخكې وو (داسې چې) قسم دى كه تا شرك وكړ (نو) ستا عمل به خامخا لازماً برباد شي او ته به خامخا لازماً له تاوانيانو ځنې شې). [الزمر سورت: ۶۵ ايت].

او الله پاك فرمايلي: ﴿وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحَبِطَ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ [الأنعام: ۸۸]. ژباړه: (او كه چېرې هغوى شرك كړى وى (، نو) له هغوى نه خامخا به ضايع شوي وو هغه عملونه چې دوى به كول). [الأنعام سورت: ۸۸ آيت].

له تېرو دلايلو څرگنديږي چې د اسلام دين او د شهادت كلمه چې: (لا اِلهَ اِلا الله) ده دوه لوى اصول لري:

يو دا چې يوازې د يو الله عبادت وشي چې شريك نه لري؛ نو څوك چې پېغمبران او نور مري راوبلي، يا بوتان، ونې، تيږې يا نور مخلوقات راوبلي يا له هغوى مرسته وغواړي، يا په قربانيو او نذرونو سره هغوى ته نږدې شي، يا هغوى ته لمونځ او سجده وكړي، نو يقيناً چې هغوى يې له الله پرته د ځان لپاره معبودان او د هغه سپېڅلي ذات سره شريكان نيولي، او په دې سره يې د (لا اله الا الله) معنا نقض كړې ده.

دویم: دا چې د الله تعالی عبادت یوازې د هغه د رسول صلی الله علیه وسلم په شریعت سره وشي، نو څوک چې په دین کې د داسې یو څه نوښت وکړي چې الله تعالی یې اجازه نه وي کړې؛ نو د محمد صلی الله علیه وسلم په پیغمبرۍ د گواهی ورکولو معنا یې نه ده پر ځای کړې، او عمل یې ورته گټه نه رسوي او نه ترې قبلېږي، الله تعالی فرمایلي: ﴿وَقَدْ مَنَّا إِلَى مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَنْثُورًا﴾ [الفرقان: ۲۳]. ژباړه: (او دوی چې څه عمل هم کړی دی هغه ته به مونږ ورسو، نو هغه به خور کړی شوی گرد وگرځوو). [الفرقان سورت: ۲۳ ایت].

او په آیت کې له یادو اعمالو څخه موخه: د هغه چا عملونه دي چې الله تعالی سره د شرک کولو په حال کې مړ شوی وي.

په دې کې هغه بدعتي اعمال هم شامل دي چې الله تعالی یې اجازه نه ده کړې، او د قیامت په ورځ به لکه د خپور کړی شوي گرد په څېر وگرځي (دوړه به شي) ځکه چې د پاکیزه شریعت مطابق نه وو، لکه چې نبي صلی الله علیه وسلم فرمایلي: ژباړه: «چا چې زموږ په دېن کې نوي شیان راپیدا کړل چې له هغې څخه نه وي، هغه مردود دي». د دې حدیث پر صحت اتفاق شوی دی.

د وینا لنډیز داسی دی چې: دې لېکوالې په خپل فریاد او دعا سره رسول الله صلی الله علیه وسلم مخاطب گرځولی او له الله رب العالمین څخه یې مخ اړولی، هغه ذات چې په لاس کې یې بریا، تاوان او گټه دي، او له هغه پرته د بل چا په لاس کې نشته.

او له شک پرته چې دا لوی ظلم دی، په داسې حال کې چې الله

تعالی د هغه په رابللو امر کړی، او څوک یې چې رابلي هغه سره یې د قبلولو ژمنه کړې او څوک چې د هغه له رابلنې سرغړونه کوي هغه یې په جهنم سره گوانښلی لکه چې الله تعالی فرمایلي: ﴿وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ﴾ [غافر: ۶۰]. ژباړه: (او ستاسو رب فرمایي: تاسو ما وبلئ چې زه ستاسو دعا قبوله کړم، بېشکه هغه کسان چې زما له عبادت نه تکبر کوي، ژر ده چې دوی به دوزخ ته ننوځي، په داسې حال کې چې خوار او ذلیل به وي). [غافر سورت: ایت ۶۰].

یعنې: سپک او ذلیل. نو دا مبارک آیت ښيي چې دعا یو عبادت دی، او څوک چې ترې کبر او غرور کوي ځای یې جهنم دی، نو کله چې دا د هغه چا حالت وي چې د الله تعالی له رابللو سرغړونه کوي، نو د هغه چا حالت به څنگه وي چې له هغه پرته بل څوک رابلي او له ده څخه مخ اړوي، پداسې حال کې چې هغه پاک ذات نږدې دی، د هرڅه مالک او پر هر څه قادر دی لکه چې فرمایي: ﴿وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ﴾ [البقرة: ۱۸۶]. ژباړه: (او چې بندگان مې زما په اړه تا کله وپوښتي؛ نو (ورته وایه چې) زه بالکل نږدې یم، د غوښتونکي سوال قبلوم کله چې ما وروبولي، نو زما (بلنه) دې هم ومنی او پر ما دې ایمان راوړي تر څو په سمه لار محکم پاتې شي). [البقرة سورت: ۱۸۶ ایت].

او یقیناً چې رسول الله صلى الله عليه وسلم په صحیح حدیث کې خبر ورکړی چې دعا عبادت دی، او خپل د تره زوی عبدالله بن عباس رضی الله عنهما ته یې وفرمایلي: ژباړه: «الله په یاد لره، ساتنه به دې کوي، الله په یاد لره، مخې ته به یې ومومي. کله چې څه غواړې، له الله نه یې غواړه او کله

چې مرسته او ملاتړ غواړې، نو له الله يې غواړه». ترمذي او نورو روايت کړی دی.

او (رسول الله) صلى الله عليه وسلم فرمايلي: ژباړه: «څوک چې پداسې حال کې مړ شو چې له الله سره يې شريک باله نو اور ته داخل شو». دا حديث بخاري روايت کړی دی، او په صحيحينو کې له رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه روايت دی چې له هغه څخه پوښتنه وشوه چې کومه گناه تر ټولو لويه ده؟ هغه وفرمايل: ژباړه: «دا چې له الله سره شريک وگرځوي، پداسې حال کې چې هغه پيدا کړی يې». او (ند): برابر او مشابه ته وايي، نو څوک چې له الله تعالى پرته بل څوک رابلي، يا له هغه مرسته وغواړي، يا ورته نذر پېش کړي، يا د هغه لپاره حلاله وکړي، يا يې يو بل ډول عبادت وکړي؛ هغه يې شريک گڼلی، برابره خبره ده که هغه پېغمبر وي يا ولي، ملاېکه يا پېری، بُت وي او يا نور مخلوق.

نو دلته کېدی شي يو څوک ووايي چې: له ژوندې حاضر انسان څخه سوال کول څه حکم لري، البته په هغو کارونو کې چې هغه يې وړتيا لري، يا په فزيکي کارونو کې ترې مرسته وغوښتل شي چې هغه يې کولی شي؛ جواب دا دی چې: دا هغه شرک نه دی، بلکې د مسلمانانو تر منځه عادي او روا چاره ده، لکه چې الله تعالى د موسى عليه السلام په کيسه کې فرمايلي: ﴿فَاسْتَعَاثَ الَّذِي مِنْ شَيْعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ﴾ [القصص: ۱۵]. ژباړه: (نو، هغه کس چې د ده له ډلې څخه و، له ده نه يې مرسته وغوښته، د هغه کس په خلاف چې د ده له دښمنانو څخه و) [القصص سورت: ۱۵ ايت].

او لکه څنگه چې الله تعالى د موسى عليه السلام په کيسه کې فرمايلي: ﴿فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ﴾ [القصص: ۲۱]. ژباړه: (نو موسى له

دغه (ښار) نه ووت، په دې حال کې چې وېرېدونکي و (او) انتظار يې کاوه).
[القصص سورت: ۲۱ ايت].

او لکه څنگه چې يو سړی په جگړه کې له خپلو ملگرو مرسته غواړي
او يا داسې نورې پېښې چې انسانان پکې د يو بل مرستو ته اړتيا پيدا کوي.

او الله تعالى خپل نبي صلى الله عليه وسلم ته امر کړی چې امت يې
له دې خبر کړي چې هيڅوک د گټې رسولو يا د ضرر د مخنيوي واک نه
لري، الله پاک فرمايلي: ﴿قُلْ إِنَّمَا أَدْعُو رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا﴾ * قُلْ إِنِّي
لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا﴾ [الجن: ۲۱ - ۲۲]. ژباړه: (ته) (دوی ته)
ووايه: يقيناً زه خو يواځې خپل رب بولم او زه به له ده سره هيڅوک شريک نه کړم *
ته (دوی ته) ووايه: بېشکه زه ستاسو لپاره نه د هېڅ ضرر مالک (او اختيار من) یم
او نه د خير رسولو). [الجن سورت: ۲۱، ۲۲ ايتونه].

او الله تعالى فرمايلي: ﴿قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا
شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبُ لَاسْتَكْتَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوءُ إِنْ
أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ﴾ [الأعراف: ۱۸۸]. ژباړه: (ته) ووايه: زه د
خپل ځان لپاره نه د نفعې مالک یم او نه د نقصان مگر هغه چې الله يې وغواړي او
که چېرې زه پر غيبو عالم وی (نو) ما به خامخا ډېر خير حاصل کړی و او ما ته به
هېڅ تکليف نه و رارسېدلی، زه نه یم مگر وېروونکی او زېری ورکوونکی د هغه قوم
لپاره چې ايمان راوړي). [الأعراف سورت: ۱۸۸ آيت].

او په دې معنا سره ډير آيتونه راغلي دي.

او ښکاره ده چې هغه صلى الله عليه وسلم يوازې خپل رب رابلي، د

بدر په ورځ يې په الله مرسته او پر دښمن بريا غوښتله او زارۍ يې کولې او ويل يې: «ای ربه! ژمنه دې راسره پوره کړه». تر دې چې لوی ريښتين ابوبکر صديق رضي الله عنه وويل: بس دی ای د الله رسوله، يقينا چې الله به درسره کړې ژمنه پوره کړي، او په اړه يې الله جل جلاله دا آيت نازل کړ. ﴿إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُمْ بِالْفِ مِّنَ الْمَلٰٓئِكَةِ مُرْدِفِينَ﴾ [الأنفال: ۹]. ژباړه: (او (يادکړئ) کله چې تاسو فرياد کوو خپل رب ته د مدد کولو نو قبول والی وکړو تاسو لره الله تعالى د دې فرياد چې يقينا زه مدد کوم تاسو لره په ملايکو زرو سره چې يو بل پسې به راځي). [الأنفال سورت: ۹ آيت].

نو په دې آيتونو کې د هغه سپېڅلي ذات لخوا د دوی د مرستې لپاره د فرياد يادونه او له دې خبر ورکول چې په ملاېکو سره يې د هغوی مرسته وکړه د دې لپاره و چې په بريا او ډاډ سره زيری ورکړي، او دا يې بيان کړل چې بريا د ملاېکو لخوا نه بلکې د هغه سپېڅلي ذات له لورې ده، نو ويې فرمايل: ﴿وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ﴾ [آل عمران: ۱۲۶]. ژباړه: (او نه دی مدد مگر د الله له جانبه). [آل عمران سورت: ۱۲۶ ايت].

او الله جل جلاله فرمايلي: ﴿وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ وَأَنْتُمْ أَذِلَّةٌ فَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾ [آل عمران: ۱۲۳]. ژباړه: (او خامخا په رښتيا سره الله په بدر کې ستاسو مدد کړی دی، حال دا چې تاسو ډېر کمزوري (او لږ) وئ، نو له الله نه وېرېږئ، د دې لپاره چې تاسو شکر وباسئ) [آل عمران سورت: ۱۲۳ آيت].

نو په دې آيت کې هغه څرگنده کړه چې هغه پاک ذات د بدر په ورځ

د دوی ملاتړ کوونکی و، نو معلومه شوه چې کومه وسله او ځواک يې چې ورکړی و، او هغه څه چې د دوی مرسته يې پرې وکړه، دا ټول د بريا لاملونه، زیری او ډاډگیرنه وه، او بريا د دې څېزونو له امله نه وه، بلکې يوازې د الله لخوا وه. نو دا ليکواله - يا بل څوک - څنگه جرأت کولی شي د مرستې او بريا لپاره خپل فرياد پيغمبر صلى الله عليه وسلم ته وکړي، او له رب العالمين څخه منځ واړوي، هغه ذات چې د هر څه مالک او پر هر څه قادر ذات دی؟!

له شک پرته چې دا تر ټولو بده ناپوهي، بلکې له لوی شرک څخه دی، نو پر ليکوالې واجب دي چې الله تعالى ته ريښتینې توبه وکړي، داسې توبه چې لاندې چارو ته شامله وي: لومړی: پر خپلو کړنو پښېښي. دويم: له دې کار څخه لاس په سر کېدل، دريم: د الله تعالى عظمت ته په لیدو، هغه ته د اخلاص له مخې، او د هغه د امر د پر ځای کولو لپاره هوډ کول چې بيا به داسې نه کوي، او همدې ته سوچه توبه وايي. او څلورمه ځانگړې چاره هم شته چې که چیرته يې د مخلوق په حق کې بدي کړي وي، نو حق دې خپل حقدار ته وسپاري، يا دې ترې ځان خلاص کړي.

او الله تعالى خپلو بندگانو ته په توبې امر کړی او د قبلیدو ژمنه يې ورسره کړې ده لکه چې الله تعالى فرمايي: ﴿وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهُ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾ [النور: ۳۱]. ژباړه: (او تاسو ټول الله ته توبه وباسئ اې مومنانو! د دې لپاره چې تاسو کامياب شئ). [النور سورت: ۳۱ ایت].

او د نصاراوو په حق کې يې فرمايلي دي: ﴿أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَهُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾ [المائدة: ۷۴]. ژباړه: (آيا ولې دوی الله ته

توبه نه وباسي او له هغه نه بخښنه نه غواړي؟! حال دا چې الله ډېر بخښونکی، بې حده مهربان دی. [المائدة سورت: ۷۴ ایت].

او الله تعالى فرمایلي: ﴿وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا * يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخْلُدْ فِيهِ مُهَانًا * إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا﴾ [الفرقان: ۶۸ - ۷۰]. ژباړه: (او هغه کسان دي چې له الله سره بل معبود نه رابلي او هغه نفس چې الله حرام کړی وي؛ ناحقه نه قتلوي او زنا نه کوي او څوک چې د غه (کارونه) وکړي (نو) هغه به د خپلې گناه له سزا سره ملاقات وکړي * د قیامت په ورځ به ده ته عذاب دوه چنده کولی شي او په هغه (عذاب) کې به تل وي په داسې حال چې خوار او ذلیل به وي * مگر هغه کس چې توبه وباسي او ایمان راوړي او نېک عمل وکړي، نو دغه کسان دي چې الله به د دوی بدۍ په نېکۍ سره بدلې کړي او الله له ازله ډېر بخښونکی، بې حده رحم کوونکی دی) [الفرقان سورت: ۶۸-۷۰ ایتونه].

او الله تعالى فرمایي: ﴿وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ﴾ [الشورى: ۲۵]. ژباړه: (او دی همغه ذات دی چې د خپلو بنده گانو توبه قبولي او د بدیو معافي کوي او په هغو کارونو پوهېږي چې تاسو یې کوئ). [الشورى سورت: ایت ۲۵].

د رسول الله -صلی الله علیه وسلم- څخه په صحیح سند سره روایت دی چې هغه فرمایلي: ژباړه: «او اسلام هغه (گناهونه) له منځه وړي چې ترې

وړاندې وو، او توبه هم مخکېني گناهونه له منځه وړي».

نو دا چې شرک لوی خطر او عظیمه گناه ده او دا ویره شته چې کیدی شي دا لیکواله په خپلو کړنو دوکه شوي وي، نو د الله تعالی په خاطر او د هغه بندگانو ته د نصیحت لپاره مې دا لنډه وینا ولیکله. او له الله تعالی څخه سوال کوم چې گټه پرې ورسوي، او زموږ او د ټولو مسلمانانو حالات سم کړي، او پر موږ ټولو په دین کې د پوهې، پرې ثابت پاتې کېدلو لورینه وکړي او موږ او ټول مسلمانان د خپلو نفسونو او عملونو له شر څخه وساتي، هغه ذات د دې چارې واکمن او پرې ځواکمن دی.

وصلی الله وسلم وبارک علی عبده ورسوله نبینا محمد وآله وصحبه.

الرسالة الثالثة

في حكم الاستغاثة بالجن والشياطين والنذر لهم

درېم پېغام

له پيريانو او شيطانانو د مرستې غوښتلو او هغوی ته د نذر
وړاندې کولو حکم

د عبدالعزيز بن عبدالله بن باز له خوا هر هغه مسلمان ته چې دا (لیکنه) ویني، الله تعالی دې ما او هغوی ته پر دین د منگولو لگولو او ثابت پاتې کېدلو توفیق راکړي. آمین.

السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته. اما بعد:

ځینو وروڼو له ما څخه د ځینو ناپوهه خلکو د کړنو په اړه پوښتنه وکړه؛ چې له الله پرته نور رابلي، د ناخوالو پر مهال ترې مرسته غواړي لکه: د پیرانو رابلل او مرسته ترې غوښتل، نذر ورته وړاندې کول او قرباني ورته کول. چې د ځینو د وینا بېلګې یې داسې دي: (ای اووه کسانو وایې خلئ) لدې څخه یې موخه: د پیرانو اووه مشران دي، هډوکي یې مات کړئ، وینه یې وخښئ، مثله یې کړئ (پوزې او غوږونه یې غوڅ کړئ). ای اووه کسانو داسې او داسې یې کړئ، د ځینو وینا یې داسې ده: (ای د غرمې پیرانو وېې نیسئ، ای د مازدیګر پیرانو)، دا په ځینو جنوبي سیمو کې ډېر دي، او هغه څه چې د دې موضوع سره تړاو لري: مړي رابلل لکه پېغمبران، نېکان او داسې نور، ملایکې رابلل او مرسته ترې غوښتل، دا ټول او دې ته ورته شیان د ډیری هغو کسانو لخوا پېښېږي چې اسلام ته منسوب دي، د ناپوهۍ او هغو کسانو د تقلید له امله چې له دوی مخکې وو. شاید ځینې یې دا خبره ډیره ساده بولي او وایي چې هسې په ژبه راځي، موږ یې قصد نه لرو او نه پرې عقیده لرو.

هغه له ما څخه د هغه چا سره د واده کولو د حکم په اړه هم وپوښتل چې پدې کړنو پېژندل شوی وي، د هغوی د حلالو، پر هغوی د جنازې کولو یا یې تر شا د لمونځ کولو د حکم په اړه، همدا رنگه د کوډګرو او فالبینانو په اړه لکه هغوی چې د ناروغ د ځینو شیانو په لیدلو د ناروغتیا د پېژندنې او د

هغوی د لاملونو د پېژندلو دعوا کوي، لکه د ناروغ لونگی، کالي، برقه او داسې نورو شیانو لیدل.

جواب: الحمد لله وحده والصلاة والسلام على من لا نبي بعده، وعلى آله وصحبه ومن اهتدى بهم إلى يوم الدين.

اما بعد: الله جل جلاله ثقلین (پیریان او انسانان) د دې لپاره پیدا کړي چې له هر څه پرته یې عبادت وکړي، مرسته او دعا یوازې له هغه څخه وغواړي، ذبح، نذر او ټول عبادتونه د هغه لپاره وکړي، د دې لپاره یې پېغمبران رالېږلي او امر یې ورته پرې کړی، اسماني کتابونه یې نازل کړي چې تر ټولو لوی یې قرآن کریم دی، چې دا هر څه ورته بیان کړي او د هغه لورې ته بلنه ورکړي، خلک د الله تعالی سره له شرک او د غیرالله له عبادت څخه وویروي. دا د بنسټونو بنیاد او د دین او ملت لپاره اساس دی، او همدا په : (لا اله الا الله) د گواهي ورکولو معنا ده، ځکه چې معنا یې ده: له الله پرته بل حق معبود نشته، پدې سره الوهیت نفی کېږي - یعنې له غیرالله څخه عبادت نفی کېږي او له ټولو مخلوقاتو پرته یوازې الله تعالی ته ثابتېږي، او پدې د الله تعالی د کتاب او د هغه د رسول - صلی الله علیه وسلم - له سنت څخه ډیری دلیلونه شته لکه: الله تعالی فرمایلي: ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾ [الذاریات: ۵۶]. ژباړه: (او ما پیریان او انسانان نه دي پیدا کړي مگر د دې لپاره چې دوی زما عبادت وکړي) [الذاریات سورت: ۵۶ ایت].

او د الله تعالی دا قول: ﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ﴾ [الإسراء: ۲۳]. ژباړه: (او ستا رب حکم کړی چې تاسو عبادت مه کوئ (د بل هیچا) مگر یواځې د هغه او له مور او پلار سره ښه احسان کوئ). [الإسراء سورت: ۲۳ ایت].

او د الله تعالى دا وینا: ﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ﴾ [البينة: ۵]. ژباړه: (حال دا چې دوی ته حکم نه و ورکړی شوی مگر په دې چې دوی دې د الله عبادت کوي، په داسې حال کې چې دین (عبادت) دغه (الله) لره خالص کوونکي وي (او) حنیفان (له باطله حق ته راگرځېدونکي) وي). [البينة سورت: ۵ آیت].

او د الله تعالى دا قول: ﴿وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ﴾ [غافر: ۶۰]. ژباړه: (او ستاسو رب فرمايي: تاسو ما ولئ چې زه ستاسو دعا قبوله کړم. بېشکه هغه کسان چې زما له عبادت نه تکبر کوي، ژر ده چې دوی به دوزخ ته ننوځي، په داسې حال کې چې خوار او ذلیل به وي). [غافر سورت: ۶۰ ایت].

او الله تعالى فرمايي: ﴿وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ﴾ [البقرة: ۱۸۶]. ژباړه: (او کله چې زما په باره کې له تا نه زما بنده گان پوښتنه وکړي، نو یقیناً زه نږدې یم، د دعا کوونکي دعا قبولم کله چې له ما نه دعا وغواړي). [البقرة سورت: ایت ۱۸۶].

نو پدې آیتونو کې الله تعالى واضحه کړې چې هغه انسانان او پیریان د خپل عبادت لپاره پیدا کړي، او د (قضی) معنا ده: امر یې کړی او په محکم قرآن او د رسول الله صلی الله علیه وسلم په ژبه یې سپارښتنه کړې چې یوازې د خپل رب عبادت به کوي،

او دا یې روښانه کړه چې دعا لوی عبادت دی، چا چې ترې سرغړونه وکړه دوزخ ته ځي، او خپلو بندگانو ته یې امر کړی چې یوازې هغه راوبلي،

او دا يې ورته ويلي چې هغه نږدې او د دعاگانو قبلوونکى دى، نو پر ټولو بندگانو يې فرض دي چې يوازې له هغه څخه دعا وغواړي؛ ځکه چې دا يو ډول هغه عبادت دى چې له امله يې دوى پيدا شوي او امر ورته پرې شوى دى، الله تعالى فرمايلي: ﴿قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ * لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ﴾ [الأنعام: ۱۶۲ - ۱۶۳].

زېاره: (ته ووايه: بېشکه زما لمونځ او زما قرباني او زما ژوند او زما مرگ خاص د الله رب العلمين لپاره دي * د هغه هېڅ شريك نشته او ما ته د همدې (توحيد) حکم شوى او زه تر ټولو مسلمانانو اول يم). [الأنعام سورت: ۱۶۲، ۱۶۳ ايتونه].

نو الله تعالى خپل پېغمبر صلى الله عليه وسلم ته امر کړى چې خلکو ته خبر ورکړي چې د هغه لمونځ او نُسک چې حلاله ده، او د هغه ژوند او د هغه مرگ، دا ټول يوازې د هغه ذات لپاره دي چې د ټولو عالميانو رب دى او شريك نه لري، نو چا چې له الله پرته بل چاته قرباني وکړه له الله سره يې شرک وکړ، لکه څوک چې له الله پرته بل چاته لمونځ وکړي، ځکه چې الله پاک لمونځ او قرباني دواړه يوځاى ذکر کړي او فرمايلي يې دي چې دواړه يوازې د الله لپاره دي چې شريك نه لري، نو چا چې له الله پرته بل چاته قرباني وکړه لکه پيريانو، ملايکو، مړو او داسې نورو ته او غواړي چې پدې سره ورته ځان نږدې کړي، نو هغه داسې دى لکه څوک چې له الله پرته بل چاته لمونځ وکړي، په صحيح حديث کې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي: زېاره: «پر هغه چا دې د الله لعنت وي چې د الله نه غير د بل چا لپاره حلاله کوي». امام احمد په حسن سند سره له طارق بن شهاب رضي الله عنه څخه روايت کوي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي:

ژباړه: «دوه سړي پر يو قوم تېرېدل، هغوی يو بُت درلوده، نو هر څوک به چې ترې تېرېدل خامخا به يې ورته يو څه قرباني کول، نو له دې دواړو څخه يې يو ته وويل چې: يو څه نذر کړه، هغه وويل: ماسره هيڅ نشته چې (د نذر په توگه يې) وړاندې کړم، هغوی ورته وويل: يو څه نذر کړه، که يو مچ هم وي، نو هغه مچ د نذر په توگه وړاندې کړ، هغه يې پرېښود، نو دوزخ ته لاړ، او هغه بل ته يې وويل: يو څه نذر کړه. هغه وويل: له الله جل جلاله پرته به هيچاته څه شی نذر نه کړم، نو د هغه څپ يې وواهه، او هغه جنت ته لاړ».

نو کله چې يو څوک بُت ته د نږدې کېدو په موخه په يو مچ قربانولو مشرک او د دوزخ مستحق گرځي، نو د هغه چا به څه حال وي چې پېريان، ملاېکې او وليان رابلي او مرسته ترې غواړي، نذر ورته وړاندې کوي، په قرباني کولو سره ورته ځان نږدې کوي او پدې سره غواړي چې له مال څخه يې ساتنه وشي، يا يې ناروغ روغ شي، يا يې خاړوي او کښت وساتل شي، او د هغه چا به څه حال وي چې دا کار د پېريانو او داسې نورو له ويرې کوي، نو دا او دې ته ورته خلک د هغه سړي په پرتله چې مچ يې قرباني کړی دی په طريقه اولی سره مشرکان او دوزخ ته د تللو مستحق دي.

او له هغه څه نه چې پدې اړه راغلي د الله تعالی دا قول هم دی چې فرمایي: ﴿إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ * أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ﴾ [الزمر: ۲-۳]. ژباړه: (بېشکه مونږ تا ته کتاب په حقه سره نازل کړی دی، نو ته د الله عبادت کوه، په داسې حال کې

چې دين هغه (الله) لره خالص كوونكى يې * خبر اوسئ چې الله لره سوچه (له شرکه پاك) دين (عقيده او عمل) دى او كومو خلكو چې له هغه پرته نور چارواكي نيولي (او وايي چې) مونږ خو د دې شيانو لمانځنه صرف د دې لپاره كوو چې الله ته مو په مرتبه كې ورنږدې كړي. بېشكه الله به د دوى تر منځ په هغه څه كې فيصله كوي چې د دوى پكې اختلاف دى، يقيناً الله هغه چا ته هدايت نه كوي چې دروغجن او ناشكره وي). [الزمر سورت: ۱-۳ ايتونه].

او الله تعالى فرمايلي: ﴿وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شُفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ قُلْ أَتَنْبِئُونَ اللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾ [يونس: ۱۸].

ژباړه: (او دوى له الله نه غير د هغو څيزونو عبادت كوي چې نه دوى ته ضرر رسولى شي او نه دوى ته نفع رسولى شي او دوى وايي: دا د الله په وړاندې زموږ سفارشيان دي، ته ووايه: ايا تاسو الله پر هغه څه خبروئ چې هغه يې نه په اسمانونو كې پېژني او نه يې په ځمكه كې، هغه ډېر پاك دى او ډېر اوچت دى له هغو څيزونو نه چې دوى يې ورسره شريكوي) [يونس سورت: ۱۸ ايت].

الله پاك په دې دوو آيتونو كې خبر وركوي چې: مشركانو له الله پرته له مخلوقاتو څخه اوليا نيولي دي؛ چې له الله تعالى سره يې په دعا، ويره، هيله مندى، قربانى، نذر او داسې نورو سره عبادت كوي، پدې گومان چې دغه اولياء الله تعالى ته په دې سره نږدې كيږي چې څوك يې عبادت وكړي، او د الله په وړاندې د دوى لپاره شفاعت كوي، نو الله تعالى دا خلك دروغجن وگڼل، د دوى باطل يې ښكاره كړل او دروغجن، كافران او مشركان يې ورته وويل، او د خپل ځان پاكۍ يې له شرك څخه بيان كړه لكه

چې فرمایي: ﴿سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾ [النحل: ۱]. ژباړه: (هغه لره پاکي ده او هغه ډېر اوچت دی له هغه څه نه چې دوی یې ورسره شریکوي). [النحل سورت: ۱ ایت]. له دې څخه معلومه شوه چې څوک ملایک، پېغمبر، پیری، ونه یا ډېره راواخلي او د الله تعالی سره یې یوځای راوبولي، له هغه څخه مرسته وغواړي، او د نذرونو او قربانیو له لارې هغه ته نږدې شي، د الله په وړاندې د شفاعت او هغه ته د نږدې کېدو په هیله، یا دا چې ناروغ یې ورغږي، مال یې وساتل شي، یا یې ورک شوی کس سالم پاتې شي او داسې نور، نو دا انسان په لوی شرک او وحشتناک مصیبت سره اخته شو، هغه چې الله تعالی یې په اړه فرمایي: ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا﴾ [النساء: ۴۸]. ژباړه: (بېشکه الله نه بخښي دا چې له هغه سره دې (څوک) شریک کړی شي او بخښي هغه (گناه) چې له دې (شرک) نه کمه وي د چا لپاره چې وغواړي او څوک چې له الله سره شریک ونیسي، نو یقیناً هغه ډېره لویه گناه راجوړه کړله). [النساء سورت: ۴۸ ایت]. او الله تعالی فرمایي: ﴿إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ﴾ [المائدة: ۷۲]. ژباړه: (بېشکه خبره دا ده چې څوک له الله سره شریک ونیسي، نو یقیناً په هغه باندې الله جنت حرام کړی دی او د هغه استوگنه اور دی او د ظالمانو لپاره هیڅوک مرستندوی نشته). [المائدة سورت: ۷۲ ایت].

او د قیامت په ورځ به شفاعت یوازې د توحید او اخلاص والاو ته حاصلېږي، نه مشرکانو ته، لکه څنگه چې رسول الله صلی الله علیه وسلم د یوې پوښتنې په ځواب کې وفرمایل، کله چې ورته وویل شو: ای د الله رسول! ستاسو د شفاعت (په نصیب کېدلو) تر ټولو نېکمرغه انسان څوک

دی؟ هغه وفرمايل: ژباړه: «چا چې د زړه له اخلاصه (لا إله إلا الله) ويلي وي». او (رسول الله) صلى الله عليه وسلم فرمايلي: ژباړه: «د هر نبي لپاره يوه دعا وي چې قبلېږي، نو هر نبي په خپله دعا کې بېرته وکړه، او ما خپله دعا د قيامت په ورځ د خپل امت لپاره د شفاعت په توگه ساتلې ده، دا به - ان شاء الله - زما هغه امتي تر لاسه کوي چې مړ شي او هيڅ شی يې د الله سره نه وي شريک کړی».

او لومړني مشرکان په دې باور وو چې الله تعالى د دوی رب، خالق او روزي ورکوونکی دی، دوی په پيغمبرانو، اولياوو، ملاېکو، ونو، تيږو او داسې نورو شيانو پدې هېله تکیه درلوده چې د الله تعالى په وړاندې به د دوی شفاعت وکړي او هغه ته به يې نږدې کړي، لکه څنگه چې په آيتونو کې تېره شوه. نو الله تعالى دوی معذور ونه گڼل، بلکې الله پاک په خپل عظيم کتاب کې دوی وغندل، او کافران او مشرکان يې وبلل، او په خپل کتاب کې يې پدې ادعا کې دوی دروغجن وگڼل چې فکر يې کاوه دا بوتان به يې د الله تعالى په وړاندې شفاعت وکړي او هغه ته به يې په مرتبه کې نږدې کړي، او رسول الله صلى الله عليه وسلم هم معذور ونه گڼل، بلکې د دې شرک له امله يې پر وړاندې وجنگيده، تر څو د الله تعالى د دې وينا پر اساس يوازې د يو الله سوچه عبادت وکړي، لکه چې فرمايي: ﴿وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ﴾ [البقرة: ۱۹۳]. ژباړه: (او تر هغه ورسره وجنگېږئ، چې هيڅ فتنه پاتې نه شي او ټول دين د الله لپاره شي).

[البقرة سورت: ۱۹۳ ايت]. او رسول صلى الله عليه وسلم فرمايلي: ژباړه: «ما ته امر شوی چې له خلکو سره تر هغه وجنگېږم تر څو شاهدي ورکړي چې له الله جل جلاله پرته بل معبود نشته او په دې چې محمد صلى الله عليه

وسلم د الله جل جلاله رسول دی او پدې چې لمونځ ادا کړي او زکات ورکړي، نو کله یې چې دا کار وکړ، د دوی وینه او مال له ما څخه خوندي شول مگر د اسلام لپاره، او نور حساب یې د الله جل جلاله سره دی. او د رسول الله صلی الله علیه وسلم د دې قول معنا دا ده چې فرمایي: «حتی شهدوا أن لا إله إلا الله» یعنې: تر دې چې یوازې الله له هر څه پرته په عبادت سره ځانگړی کړي.

او یقیناً چې مشرکان له پېريانو ویرېدل او پناه یې پرې غوښتله، چې الله تعالی یې په اړه دا آیت نازل کړ: ﴿وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِنَ الْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا﴾ [الجن: ۶]. ژباړه: (او بېشکه شان دا دی چې په انسانانو کې ډېر داسې سړي وو چې په پېريانو کې به یې په ځینو سړیو پورې پناه نیوله، نو دغو خلقو دغو (پېريانو) ته سرکشي ورزیاته کړه). [الجن سورت: ۶ آیت]. مفسرینو د دې آیت کریمه د معنا په اړه فرمایلي: ﴿فَزَادُوهُمْ رَهَقًا﴾ یعنې: بزدلي او ویره؛ ځکه چې پېریان هغه وخت مغرور او کبرجن کیږي کله چې دوی خلک وگوري چې په دوی سره پناه غواړي، نو دا مهال یې لا پسې ډیر وویروي او بزدله یې کړي، تر څو یې ډیر عبادت وکړي او هغوی ته پناه وروړي.

نو الله تعالی مسلمانانو ته پر هغه او د هغه په بشپړو کلمو د پنا غوښتنې لپاره نور الفاظ په عوض کې ورکړل او په اړه یې دا آیت نازل کړ. ﴿وَمَا يَنْزَعُكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْعٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾ [الأعراف: ۲۰۰]. ژباړه: (او که چېرې د شيطان له طرفه کومه وسوسه تا (په گناه کولو) ورتهز کړي، نو په الله پورې پناه ونیسه، بېشکه هغه ښه اورېدونکی، ښه

پوه دی). [الأعراف سورت: ۲۰۰ ایت]، او د الله جل جلاله د ا قول: ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ﴾ [الفلق: ۱]، ژباړه: (وایه ای پېغمبره): زه پناه نیسم په رب د سبا پورې) [الفلق سورت: ۱ آیت]. او په مستند ډول روایت دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل: ژباړه: «څوک چې په یو کور کې استوګن شي او ووايي: (أعوذ بکلمات الله التامات من شر ما خلق) یعنې: (زه د الله په بشپړو کلمو سره د هر هغه څه له شر څخه پناه غواړم چې هغه پیدا کړي دي)، نو هیڅ شی به هغه ته ضرر ونه رسوي ترڅو چې له دغه کور څخه کډه نه شي».

له تیرو آیتونو او حدیثونو په ډاګه معلومېږي چې یو نجات غوښتونکی انسان او هغه څوک چې غواړي دین یې وساتل شي او له شرک څخه وژغول شي چې د مړو، ملاپکو، پېریانو او داسې نورو مخلوقاتو پورې نښتلی، هغوی رابلل او مرسته پرې غوښتل او داسې نور د جاهلیت د زمانې د خلکو کړنې او په الله پاک ناوړه شرک دی چې پرېښودل او نور ترې ویرول فرض دي او دا چې باید یو بل ته یې د پرېښودلو سپارښتنه وشي، او هغه څوک وغندل شي چې تر سره کوي یې.

او دا چې په خلکو کې څوک په دا ډول شرکي اعمالو وپېژندل شي نو له نکاح کولو یې باید ډډه وشي، حلاله یې ونه خوړل شي، جنازه پرې ونه شي او نه یې تر شا لمونځ وشي، تر دې چې الله تعالی ته لدې اعمالو خپله توبه اعلان کړي، خاص له هغه دعا وغواړي او یوازې د هغه عبادت وکړي، او دعا عبادت دی بلکې د عبادت مغز دی لکه څنګه چې رسول الله - صلی الله علیه وسلم - فرمایلي: ژباړه: «دعا عبادت دی». او له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه په نورو الفاظو کې روایت دی چې هغه فرمایلي: ژباړه: «دعا د عبادت مغز دی». او د مشرکانو سره د نکاح د راکړې ورکړې په اړه

الله تعالى فرمايلي: ﴿وَلَا تُنْكِحُوا الْمُشْرِكَاتِ حَتَّى يُؤْمِنَ وَلَا مَئْمَنَةً خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكَةٍ وَلَوْ أَعْجَبَتْكُمْ وَلَا تُنْكِحُوا الْمُشْرِكِينَ حَتَّى يُؤْمِنُوا وَلَعَبْدٌ مُؤْمِنٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكٍ وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ أُولَٰئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ وَيُبَيِّنُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ﴾ [البقرة:

۲۲۱]. ژباړه: (او له مشرکو ښځو سره نکاح مه کوی تر هغه پورې چې دوی ایمان راوړي، او خامخا مومنه وښځه ښځې غوره ده له ازادې مشرکې نه اگر که هغه تاسو حیران کړي (د خوښېدو په وجه) او مشرکانو ته (مسلمانې ښځې) په نکاح مه ورکوی تر هغه پورې چې دوی ایمان راوړي، او خامخا مومن مری ښځې غوره دی له ازاد مشرک نه، اگر که هغه تاسو (د خوښېدو په وجه) حیران کړي، دغه کسان اور ته بلنه کوي، او الله په خپل اذن سره جنت او مغفرت ته بلنه کوي، او خلقو ته خپل ایتونه بیانوي، د دې لپاره چې دوی نصیحت قبول کړي). [البقرة سورت: ۲۲۱ ایت]، نو الله تعالى مسلمانان د مشرکو او هغو ښځو سره له نکاح کولو منع کړل چې د بوتانو، پېریانو، ملایکو او داسې نورو مخلوقاتو عبادت کوي، تر هغه پورې چې الله تعالى ته د عبادت په خالوولو ایمان راوړي، او رسول الله صلی الله علیه وسلم په هغه څه کې رښتیني وگڼي چې هغه پرې راتگ کړی او د هغه د لارې پیروي وکړي، همدا رنگه یې مشرکانو سربو سره د مسلمانو ښځو نکاح منع کړه، تر هغه پورې چې یواځې الله تعالى ته عبادت په اخلاص کولو ایمان راوړي، رسول صلی الله علیه وسلم رښتیني وگڼي او پیروي یې وکړي.

او الله پاک وفرمایل چې مؤمنه وښځه له آزادې مشرکې ښځې غوره ده، که څه هم ورته لیدونکی یې د خوږو خبرو او ښایست له امله خوښوي، او دا چې مؤمن غلام له آزاد مشرک څخه غوره دی، که څه هم فصیحه وينا،

ښایست، زېږورتیا او داسې نور یې لېدونکي حیرانوي، بیا یې د دې تفصیل اسباب پدې وینا سره تشریح کړل. ﴿أُولَٰئِكَ يَدْعُونَ إِلَى التَّارِ﴾ [البقرة: ۲۲۱]. **ژباړه: (دغه کسان اور ته بلنه کوي) [البقرة سورت: ۲۲۱ ایت].** پدې سره یې موخه: نارینه او ښځینه مشرکان دي، ځکه چې دوی په خپلو خبرو، کړنو، چلند او اخلاقو سره دوزخ ته بلنه ورکوي، په داسې حال کې چې نارینه او ښځینه مؤمنان په خپلو اخلاقو، کړنو او سیرت سره جنت ته بلونکي دي، نو دا او هغه سره څنګه برابرېدای شي؟

او پر مشرکانو د (جنازې) د لمانځه په اړه، الله تعالی د منافقانو په اړه فرمایلي: ﴿وَلَا تُصَلِّ عَلَىٰ أَحَدٍ مِنْهُمْ مَاتَ أَبَدًا وَلَا تَقُمْ عَلَىٰ قَبْرِهِ إِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَآثُورًا وَهُمْ فَاسِقُونَ﴾ [التوبة: ۸۴]. **ژباړه: (او په دوی کې چې کوم یو مړ شي، نو ته د هغه هیڅکله هم جنازه مه کوه او مه یې دعا او تدفین لپاره) پر قبر ودرېږه، بېشکه دوی په الله او د هغه په رسول کافران شوي دي او مړه شوي دي، په داسې حال کې چې فاسقان وو) [التوبة سورت: ۸۴ ایت].** نو الله- جل جلاله - په دې مبارک آیت کې دا روښانه کړه چې په منافق او کافر د جنازې لمونځ نه کېږي. ځکه چې دوی په الله او د هغه په رسول کافران دي، همدا رنگه یې تر شا لمونځ نه کېږي، او نه دوی د مسلمانانو لپاره امامان کېدلی شي، د دوی د کفر او خیانت له امله، او د دوی او مسلمانانو ترمنځ د لوی دښمنۍ له امله، او ځکه چې دوی د لمانځه او عبادت خلک نه دي؛ ځکه چې د کفر او شرک سره عمل نه پاتې کېږي، الله دې ترې موږ وساتي. او د مشرکانو د حلالو د خوړلو په اړه؛ الله تعالی په ډاګه د مردار شوي حیوان او د مشرکانو د حلالو په اړه فرمایلي: ﴿وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ

إِلَى أُولِيَّائِهِمْ لِيَجَادِلُوكُمْ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ﴿[الأنعام: ١٢١].

ژباړه: (او تاسو له هغې (مذبحې) څخه خوراک مه کوئ چې پر هغې باندې د الله نوم نه وي یاد کړی شوی او بېشکه دا (خوراک کول) خامخا فسق او نافرمانی ده او بېشکه یقیناً شيطانان خپلو دوستانو ته وسوسې اچوي، د دې لپاره چې له تاسو سره جگړه وکړي او که چېرې تاسو د هغوی اطاعت وکړئ، (بيا نو) بېشکه تاسو (هم) خامخا مشرکان یئ. [الأنعام سورت: ١٢١ ایت]، الله تعالی مسلمانان د مړو څارویو یا د مشرکانو په لاس د حلال کړی شوو څارویو له خوړلو څخه منع فرمایلي ده، ځکه چې ناپاک دي، د هغوی د حلالې حکم د مردارې دی، که څه هم پرې د الله نوم یاد شوی وي، ځکه بسم الله ویل پرې اغېز نه لري او باطل دی، ځکه چې دا یو عبادت دی، او شرک عبادت له منځه وړي او باطلوي یې، تر هغه پورې چې مشرک الله پاک ته توبه وباسي. او یوازې الله تعالی د اهل کتابو خواړه په دې وینا سره روا گرځولي: ﴿وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَلَلٌ لَكُمْ وَطَعَامُكُمْ حَلَلٌ لَهُمْ﴾ [المائدة: ٥]. ژباړه: (او د هغو کسانو ذبیحه چې کتاب ورته ورکړی شوی دی؛ تاسو لپاره حلاله ده او ستاسو طعام د هغوی لپاره حلال دی) [المائدة سورت: ٥ آیت]، ځکه چې هغوی د آسماني دین د پیروۍ ادعا کوي، او گومان کوي چې دوی د موسی او عیسی پیروان دي، که څه هم دوی په دې اړه دروغ وايي. او یقیناً چې الله تعالی د دوی دین منسوخ کړی او ټولو خلکو ته یې د (پېغمبر) په توگه د محمد صلی الله علیه وسلم په رالېږلو سره باطل گرځولی، خو الله جل جلاله موږ ته د اهل کتابو خواړه او ښځې روا کړي دي؛ د لوی حکمت او رازونو له امله چې علماوو تشریح کړي دي، د هغو مشرکانو پر خلاف چې بت پرست دي او د مړو پېغمبرانو، اولیاوو او داسې نورو عبادت کوي؛ او ځکه چې

دین یې هېڅ اصل نه لري او نه پکې کومه شبهه شته، بلکې له بیخ نه باطل دی، نو حالله یې د مردارې حکم لري او خوړل یې روا نه دي.

او د هغه چا وینا چې یو چا ته ووايي: "پیریان درباندي ناست دي"، یا دا چې "پیریانو نیولی یې"، یا "شیطان په هوا کړی یې"، او داسې نور، نو دا سپکې سپورې دي، چې د مسلمانانو تر منځ لکه د نورو کنځلو په څېر روا نه دي، خو شرک نه دی، مگر دا چې ویونکی یې عقیده ولري چې پیریان په خلکو کې د الله تعالی له اجازې او خوښۍ پرته تصرف کوي. نو څوک چې د پیریانو یا نورو مخلوقاتو په اړه دا عقیده ولري، پدې عقیده کافر کېږي؛ ځکه چې الله تعالی د هر څه مالک او په هر شي قادر دی، او هغه گټه او زیان رسوونکی دی، او هېڅ شی د هغه له اجازې، خوښې او مخکنې تقدیر پرته شتون نه شي درلودلای، لکه چې الله جل جلاله خپل نبی ته په امر کولو سره فرمایلي چې خلک پدې لوی اصل سره خبر کړي. ﴿قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبُ لَاسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوءُ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ﴾ [الأعراف: ۱۸۸]. ژباړه: (ته ووايه: زه د خپل ځان لپاره نه د نفعې مالک یم او نه د نقصان مگر هغه چې الله یې وغواړي او که چېرې زه پر غیو عالم وی (نو) ما به خامخا ډېر خیر حاصل کړی و او ما ته به هېڅ تکلیف نه و رارسېدلی، زه نه یم مگر وېروونکی او زېری ورکوونکی د هغه قوم لپاره چې ایمان راوړي). [الأعراف سورت: ۱۸۸ آیت]، نو کله چې د مخلوقاتو سردار او د هغوی غوره - صلی الله علیه وسلم - د ځان لپاره د هېڅ گټې یا زیان مالک نه وي، پرته له هغه څه چې الله تعالی یې وغواړي، نو د نورو مخلوقاتو به څه حال وي؟! په دې معنی کې ډېر آیتونه شته.

او د کف شناسانو، کوډگرو، نجومیانو او داسې نورو څخه پوښتنه کول چې له غیبو خبر ورکوي، نو دا کار یې منکر دی او جواز نه لري، او رښتیا گڼل یې سخته گناه او بد کار دی، بلکې د کفر یوه څانگه ده، دلیل یې د رسول الله صلی الله علیه وسلم دا قول دی چې فرمایي: **ژباړه: «څوک چې غیب وپوښکي ته ورشي او له هغه څخه د یو څه په اړه پوښتنه وکړي نو څلوېښت ورځې یې لمونځ نه قبلېږي»**. مسلم په خپل صحیح کې روایت کړی دی، او د هغه په صحیح کې دا هم له معاویه بن الحکم السلمي رضي الله عنه څخه روایت دی چې: **ژباړه: «رسول الله صلی الله علیه وسلم کوډگرو ته له ورتگ او له هغوی څخه پوښتنه کول منع کړي دي»**.

او اهل سنن له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه روایت کوي چې هغه فرمایلي: **ژباړه: «څوک چې کوډگر ته ورشي او په هغه څه کې یې رښتیني وگني چې هغه یې وايي، نو پر هغه څه یې کفر وکړ چې پر محمد - صلی الله علیه وسلم - نازل شوي دي»**. او په دې معنا سره ډېری حدیثونه راغلي دي. نو پر مسلمانانو واجب دي چې: خلک د کاهنانو، فالبینانو او ټولو غیب وپوښکو څخه له پوښتنو کولو منع کړي، هغوی چې په غیبو له خبرولو بوخت دي او مسلمانانو ته دوکې ورکوي، دا که د طب په نوم وي او یا بل څه، لکه چې وړاندې ترې رسول الله صلی الله علیه وسلم منع فرمایلي او په اړه یې خلکو ته خبرداری ورکړی دی. دا ممانعت ځینو هغو غیبی چارو ته هم شامل دی چې ځینې خلک یې طب بولي لکه: د ناروغ پگړۍ یا د ناروغې ښځې حجاب او داسې نور څه چې یو څوک یې بوی کړي او ووايي چې: دې ناروغ سړي، یا ناروغې ښځې دا او دا کړي، هغه غیبی چاري یادوي چې د ناروغ په پگړۍ او داسې نورو کې یې د شتون هیڅ ثبوت نشته، بلکې موخه

يې ورڅخه عوام خلک دوکه کول وي، تر څو خلک ووايي چې دا سړی په طبابت پوهيږي، همدارنگه د ناروغتيا ډولونه پيژني او په اسبابو يې پوهيږي، ځيني وختونه درمل هم ورکوي، چې په تصادفي توگه د ده روغتيا د الله تعالى د تقدير سره برابره شي او جوړ شي، نو دوی گومان وکړي چې دا د هغه درملو له امله ورغېد. ښايي دا ناروغي د ځينو جناتو او شيطانانو له امله وي چې د طبابت د دې مدعي خدمت کوي او هغه ته د ځينو ناڅرگندو شيانو په اړه خبر ورکوي چې په اړه يې پوهيږي، نو په دې معلوماتو تکیه کوي او پيريان او شيطانان په يو ډول عبادت کولو سره راضي کوي، نو له ناروغ څخه پورته شي او هغه زيان پرېږدي چې دوی وررسولی دی، او دا د پيريانو، شيطانانو او څوک يې چې خدمت کوي لخوا يوه پېژندل شوې چاره ده.

نو دا د مسلمانانو دنده ده چې له دې کارونو ځان وساتي، يو بل ته يې د پريښودلو سپارښتنه وکړي، په الله تعالى تکیه وکړي، او په ټولو چارو کې پر هغه توکل وکړي، او شرعي دم دعا او يا مباح درمل کارول کوم باک نه لري، همدارنگه پر هغو ډاکټرانو درملنه کول چې د ناروغتيا د معلومولو لپاره فزيکي او معقولي معاینې کوي، تر څو يې له ناروغتيا څخه ډاډمن شي، او له رسول الله صلی الله عليه وسلم څخه په صحيح حديث کې روايت دی چې هغه فرمايلي: **ژباړه: «الله جل جلاله هيڅ ناروغي نده نازل کړې مگر دا چې د هغې لپاره يې شفاء نازل کړې ده، چا چې پېژندلې، پېژندلې يې ده او چا چې نده پېژندلې نو نه يې ده پېژندلې».** او (رسول الله) صلی الله عليه وسلم فرمايلي: **ژباړه: «هره ناروغي درمل لري، نو کله چې په ناروغۍ درمل ولېږي د الله په اذن سره ورغېږي».** او رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي: **ژباړه: «ای د الله**

بندگانو، درملنه وکړئ او په حرامو درملنه مه کوئ». او په دې معنا سره ډېری حدیثونه راغلي دي.

نو له الله جل جلاله څخه سوال کوو چې د ټولو مسلمانانو حالات سم کړي، او زېږونه او جسمونه یې له هرې بدۍ ورغوي، او په هدایت یې سره راټول کړي، او موږ او هغوی ټولو ته له گمراه کوونکو فتنو، د شیطان او د شیطان د اولیاوو له اطاعت څخه نجات راکړي، هغه ذات پر هر شي قادر دی، ولا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم.

وصلی الله وسلم وبارک علی عبده ورسوله نبینا محمد وآله وصحبه.

الرسالة الرابعة

في حكم التعبد بالأوراد البدعية والشركية

خلورم پېغام

په بدعتي او شرکي الفاظو (وظیفو) د
عبادت حکم

د عبد العزيز بن عبد الله بن باز لخوا عزتمند ورور (....) الله تعالى دې د هر خبر توفیق درکړي، آمین.

سلام عليكم ورحمة الله وبركاته. أَمَّا بَعْدُ:

ستاسو قدرمن کتاب ماته رارسیدلی، الله دې تاسو په خپل هدایت سره وپالي، دا معلومات پکې و چې ستاسو په هېواد ځینې خلک دي چې یو لړ اذکار او دعاګاني په ټینگه وایي، په داسې حال کې چې الله تعالى پرې هیڅ کوم دلیل نه دی نازل کړی، ځینې یې بدعتي او ځینې نورې یې شرکي دي، او امیر المؤمنین علی بن ابی طالب رضي الله عنه او نورو ته یې منسوبوي. او دا اذکار د ذکر په مجالسو او یا د ماښام د لمانځه نه وروسته په جوماتونو کې لولي، پدې گومان چې الله تعالى ته د نږدې کېدو لامل ګرځي، لکه دا وینا یې: د الله په حق، د الله بندګانو، د الله په مرسته زموږ مرسته وکړئ او د الله لپاره مو مرستندوی شی. او یا یې دا وینا: اې قطبونو، اې بادارانو، قبول کړئ، اې هغو کسانو چې زموږ تر منځه مرسته کوونکي یاست، د الله لپاره شفاعت وکړئ، دا ستاسو بنده ولاړ دی، او ستاسو په دروازه کې تم او ولاړ دی، د خپلو نیمګړتیاوو څخه ویره لري، زموږ مرسته وکړه ای د الله رسوله، او زه له تاسو پرته بل څوک نه لرم چې ورشم، او ستاسو څخه غوښتنه ترلاسه کېږي، او تاسو د الله خلک یاست، د حمزه په روی چې د شهیدانو سردار دی، او ستاسو پرته څوک دي چې زموږ مرسته وکړي؟ موږ سره مرسته وکړه ای د الله رسوله. او لکه څنګه چې دوی وایي: ای الله پر هغه چا دې رحمت نازل کړه چې تا د خپلو جبروتي رازونو د راسپړلو او د خپلو رحمانی رڼاګانو د خپرولو سبب ګرځولی او د الهي حضور او ستاسو ذاتي اسرارو استازی شوی دی.

ستاسو لېوالتیا چې روښانه کړو چې کوم یې بدعت او کوم یې شرک دی، او آیا د هغه امام پسرې لمونځ صحیح دی چې پدې الفاظو سره دعا غواړي (حال دا چې) دا هر څه ښکاره دي؟

جواب: الحمد لله وحده، والصلاة والسلام علي من لا نبي بعده، وعلى آله وصحبه، ومن اهتدى بهداه إلى يوم الدين. أَمَّا بَعْدُ:

پوه شه، الله پاک دې توفیق درکړي چې الله جل جلاله د دې لپاره مخلوقات پیدا کړي او رسولان-عليهم الصلاة والسلام- یې رالېږلي چې له هر څه پرته یوازې د هغه ذات عبادت وشي چې شریک نه لري، لکه څرنګه چې الله تعالی فرمایلي: ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾ [الذاریات: ۵۶] ژباړه: (او ما پېریان او انسانان نه دي پیدا کړي مګر د دې لپاره چې دوی زما عبادت وکړي). [الذاریات سورت: ۵۶ آیت].

او عبادت - لکه څنګه چې وویل شو - د هغه پاک ذات او د هغه د رسول محمد صلی الله علیه وسلم، پیروي ده، د هغه څه په ترسره کولو چې الله او رسول یې پرې امر کړی، او د هغه څه په پرېښودلو چې الله او رسول یې ترې منع فرمایلي ده، (دا ټول) په الله او رسول یې د ایمان برخه، او په عمل کې الله تعالی ته اخلاص، خورا زیات محبت او یوازې د هغه پر وړاندې بشپړه عاجزي ده، لکه چې الله تعالی فرمایلي: ﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ﴾ [الإسراء: ۲۳]. ژباړه: (او ستا رب حکم کړی چې تاسو عبادت مه کوئ (د بل هیچا) مګر یواځې د هغه). [الإسراء سورت: ۲۳ آیت]. یعنې: امر یې کړی او سپارښتنه یې کړې ده چې یوازې د هغه عبادت وشي. او الله تعالی فرمایلي: ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ * الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * مَالِكِ

يَوْمَ الدِّينِ * إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ [الفاتحة: ۲-۵]. ژباړه: (تول د) کمال) صفتونه خاص د الله لپاره دي چې د ټولو عالمونو ښه پالونکی دی * ډېر زیات مهربان، بې حده رحم کوونکی دی * څښتن دی د ورځې د بدلې دی * خاص ستا بنده گي کوو او خاص ستا څخه مرسته غواړو. [الفاتحة سورت: ۲-۵ ایتونه]، نو په دې آیتونو کې الله تعالی روښانه کړې چې یوازې هغه د عبادت او مرستې غوښتلو وړ دی. او الله جل جلاله فرمایلي: ﴿إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ * أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ﴾ [الزمر: ۲-۳]. ژباړه: (بېشکه مونږ تا ته کتاب په حقه نازل کړی، نو ته د الله عبادت کوه، په داسې حال کې چې دین هغه (الله) لره خالص کوونکی یې * خبردار شی! خاص د الله لپاره خالص دین دی). [الزمر سورت: ۲، ۳ ایتونه]، او الله تعالی فرمایلي: ﴿فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ﴾ [غافر: ۱۴] ژباړه: (نو تاسو الله بلئ، په داسې حال کې چې همده ته د دین خالص کوونکي یاست، اگر که کافران یې بد گڼي). [غافر سورت: ۱۴ آیت]. او الله تعالی فرمایلي: ﴿وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾ [الجن: ۱۸]. ژباړه: (او دا چې یقیناً جوماتونه خاص د الله لپاره دي، نو تاسو له الله سره بل هیڅوک مه بلئ). [الجن سورت: ۱۸ آیت]، په دې معنی ډېری آیتونه راغلي او ټول پدې دلالت کوي چې یوازې د الله جل جلاله عبادت فرض دی.

او دا هم ښکاره ده چې د دعا ټول ډولونه عبادت دی، نو پر دې آیتونو د عمل پر بنا او هغه څه چې یې د معنا په اړه راغلي؛ هیچا ته روا نه ده چې له خپل رب پرته بل څوک راوبلي، یا ترې مرسته وغواړي، دا د هغو عادي مسایلو او حسي لاملونو پرته چې حاضر او ژوندی مخلوق یې کولی شي،

ځکه هغه عبادت نه دی، بلکې د نص او اجاع په دليل روا دي چې يو انسان له بل ژوندي او توانمند انسان څخه په عادي چارو کې مرسته وغواړي، البته په هغو کارونو کې چې توانايي يې ولري؛ د بېلگې په توگه د هغه د اولاد، خدمتگار او يا يې د سبي د شر په دفع کولو او يا داسې نورو چارو کې ترې مرسته وغواړي. يا لکه يو څوک چې د خپل کور په جوړولو کې له ژوندي حاضر انسان څخه مرسته وغواړي چې د دې کار وړتيا لري، يا له غايب څخه د فزيکي اسبابو پر مټ مرسته وغواړي لکه ليک ورلېږل او داسې نور چې د کور په ودانولو، موټر جوړولو او دې ورته کارونو کې ورسره مرسته وکړي، او همدارنگه: په جهاد، جگړه او داسې نورو ځايونو کې له خپلو ملگرو د ملاتړ غوښتنه. لکه د موسی -عليه السلام- په کيسه کې د الله تعالی دا قول: ﴿فَاسْتَعَاثَ الَّذِي مِنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ﴾ [القصص: ۱۵]. ژباړه: (نو، هغه کس چې د ده له ډلې څخه و، له ده نه يې مرسته وغوښته، د هغه کس پر خلاف چې د ده له دښمنانو څخه و) [القصص سورت: ۱۵ ايت].

او له مړو، پېريانو، ملايکو، ونو او ډېرو څخه د مرستې غوښتل د لوی شرک يوه بڼه ده، او دا د خپلو معبودانو پر وړاندې د لومړنيو مشرکانو د عمل په څېر عمل دی لکه: عزى، لات او داسې نور، همدا رنگه له هغو ژونديو کسانو مرسته او ملاتړ غوښتل چې باور کېږي د ژونديو په منځ کې وليان دي، په هغو چارو کې چې يوازې الله جل جلاله يې د کولو توان لري لکه: د ناروغانو رغول، د زړونو هدايت، جنت ته تلل، د دوزخ له اوره ژغورل کېدل او داسې نور.

مخکنې او نور هغه آيتونه او حديثونه چې ورته معنى لري، ټول پدې

دلالت کوي چې په ټولو چارو کې د الله تعالی لور ته د زړونو سیخ کول او یوازې هغه په عبادت سره ځانگړی کول واجب دي، ځکه چې بندگان د همدې لپاره پیدا شوي او په همدې ورته امر شوی، لکه څنگه چې په آیتونو کې تېر شول، او همدا رنگه د الله تعالی په دې قول کې چې فرمایي: ﴿وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا﴾ [النساء: ۳۶]. ژباړه: (د الله عبادت وکړئ او هېڅ شی ورسره مه شریکئ). [النساء سورت: ۳۶ آیت]، او د الله تعالی دا قول: ﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ﴾ [البینة: ۵]. ژباړه: (حال دا چې دوی ته حکم نه و ورکړی شوی مگر په دې چې دوی دې د الله عبادت کوي، په داسې حال کې چې دین (عبادت) دغه (الله) لره خالص کوونکي وي). [البینة سورت: ۵ آیت]، او د معاذ رضي الله عنه په حدیث کې د رسول الله صلی الله علیه وسلم وینا: ژباړه: «د الله حق پر بنده گانو دا دی چې عبادت یې وکړي او هېڅ شی ورسره شریک نه کړي». د دې حدیث پر صحت اتفاق شوی دی. او د ابن مسعود رضي الله عنه په حدیث کې د رسول الله صلی الله علیه وسلم دا قول چې فرمایي: ژباړه: «څوک چې پداسې حال کې مړ شو چې له الله سره یې شریک باله نو اور ته داخل شو». بخاري روایت کړی. او په صحیحینو کې د ابن عباس رضي الله عنهما حدیث دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم کله معاذ یمن ته ولېږه نو ورته یې وویل: ژباړه: «ته داسې یو قوم ته ور روان یې چې اهل کتاب دي، نو لومړی شی چې ته یې بلنه ورکوي هغه پدې خبره گواهي ورکول دي چې له الله پرته بل برحق معبود نشته مگر یو الله دی». او په بل لفظ کې دي: ژباړه: «بلنه ورکړه تر څو گواهي ورکړي چې نشته دی برحق معبود مگر یو الله دی او دا چې زه د الله رسول یم». او د بخاري په روایت کې دی: ژباړه: «نو لومړی شی چې ته یې بلنه ورکوي

هغه پدې خبره گواهي ورکول دي چې له الله پرته بل حق معبود نشته مگر يو الله دی». او په صحيح مسلم کې له طارق بن أشيم الأشجعي رضي الله عنه څخه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي: **ثبارة: «چا چې: (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ) وويل: او په هر هغه څه يې کفر وکړ چې له الله جل جلاله پرته يې عبادت کيږي، نو د هغه مال او وينه حرام دي، او حساب يې د الله جل جلاله سره دی».** او پدې معنا سره حديثونه ډير دي.

او دا توحيد د اسلام د دين اصل او د ملت بنسټ دی، او دا د چارې سر او تر ټولو مهم فرض دی، او د ثقلينو (انسانانو او پيريانو) له پېداېښت او د ټولو رسولانو -عليهم السلام- له رالېږلو څخه حکمت دی، لکه څنگه چې پدې اړه آيتونه تېر شول، چې له جملې څخه يې د الله تعالى دا قول هم دی چې فرمايي: **﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾ [الذاريات: ٥٦].** **ثبارة: (او ما پيريان او انسانان نه دي پيدا کړي مگر د دې لپاره چې دوی زما عبادت وکړي) [الذاريات سورت: ٥٦ ايت]، او پر دې له دلايلو څخه د الله جل جلاله دا قول دی چې فرمايي: ﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾ [النحل: ٣٦]. **ثبارة: (او يقيناً يقيناً مونږ په هر يو امت کې يو رسول لېږلی و (په دې سره) چې تاسو د الله عبادت کوئ او له طاغوت نه ځان وساتئ). [النحل سورت: ٣٦ ايت]، او د هغه سپيڅلي او لوړ ذات وينا چې فرمايي: ﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ﴾ [الأنبياء: ٢٥]. **ثبارة: (او له تا مخکې مو کوم رسول نه دی لېږلی مگر هغه ته مو وحي کړې چې له ما پرته بل په حقه معبود نشته، نو يوازې زما عبادت وکړئ). [الأنبياء سورت: ٢٥ ايت]. او د هغه جل جلاله دا وينا چې د نوح، هود، صالح او شعيب عليهم الصلاة والسلام په اړه يې******

فرمایلي چې هغوی خپلو قومونو ته وویل: ﴿اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ﴾ [الأعراف: ۵۹]. ژباړه: (تاسو د الله عبادت کوئ، ستاسو لپاره له هغه نه سوا (بل) هېڅ حق معبود نشته). [الأعراف سورت: ۵۹ آیت]، او دا د ټولو رسولانو بلنه ده، لکه څنگه چې په تیرو دوو آیتونو کې اشاره شوې ده، او یقیناً چې د رسولانو دښمنانو اقرار وکړ چې رسولانو یې دوی ته امر کړی و چې یوازې د الله عبادت وکړي او له نورو ټولو هغو معبودانو انکار وکړي چې له هغه پرته یې عبادت شوی دی، لکه څنگه چې هغه - جل جلاله - د عاد په کیسه کې فرمایلي چې هغوی هود علیه الصلاة والسلام ته وویل: ﴿أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا﴾ [الأعراف: ۷۰].

ژباړه: (آیا ته د دې لپاره مونږ ته راغلی یې چې مونږ د یو الله عبادت وکړو او هغه معبودان پرېږدو چې زموږ پلرونو یې عبادت کاوه) [الأعراف سورت: ۷۰ آیت]، او الله - پاک - د قریشو په اړه وویل چې کله زموږ پیغمبر محمد - صلی الله علیه وسلم - هغوی ته بلنه ورکړه چې یوازې د الله عبادت وکړي او هغه څه پرېږدي چې دوی یې له هغه پرته عبادت کوي: له ملاېکو، اولیاوو، بوتانو، ونو او نورو څخه: ﴿أَجْعَلِ الْآلِهَةَ إِلَهًا وَاحِدًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ﴾ [ص: ۵]. ژباړه: (ایا ده دغه معبودان یو اله وگرځول، بېشکه دا خامخا ډېر عجیبه

څیز دی). [ص سورت: ۵ آیت]، او الله سبحانه وتعالی د دوی په اړه وایي: ﴿إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ﴾ * وَيَقُولُونَ إِنَّا لَا تَارِكُو آلِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَجْنُونٍ [الصافات: ۳۵ - ۳۶]. ژباړه: (بېشکه دوی (داسې) وو چې کله به دوی ته ویل شول چې له الله نه غیر هېڅ لایق د عبادت نشته (نو) دوی به تکبر کاوه، * او دوی وایي چې آیا یقیناً مونږ په رښتیا سره د یو لېوني

شاعر له کبله خپل معبودان (خدایان) پرېښودونکي یو). [الصفات سورت: ۳۵ - ۳۶ ایتونه]، او پدې معنا سره ډیری آیتونه راغلي دي.

کوم آیتونه او حدیثونه مو چې ذکر کړل؛ الله تعالی دې ما او تاته په دین کې پوهه او د رب العالمین په حق کې بصیرت راکړي، لدې ټولو معلومېږي چې: دا دعاگانې او مرسته غوښتل چې تا یې په سوال کې یادونه وکړه، ټول د لوی شرک له ډولونو څخه دي؛ ځکه چې د الله نه غېر د بل چا عبادت او له هغه چا نه د چارو غوښتنه ده چې له الله پرته یې بل څوک وړتیا نه لري، لکه مړي او غائب خلک، او دا د پخوانیو له شرک څخه ډیر بد دی، ځکه چې هغوی به یوازې د راحت پر مهال شرک کاوه، او په سختیو کې به یې خاص د الله عبادت کاوه؛ ځکه هغوی پوهېدل چې هغه پاک ذات له سختیو څخه د دوی په ژغورنه قادر دی او بل هیڅوک یې نه شي خلاصولی، لکه چې په خپل مبین کتاب کې د هغو مشرکانو په اړه فرمایي:

﴿فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِكِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ﴾ [العنکبوت: ۲۵]. ژباړه: (دوی) چې کله په بېړیو کې سپاره شي نو په داسې توګه الله رابولي چې عقیده یې یوازې هغه لره سوچه کړې وي، خو کله یې چې وچې ته راخلاص کړي، یو دم ورسره شرک بنا کړي). [العنکبوت سورت: ۲۵ آیت]، او الله پاک په یو بل آیت کې دوی مخاطبوي او فرمایي:

﴿وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ إِلَّا إِلَٰهَهُ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا﴾ [الإسراء: ۶۷]. ژباړه: (او کله چې تاسو ته په سمندر کې سختي دروښېږي)، (نو) هغه څوک (ستاسو له فکره) ورک شي چې تاسو یې بلئ مګر یوازې هغه (الله رابلئ)، نو کله چې تاسو وچې ته وژغوري (نو) تاسو (له توحیده) منځ اړوئ او انسان ډېر ناشکره دی). [الإسراء

سورت: ۶۷ [ایت].

که چیرې د دې وروستیو مشرکانو څخه یو ووايي: زموږ مطلب دا نه دی چې دا خلک پخپله گټه رسوونکي دي، او زموږ ناروغان پخپله رغوي، یا موږ ته پخپله همدوی گټه رارسوي، یا موږ ته پخپله زیان رارسوي، بلکې زموږ مطلب دا دی چې پدې کې الله تعالی ته شفاعت وکړي.

نو جواب دا دی چې وویل شي: همدا خو د لومړنیو کافرانو موخه او مراد و، د هغوی دا مقصد نه و چې خدایان یې پیدا کول کوي او روزي ورکوي، په خپله گټه رسوي یا تاوان، ځکه دا خبره په هغه څه سره باطلېږي چې الله تعالی د هغوی په اړه په قرآن کریم کې فرمایلي چې هغوی یې یوازې د شفاعت او روی ارزو درلوده چې د الله په وړاندې یې لري او دا چې الله تعالی ته یوه مرتبه نږدې دي، لکه چې الله پاک فرمایي: ﴿وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شَفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ﴾ [یونس: ۱۸]. ژباړه: (او دوی له الله نه پرته د هغو څیزونو عبادت کوي چې نه دوی ته ضرر رسولی شي او نه دوی ته نفع رسولی شي او دوی وایي: دا د الله په وړاندې زموږ سپارش کوونکي دي). [یونس سورت: ۱۸ ایت]، نو الله تعالی پرې په خپلې دې وینا سره رد وکړ چې فرمایي: ﴿قُلْ أَتُنَبِّئُونَ اللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾ [یونس: ۱۸]. ژباړه: (ته ووايه: آیا تاسو الله پر هغه څه خبروئ چې هغه یې نه په آسمانونو کې پېژني او نه یې په ځمکه کې! هغه ډېر پاک او ډېر اوچت دی له هغو څیزونو نه چې دوی یې ورسره شریکوي). [یونس سورت: ۱۸ ایت]، نو الله پاک په ډاگه کړه چې هغه ذات داسې کوم شفاعت کوونکي په ځمکه او اسمان کې نه پیژني چې مشرکان یې قصد لري، او هغه څه چې الله تعالی یې په شتون نه

پوهېږي معنا يې دا ده چې داسې څه نشته؛ ځکه چې له هغه ذات څخه هېڅ شى پټ نه دى. او الله تعالى فرمايلي: ﴿تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ * إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ * أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ﴾ [الزمر: ۱ - ۳]. ژباړه: (د دې كتاب نازلول د الله له جانبې دي، چې ډېر غالب، ښه حكمت والا دى * بېشكه مونږ تا ته كتاب په حقه سره نازل كړى دى، نو ته د الله عبادت كوه، په داسې حال كې چې دين هغه (الله) لره خالص كوونكى يې * خبر اوسئ چې الله لره سوچه (له شركه پاك) دين (عقيده او عمل) دى او كومو خلكو چې له هغه پرته نور چارواكي نيولي (او وايي چې) مونږ خو د دې شيانو لمانځنه صرف د دې لپاره كوو چې الله ته مو په مرتبه كې ورنږدې كړي. بېشكه الله به د دوى تر منځ په هغه څه كې فيصله كوي چې د دوى پكې اختلاف دى، يقيناً الله هغه چا ته هدايت نه كوي چې دروغجن او ناشكړه وي). [الزمر سورت: ۱-۳ ايتونه].

او دلته د دين معنا؛ عبادت دى، او عبادت د هغه او د هغه د رسول صلى الله عليه وسلم اطاعت دى لكه وړاندې چې تېر شول، او پدې كې: دعا، مرسته غوښتل، ويره، هيله مندي، حلاله او نذر داخل دي، همدا رنگه پكې لمونځ، روژه او داسې نور چې الله او رسول يې پرې امر كړى شامل دي. نو هغه (جل جلاله) روښانه كړه چې عبادت يوازې د هغه لپاره دى، او دا چې پر بندگانو واجب دي هغه په عبادت سره ځانگړى كړي، ځكه چې پيغمبر ته يې د عبادت په خالصولو امر؛ ټولو ته امر دى.

بیا الله تعالی د کافرانو په اړه وضاحت وکړ او ویې فرمایل: ﴿وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى﴾ [الزمر: ۳]. ژباړه: (او هغه کسان چې له هغه نه غیر یې دوستان (کارسازي) نیولي دي (وايي: مونږ د دوی عبادت نه کوو مگر د دې لپاره چې دوی مونږ ته نږدې کړي). [الزمر سورت: ۳ ایت]. نو الله تعالی پرې پدې وینا سره رد وکړ: ﴿إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ﴾ [الزمر: ۳]. ژباړه: (بېشکه الله به د دوی په مینځ کې په هغو خبرو کې فیصله کوي چې دوی په هغو کې اختلاف کوي، بېشکه الله لارښوونه نه کوي هغه چا ته چې هغه دروغجن، ډېر ناشکره وي) [الزمر سورت: ۳ ایت]. نو الله پاک پدې آیت کریمه کې روښانه کړه چې: کافرانو له الله تعالی پرته د خپلو اولیاوو عبادت د دې لپاره کاوه چې الله تعالی ته یې نږدې کړي؛ او همدا د پخوانیو او اوسنیو کافرانو مقصد دی چې الله تعالی یې دا مقصد په خپلې دې وینا سره باطل گرځولی چې فرمایي: ﴿إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ﴾ [الزمر: ۳]. ژباړه: (بېشکه الله به د دوی په مینځ کې په هغو خبرو کې فیصله کوي چې دوی په هغو کې اختلاف کوي، بېشکه الله لارښوونه نه کوي هغه چا ته چې هغه دروغجن، ډېر ناشکره وي) [الزمر سورت: ۳ ایت].

نو الله پاک د دوی دروغ په دې ادعا کې ښکاره کړل چې د دوی معبودان دوی الله ته نږدې کوي، او د هغوی په عبادت کولو سره یې ورته د هغوی کفر هم په ډاگه کړ، نو په دې توگه، هر څوک چې لږه پوهه ولري پوهیږي چې د لومړنیو کافرانو کفر یوازې په دې کې وو چې دوی پیغمبران،

اولياء، ونې، ډبرې او نور مخلوقات د خپل ځان او الله تر منځ د شفاعت کوونکو په توگه نيولي وو. او دا باور يې درلوده چې هغوی د الله له اجازې او رضایت پرته اړتياوې پوره کوي، لکه څنگه چې وزیران د واکمنانو پر وړاندې شفاعت کوي، نو الله تعالی یې د واکمنانو او ملکونو سره مقایسه کړل، او وايي: لکه څنگه چې یو څوک پاچا یا مشر ته اړتیا لري چې د ځانگړو کسانو او وزیرانو له لارې یې ورته شفاعت وشي، همداسې موږ هم هغه ته د هغه د پیغمبرانو او اولیاءو په عبادت سره نږدې کیږو!

او دا تر ټولو ستر باطل (باور) دی، ځکه چې هغه پاک ذات هیڅ سیال نلري، او هغه د مخلوق سره پرتله کیدی نه شي، او له اجازې پرته یې پر وړاندې څوک شفاعت نه شي کولی، او له موحدینو پرته بل چاته د شفاعت اجازه نه کوي، هغه پاک ذات پر هر څه قادر او په هر څه پوه دی، هغه تر ټولو زیات مهربان ذات دی، له هېچا ډار او ویره نه لري؛ ځکه چې هغه سپېڅلی ذات پر بندگانو غالب، او څنگه چې وغواړي په چارو کې یې تصرف کوي. د پاچاهانو او مشرانو برعکس؛ چې هیڅ نشي کولی، او د هغو کارونو لپاره چې خپله ترې عاجز دي یو چاته اړتیا لري؛ لکه خپل وزیران، خاص خلک او عسکر، همدا رنگه اړتیا لري چې د نورو خلکو له احوالو خبر شي، نو یو څوک باید معلومات ورکړي، ځکه خو اړتیا لري له خپلو خاصو خلکو او وزیرانو څخه یې یو څوک راضي کړي تر څو له اړمنو سره (مرسته وکړي)، او رب جل جلاله چې دی، نو هغه د خپلو ټولو مخلوقاتو څخه غني دی، پر هغوی یې له مورگانو زیات مهربان دی، عادل پادشاه دی، هر کار په خپل ځای کې کوي، څنگه چې د هغه د حکمت، علم او قدرت غوښتنه وي، نو روا نه دی چې له مخلوقاتو سره یې په هیڅ وجه پرتله شي.

او رب جل جلاله چې دی، نو هغه له خپلو ټولو مخلوقاتو څخه غني دی، پر هغوی یې له مورگانو زیات مهربان دی، عادل پادشاه دی، هر کار په خپل ځای کې کوي، څنگه چې د هغه د حکمت، علم او قدرت غوښتنه وي، نو روا نه دی چې له مخلوقاتو سره یې په هیڅ وجه پرتله شي، لدې امله هغه پاک ذات په خپل کتاب کې روښانه کړې: چې مشرکانو دا منلې ده چې هغه خالق، روزي ورکوونکی او چار سازی هغه ذات دی چې په سختیو کې مرستې ته رسیدنه کوي، مصیبت لرې کوي، ژوندي کول، مړه کول او داسې نورې کړنې تر سره کوي.

او یقیناً چې د مشرکانو او پیغمبرانو ترمنځ شخړه یوازې الله جل جلاله ته په اخلاص سره عبادت کولو کې ده، لکه چې فرمایي: ﴿وَلَيْنَ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولَنَّ اللَّهُ﴾ [الزخرف: ۸۷]. ژباړه: (او قسم دی که ته له دوی نه پوښتنه وکړې چې دوی چا پیدا کړي دي (نو) دوی به خامخا ضرور ووايي: الله (پیدا کړي دي). [الزخرف سورت: ۸۷ آیت]. او الله تعالی فرمایلي: ﴿قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ﴾ [يونس: ۳۱]. ژباړه: (ته ووايه: تاسو ته له اسمان او ځمکې نه روزي څوک درکوي؟ یا د غوړونو او سترگو مالک څوک دی اوڅوک ژوندی له مړي راوباسي او مړی له ژوندي راوباسي او څوک د کارونو تدبیر کوي؟ نو یقیناً دوی به وایي چې الله دی، (نو ته ووايه): آیا نو تاسو نه وېرېږئ!). [يونس سورت: ۳۱ آیت]، او پدې معنا سره ډیری آیتونه راغلي دي. پدې اړه آیتونه تېر شول چې د پیغمبرانو او امتونو تر منځ شخړه

يوازې، الله تعالى ته په اخلاص سره عبادت کولو کې وه، لکه چې هغه ذات فرمايي: ﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾ [النحل: ۳۶]. ژباړه: (او يقيناً يقيناً مونږ په هر يو امت کې يو رسول لېږلې و (په دې سره) چې تاسو د الله عبادت کوئ او له طاغوت نه ځان وساتئ). [النحل سورت: ۳۶ آيت]، او هغه آيتونه چې پدې معنا سره راغلي دي. او هغه پاک ذات د خپل سپېڅلي کتاب په ډېری ځايونو کې د شفاعت خبره تشرېح کړې ده، الله تعالى فرمايلي: ﴿مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ﴾ [البقرة: ۲۵۵]. ژباړه: (څوک دی چې د هغه له اجازې پرته د هغه پر وړاندې سپارښتنه وکړي). [البقرة سورت: ايت ۲۵۵]، او الله تعالى فرمايلي: ﴿وَكَمْ مِنْ مَلَكٍ فِي السَّمَاوَاتِ لَا تُغْنِي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا إِلَّا مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَرْضَى﴾ [النجم: ۲۶]. ژباړه: (او په آسمانونو کې څومره ډېر ملايك دي چې د دوی سفارش هېڅ شى نفع نه ورکوي مگر وروسته له دې چې الله اجازت ورکړي هغه چا ته چې يې وغواړي او (د هغه په شفاعت) راضي شي). [النجم سورت: ۲۶ آيت]. و د ملايکو په اړه يې فرمايلي: ﴿وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ارْتَضَى وَهُمْ مِنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ﴾ [الأنبياء: ۲۸]. ژباړه: (او دوی شفاعت نشي کولی مگر د هغه چا لپاره چې هغه (الله) ترې راضي وي او دوی خاص د هغه له هيښنه وېرېدونکي دي). [الأنبياء سورت: ۲۸ آيت].

او هغه - جل جلاله - فرمايي چې د خپلو بندگانو لپاره کفر نه خوښوي، بلکې خوښ گڼي چې هغوی شکر گزاره اوسي، او د هغه شکر ادا کول د هغه توحيد او د هغه پر طاعت عمل کول دي، الله تعالى فرمايلي: ﴿إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنْكُمْ وَلَا يَرْضَى لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ وَإِنْ

تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ [الزمر: ۷]. ژباړه: (که تاسو کفر کوئ، نو الله تعالى بې پرواه دی ستاسو نه (څه حاجت ستاسو ايمان او عبادت ته نه لري) او هغه د خپلو بندگانو په کفر نه راضي کېږي (نه بې خونوي) او که تاسو شکر کوئ نو الله تعالى راضي کېږي). [الزمر سورت: ۷ آيت ايت].

او بخاري په خپل صحيح کې له ابو هريره رضي الله عنه څخه روايت کوي فرمايي: اى د الله رسوله! ستا په شفاعت نېکمرغه انسان څوک دى؟ هغه وفرمايل: ژباړه: «چا چې د زړه له اخلاصه (لا اِلهَ اِلاَّ الله) ويلې وي». او يا بې فرمايلي: «يعني د ځان د اخلاص له مخې».

او په صحيح کې له انس رضي الله عنه څخه روايت دى چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي: ژباړه: «د هر نبي لپاره يوه دعا وي چې قبلېږي، نو هر نبي په خپله دعا کې بېرته کړې ده، او ما خپله دعا د قيامت په ورځ د خپل امت لپاره د شفاعت په توگه ساتلې ده، له دې به - ان شاء الله - زما هغه امتي برخمن کېږي چې مړ شي او هيڅ شى بې د الله سره نه وي شريک کړى». او پدې معنا سره حديثونه ډير دي.

او ټول آيتونه او حديثونه مو چې ذکر کړل پدې دلالت کوي چې عبادت يوازې د الله حق دى، او هيچا ته روا نه دي چې څه شى ترې بل چاته صرف کړي، نه پېغمبرانو او نه بل چاته او دا چې شفاعت د الله مالکيت دى لکه چې فرمايي: **﴿قُلْ لِلّٰهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا﴾** [الزمر: ۴۴].

ژباړه: (ووايه خاص د الله په اختيار کې دى سفارش ټول). [الزمر سورت: ۴۴ آيت]. او هيڅوک د شفاعت مستحق نه گرځي مگر هغه وخت چې شفاعت کوونکي ته اجازه وشي، او له هغه چا څخه الله راضي شي چې شفاعت يې

کېږي، او هغه سپېڅلی ذات یوازې توحید خوښوي، لکه وړاندې چې تېر شول.

پر دې اساس: مشرکانو ته په شفاعت کې برخه نشته، او الله تعالی دا خبره په خپلې دې وینا سره روښانه کړې ده چې فرمایي: ﴿فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ﴾ [المدرثر: ۴۸]. ژباړه: (نو دوی ته د سفارش کوونکو سفارش فايده نه رسوي) [المدرثر سورت: ۴۸ آیت]. او الله تعالی فرمایلي: ﴿مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ يُطَاعُ﴾ [غافر: ۱۸]. ژباړه: (د ظالمانو لپاره به نه هيڅوک پوخ دوست وي او نه کوم داسې شفاعت کوونکی چې خبره یې ومنلی شي). [غافر سورت: ۱۸ ایت]. او ښکاره ده چې ظلم کله مطلق ذکر شي نو مراد ترې په الله تعالی شرک کول وي، الله تعالی فرمایلي: ﴿وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ﴾ [البقرة: ۲۵۴]. ژباړه: (او همدا کافران ظالمان دي) [البقرة سورت: ۲۵۴ ایت]. او الله تعالی فرمایلي: ﴿إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ﴾ [لقمان: ۱۳]. ژباړه: (بېشکه شرک یقیناً ډېر لوی ظلم دی). [لقمان سورت: ۱۳ آیت].

او د کوم څه یادونه دې چې په سوال کې وکړه؛ چې ځینې صوفیان په جوماتونو او نورو ځایونو کې وايي: (اللهم صل علی من جعلته سبباً لانشقاق أسرارک الجبروتية، وانفلاقاً لأنوارک الرحمانية، فصار نائباً عن الحضرة الربانية، وخليفة أسرارک الذاتية.. إلخ). یعنې ای الله پر هغه چا دې رحمت نازل کړه چې تا د خپلو جبروتي رازونو د راسپړلو او ستا د رحمني انوارو د چاودېدلو سبب گرځولی، چې پدې سره د ربانیت د حضور استازی او د ذاتي رازونو خلیفه گرځیدلی دی.. تر پای.

نو جواب یې دا دی چې وویل شي: دا او دې ته ورته څرگندونې د

هغه تکلف او مبالغې یوه برخه ده چې زموږ پیغمبر محمد صلی الله علیه وسلم یې په اړه خبرداری ورکړې، لکه په صحیح مسلم کې چې د عبدالله بن مسعود رضی الله عنه په روایت کې راغلي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي: ژباړه: «تشدد کوونکي هلاک شول» درې ځلې یې دا خبره وکړه.

امام خطابي رحمه الله فرمایلي: (متنطع: هغه چاته ویل کېږي چې د اهل کلام (منطقیانو) د عقېدې مطابق په یو شي کې د پلټنې په موخه ژور ننوځي په ژوره توگه وردوبیږي او په پلټنه کې ورپسې ځان په زحمت کوي، او په هغه څه کې لاسوهنه کوي چې اړه ورپورې نه لري او په هغه څه پسې ژوره پلټنه کوي چې عقلونه یې ورته نه رسېږي).

أبو السعادات ابن الأثير وايي: (هغه خلک چې په خبرو کې ژور ځي او افراطیت کوي، د مریو (حلقونو) له بیخ څخه غږېږي، دا کلمه له (نطع) څخه اخېستل شوې چې د خولې پورته غاړ ته وایي، بیا د هر هغه څه لپاره وکارول شوه چې انسان پکې ژور ځي؛ هغه که وینا یې یا کړنه).

او هغه څه چې دوو ژبپوهه امامانو یې یادونه کړې، نو تا او هر هغه چاته چې لږ څه بصیرت ولري روښانه کېږي چې زموږ پر پیغمبر او سردار، صلی الله علیه وسلم دا ډول درود ویل د هغه تکلف یو ډول دی چې منع ترې راغلي ده، او مسلمان باید پدې اړه په رسول الله صلی الله علیه وسلم په درود ویلو کې ثابت شوی کیفیت تعقیب کړي، او هغه له بل هر څه نه بسنه کوي.

له دې جملې هغه حدیث چې بخاري او مسلم په خپلو صحیحینو کې روایت کړی او الفاظ د بخاري دي؛ د کعب بن عجرة رضي الله عنه څخه

روایت دی چې صحابه کرامو رضي الله عنهم وویل: ای د الله رسوله! موږ ته الله امر کړی چې پر تا درود ووايو، نو څنگه درود درباندي ووايو؟ هغه وفرمايل: ژباړه: «وایي: یا الله! پر محمد صلی الله علیه وسلم او د هغه پرکورنۍ رحمت و اوړوه، لکه پر ابراهیم علیه السلام او د هغه پرکورنۍ دې چې ورولی و، بېشکه ته ستایل شوی او لوی یې. یا الله! پر محمد صلی الله علیه وسلم او د هغه پر کورنۍ برکونه و اوړوه، لکه پر ابراهیم - علیه السلام - او د هغه پرکورنۍ دې چې ورولي و، بېشکه ته ستایل شوی او لوی یې».

او په صحیحینو کې له ابی حمید الساعدي رضي الله عنه څخه روایت دی: هغوی وویل: ای د الله رسوله! پر تا څنگه درود ووايو؟ هغه وفرمايل: ژباړه: «وایي: ای الله، پر محمد - صلی الله علیه وسلم - او د هغه په میرمنو او اولادې رحمت نازل کړه لکه څنگه چې تا د ابراهیم په کورنۍ رحمت لېږلی، او په محمد - صلی الله علیه وسلم - او د هغه په میرمنو او اولادې رحمت راولېږه لکه څنگه چې تا د ابراهیم پر کورنۍ برکت رالېږلی دی، ته په حقیقت کې د ستاینې وړ او جلال لرونکی یې».

او په صحیح مسلم کې له أبو مسعود الأنصاري رضي الله عنه څخه روایت دی وایي چې بشیر بن سعد وویل: ای د الله رسوله! الله تعالی موږ ته امر کړی چې پر تا درود ووايو، نو څنگه درود درباندي ووايو؟ هغه چپ شو، بیا یې وفرمايل: «وایي: یا الله! پر محمد - صلی الله علیه وسلم - او د هغه پرکورنۍ رحمت نازل کړه، لکه پر ابراهیم - علیه السلام - دې چې نازل کړی. او پر محمد صلی الله علیه وسلم او د هغه پر کورنۍ برکونه نازل کړه، لکه پر ابراهیم - علیه السلام - دې چې نازل کړی، بېشکه ته ستایل شوی او لوی یې». او سلام پرې داسې وایئ لکه چې وړاندې پوه شوی.

دا او دې ته ورته نور الفاظ چې له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه ثابت دي، هغه څه دي چې یو مسلمان یې باید په خپلو دعاگانو او په رسول الله صلی الله علیه وسلم په سلام ویلو کې وکاروي، ځکه چې رسول الله صلی الله علیه وسلم تر ټولو خلکو ښه پوه دی چې د هغه په اړه څه کارول مناسب دي، لکه څنګه چې هغه تر ټولو خلکو ښه پوه دی چې د هغه د رب په اړه کوم الفاظ وکارول شي.

او هغه تکلفي او نوي جوړ شوي الفاظ او هغه چې کیدی شي غلطه معنی ولري؛ لکه کومې کلمې چې په پوښتنه کې ذکر شوي دي، نو دا هغه څه دي چې باید ونه کارول شي، ځکه چې تکلف پکې دی، او کیدی شي په باطله معناوو سره تفسیر شي، سربیره پر دې چې د هغو الفاظو خلاف دي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ټاکلي او د امت لارښوونه یې ورته کړې ده، او هغه صلی الله علیه وسلم تر ټولو پوه او ټولو ته غوره نصیحت کوونکی او له تکلف څخه لرې انسان دی، پر هغه دې د خپل رب له طرفه غوره درود او سلام وي.

پدې سره زه هیله لرم چې څه مو چې د توحید د حقیقت، د شرک د حقیقت، په دې برخه کې د لومړنیو او وروستیو مشرکانو ترمنځ د توپیر، او په رسول الله صلی الله علیه وسلم د درود ویلو د مشروع کیفیت په اړه بیان کړل د یو زده کوونکي لپاره بسنه وکړي او د حق پسې پلټونکي ته د قناعت وړ وګرځي. او هغه څوک چې د حق پېژندلو ته لېوالتیا نه لري؛ نو هغه د خپلو خواهشاتو پیرو دی، الله تعالی فرمایلي: ﴿فَالَّذِينَ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ اتَّبَعَ هَوَاهُ بَغَيْرِ هُدًى مِنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ﴾ [القصص: ۵۰]. ژباړه: (نو که دوی ستا خبره ونه

منله، نو ته پوه شه چې دوی يقيناً يواځې د خپلو خواهشاتو پيروي کوي او له هغه چا نه لوی گمراه څوک دی، چې د خپل خواهش پيروي کوي، بې له هدايته د الله له جانب، بېشکه الله ظالم قوم ته نېغه لار نه ښيي). [القصص سورت: ۵۰ ايت].

نو پدې آيت کريمه کې الله -جل جلاله- روښانه کړه چې خلک، د هغه څه په اړه چې الله تعالی پرې خپل پيغمبر محمد صلی الله عليه وسلم د لارښوونې او حق دين سره رالېږلی دوه ډوله دي:

يو يې هغه ډول خلک دي چې د الله او د هغه د رسول منونکي دي.

دويم: هغه څوک دی چې د خپلو خواهشاتو پيروي کوي؛ او هغه (جل جلاله) فرمايي چې له هغه چا څخه ډېر گمراه بل څوک نشته چې د الله له لارښوونو پرته د خپلو خواهشاتو پيروي کوي.

موږ له الله -جل جلاله- څخه سوال کوو چې د نفساني خواهشاتو له پيروي څخه مو وژغوري، همدا رنگه ترې سوال کوو چې مونږ، تاسو او زمونږ ټول وروڼه د الله جل جلاله او د هغه د رسول صلی الله عليه وسلم منونکي، د هغه د شريعت تعظيم کوونکي، او له هر هغه څه نه ځان ساتونکي وگرځوي چې د شريعت خلاف وي لکه: بدعتونه او د خواهشاتو پيروي، هغه ذات سخی او مهربان دی.

وصلی الله علی عبده ورسوله نبينا محمد وآله وأصحابه وأتباعه بإحسان إلى يوم الدين.

الرسالة الخامسة

حکم الاحتفال بالمولد النبوي وغيره من الموالد

پنځم پیغام

د رسول الله -صلی الله علیه وسلم- او نورو

میلادونو د لمانځلو حکم

الحمد لله، والصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن اهتدى بهداه. أما بعد:

ډېری خلکو په وار وار د رسول الله صلى الله عليه وسلم د ميلاد د لمانځلو، په دې جريان کې هغه ته ودریدلو، سلام پرې اچولو او داسې نورو هغو کړنو په اړه پوښتنې کړي دي چې د زوکړې د ورځې د تجلیل پر مهال تر سره کېږي.

جواب يې دا دی چې وویل شي: د رسول الله صلى الله عليه وسلم یا د بل چا د مېلاد تجلیلول جایز نه دي؛ ځکه دا په دین کې نوی رامنځته شوی بدعت دی؛ چې رسول الله صلى الله عليه وسلم، خلفای راشدينو او نورو صحابه کرامو رضوان الله عليهم دا کار نه دی کړی، او نه د غوره پېږيو هغو تابعینو کړی چې په نیکۍ کې يې دوی پسې اقتدا کړې ده، حال دا چې هغوی پر سنت تر هر چا ښه پوه وو، او د رسول الله صلى الله عليه وسلم سره يې بشپړ محبت درلود او له هغه وروسته يې له هر چا زیاته د هغه د شریعت پیروي کړې ده.

او الله تعالی په خپل مبین کتاب کې فرمایلي: ﴿وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمُ عَنْهُ فَانْتَهُوا﴾ [الحشر: ۷]. ژباړه: (او رسول چې تاسو ته څه هم درکړي، هغه واخلئ او له څه نه يې چې منع کړي یاست، ترې منع شئ). [الحشر سورت: ۷ آیت] او الله جل جلاله فرمایلي: ﴿فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ الَّذِينَ يُجَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ [النور: ۶۳]. ژباړه: (نو هغه کسان دې ووېرېږي چې د هغه (رسول) له حکم نه مخالفت کوي، له دې نه چې دوی ته څه افت ورسېږي، یا دوی ته ډېر دردوونکی عذاب ورسېږي). [النور

سورت: ۶۳ آیت]، او الله پاک فرمایي: ﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا﴾ [الأحزاب: ۲۱]. ژباړه: (یقیناً یقیناً ستاسو لپاره په (کار د) رسول الله کې ډېره ښه اقتدا ده، د هغه چا لپاره چې د الله او د وروستۍ ورځې امید لري او الله ډېر زیات یادوي). [الأحزاب سورت: ۲۱ آیت]. او الله تعالی فرمایي: ﴿وَالسَّابِقُونَ الْأَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتَهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ﴾ [التوبة: ۱۰۰]. ژباړه: (او له مهاجرینو او انصارو نه هغه وړاندیني اولني (ایمان لرونکي) او هغه کسان چې په نېکۍ سره یې د دوی پیروي کړې ده، الله له دوی نه راضي شوی دی او دوی له هغه نه راضي شوي دي او هغه د دوی لپاره داسې جنتونه تیار کړي دي چې د هغو له لاندې ویالې بهېږي، چې دوی به په هغو کې تل تر تله وي، همدا ډېره لویه کامیابي ده). [التوبة سورت: ۱۰۰ آیت]، او الله تعالی فرمایي: ﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا﴾ [المائدة: ۳]. ژباړه: (نن ورځ ما ستاسو لپاره ستاسو دین مکمل کړ او پر تاسو مې خپل نعمتونه تمام کړل او ما ستاسو لپاره اسلام د دین په توګه خوښ کړ). [المائدة سورت: ۳ آیت]. او پدې معنا سره ډیر آیتونه راغلي دي.

او له پیغمبر صلی الله علیه وسلم څخه روایت دی چې هغه فرمایلي: ژباړه: «چا چې زموږ په دین کې نوي شیان راپیدا کړل چې له (دین) څخه نه وي، هغه مردود دي». یعنې: بېرته پرې ورګرځي او ترې نه منل کېږي. او په یو بل حدیث کې یې فرمایلي: ژباړه: «تاسې زما او د هدایت موندونکو راشدینو

خلفاوو په ستو کلکې منگولې ولگوي، د ژامې غاښونه پرې کلک کړي او په دين کې له نويو طريقو راوبستلو ځان وساتي، ځکه چې (په دين کې) هر نوبت بدعت دی او هر بدعت گمراهي ده». نو په دې دوو حديثونو کې د بدعتونو د رامنځته کولو او پر هغو د عمل کولو په وړاندې سخت خبرداری ورکړل شوی دی.

د ميلاد د داسې جشنونو جوړول پدې معنی دي چې الله جل جلاله د دې امت لپاره دين بشپړ کړی نه دی، او رسول الله صلی الله عليه وسلم خپل امت ته هغه څه نه دي رسولي چې دوی پرې بايد عمل وکړي، تر دې چې دا وروستي خلک راغلل، نو د الله په دين کې يې هغه څه راوويستل چې هغه يې اجازه نه ده کړې، پدې گومان چې دا کار يې الله تعالی ته نږدې کوي. له شک پرته چې پدې کې لوی خطر او پر الله جل جلاله او د هغه پر رسول صلی الله عليه وسلم اعتراض دی، حال دا چې الله جل جلاله خپلو بندگانو ته دين بشپړ کړی او خپله لورینه يې پرې پوره کړې ده.

او رسول الله صلی الله عليه وسلم په ښکاره رسولو سره دين خلکو ته رسولی، او هيڅ داسې لار يې نده پرېښې چې انسان جنت ته رسوي او له دوزخ څخه يې لرې کوي مگر دا چې ورته يې روښانه کړې ده، لکه څنگه چې له عبد الله بن عمرو رضي الله عنه څخه په صحيح حديث کې روايت دی وايي چې رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي: **ژباړه: «بشکه الله تعالی هيڅ پيغمبر ندی لېږلی مگر دا چې پر هغه واجب وو چې خپل امت ته هغه خير وښايي چې ورته معلوم وي، او له هغه شر څخه يې وويروي چې ورته معلوم وي».** مسلم په خپل صحيح کې روايت کړی دی.

او ښکاره ده چې زموږ پيغمبر صلی الله عليه وسلم غوره او وروستی پيغمبر او په پيغام رسولو او نصيحت کولو کې تر ټولو بشپړ دی، نو که چيرته

د زیږونونو لمانځل د دین هغه برخه وای چې الله پرې راضي کېده، نو خامخا به رسول الله صلی الله علیه وسلم امت ته بیان کړی وی، یا به یې خپل ژوند کې دا کار کړی و، یا به یې صحابه کرامو کړی و.

نو کله چې دا کار نه دی شوی معلومه شوه چې له اسلام څخه نه دی، بلکې دا کار له هغو نوبتونو څخه دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ترې امت ویرولی، لکه په حدیثونو کې وړاندې تېر شول. او پدې معنا سره ډیری آیتونه او حدیثونه شتون لري

د علماوو یوې ډلې په پورته ذکر شویو او نورو شواهدو د عمل کولو پر بنا د میلاد لمانځل غندلي او پر وړاندې یې خپل خبرداری په څرگنده توګه بیان کړی، خو ځینو وروستیو علماوو له دې سره مخالفت څرګند کړی او د منکراتو د نه شتون په صورت کې یې جایز ګڼلي؛ لکه د رسول الله صلی الله علیه وسلم په اړه مبالغه، د نبځو او نارینه وو تر منځ اختلاط، د موسیقۍ د وسایلو کارول او داسې نور چې پاکیزه شریعت یې ردوي، او ګومان یې کړی چې دا حسنه بدعتونه دي.

او شرعي قاعده (وایي): هغه څه چې خلک یې په اړه اختلاف لري باید د الله جل جلاله کتاب او د هغه د رسول محمد صلی الله علیه وسلم سنت ته راجع شي، لکه څنګه چې الله تعالی فرمایلي: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِيَ الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا﴾ [النساء: ۵۹]. ژباړه: (ای هغو کسانو چې ایمان یې راوړی دی! د الله خبره منئ او د رسول خبره منئ او د خپلو د امر خاوندانو، نو که چېرې

تاسو په خپلو کې د څه شي په باره کې هم نزاع (جگړه او اختلاف) وکړئ، نو هغه (شى) الله او د هغه رسول ته وگرځوئ که چېرې تاسو په الله او په ورځ د اخرت ايان لرئ، دا (کار) ډېر غوره او د انجام له پلوه ډېر ښه دى). [النساء سورت: ۵۹ ايت]، او الله تعالى فرمايلي: ﴿وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ إِلَى اللَّهِ﴾ [الشورى: ۱۰]. ژباړه: (او هر هغه شى چې تاسو په هغه کې اختلاف وکړئ، نو د هغه حکم (فيصله) الله ته ده). [الشورى سورت: ۱۰ ايت].

موږ دا موضوع - چې: د زوکړې لمانځل ده - د الله تعالى کتاب ته راجع کړه، نو ومو موندل چې د الله کتاب موږ ته امر کوي چې د رسول الله صلى الله عليه وسلم پيروي په هغه څه کې وکړو چې راتگ يې پرې کړى، او د هغه څه په اړه خبردارى راکوي چې هغه ترې منع فرمايلې. او هغه سپېڅلى ذات موږ ته خبر راکوي چې دين يې دې امت ته بشپړ کړى، او د زوکړې دا جشن هغه څه نه دي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم راوپړى وي او د هغه دين برخه نه وي چې الله تعالى موږ ته بشپړ کړى او موږ ته يې په اړه د رسول د پيروي امر کړى دى.

او د رسول الله صلى الله عليه وسلم سنت ته مو هم راجع کړ؛ نو ومو نه موندل چې هغه دا کار کړى وي او يا يې پرې امر کړى وي، يا يې صحابه کرامو رضي الله عنهم کړى وي، نو پدې سره پوه شو چې له دين څخه نه دى، بلکې په دين کې نوښت او د اهل کتابو - يهودو او نصاراوو - د اخترونو سره پکې هغوى ته ورته والى دى.

په دې توگه، دا هر هغه چا ته روښانه ده چې لږ بصيرت او د حق بيانولو او پلټنې ته ليوالتيا ولري چې په زوکړو جشن نيول د اسلام له دين

څخه نه دي، بلکې دا کار له هغو بدعتونو څخه دی چې په دین کې له ځانه راويستل شوي او الله جل جلاله او رسول یې صلی الله علیه وسلم د پرېښودلو امر کړی او په اړه یې خبرداری ورکړی. او هیڅ عقلمند ته نه ښایي چې د هغو کسانو په ډیروالي دوکه شي چې په ډیری هېوادونو کې پرې جشنونه نیسي، ځکه چې حق د کوونکو په زیاتوالي نه پېژندل کېږي، بلکې په شرعي دلیلونو پېژندل کېږي لکه څنگه چې الله تعالی د یهودو او نصاراوو په اړه فرمایلي: ﴿وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ كَانَ هُودًا أَوْ نَصَارَى تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾ [البقرة: ۱۱۱]. ژباړه: (او دوی (اهل کتاب) وایي: جنت ته به هیڅکله هم (څوک) داخل نشي، مگر هغه څوک چې یهودي وي، یا نصراني، دا د دوی (باطلې) ارزوګانې دي، ته (ورته) ووايه: (په دې دعوا) خپل دلیل راوړئ، که تاسو رښتوني یئ). [البقرة سورت: ۱۱۱ ایت]، او الله تعالی فرمایلي: ﴿وَإِنْ تُطِيعُوا أَكْثَرَ مَنْ فِي الْأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ﴾ [الأنعام: ۱۱۶]. ژباړه: (او که چېرې ته اطاعت وکړې د هغو کسانو د اکثریت چې په ځمکه کې دي (نو) دوی به تا د الله له لارې نه واړوي). [الأنعام سورت: ۱۱۶ ایت].

سربېره پردې، د پیغمبر صلی الله علیه وسلم د زوکړې ډېری دا جشنونه - سره له دې چې بدعت دي - د نورو غندلو وړ شيانو څخه خالي نه دي. لکه د ښځو او نارینه وو اختلاط، د سندرو او موسیقۍ د وسایلو کارول، د الکولو او مخدره توکو څښل، او داسې نورې بدې کړنې. کېدای شي له دې څخه په لویو کارونو کې ښکېل شي، چې هغه لوی شرک دی، کله چې دوی د رسول الله صلی الله علیه وسلم په حق کې افراط وکړي، یا د نورو اولیاوو په حق کې چې سوال ترې وکړي، یا پرې د مرستې غوښتنه

وکړې او مرسته ترې وغواړې، او دا باور درلودل چې هغه په غیو پوهېږي او داسې نورې کفرې چارې چې خلک یې د رسول الله صلی الله علیه وسلم او نورو هغو خلکو د زوکړې په جشنونو کې کوي چې اولیا یې بلي.

حال دا چې له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه په صحیح روایت ثابت دي چې هغه فرمایلي: **«ژباړه: «خبردار اوسئ او ځانونه په دین کې له زیادت څخه وساتئ، ځکه له تاسو مخکې خلک په دین کې د زیادت له امله تباه شول».** او هغه - علیه الصلاة و السلام - فرمایلي: **«ژباړه: «زما په ستاینه کې له بریده مه اوړئ لکه نصاراوو چې د مریمې زوی له بریده زیات وستایلو، بېشکه زه یو بنده یم؛ نو ووايئ: د الله بنده او د هغه رسول دی».** بخاري په خپل صحیح کې د عمر رضي الله عنه له حدیث څخه روایت کړی.

د حیرانتیا او ناشنا خبرو څخه یوه دا هم ده: چې ډیری خلک دې جشنونو کې د حاضریدو لپاره هڅاند وي او زیار باسي، دفاع ترې کوي او پر ځای یې له هغه څه نه شاته پاتې کېږي چې الله پرې واجب کړي دي لکه د جمعې او جماعت لمونځونو ته حاضریدل، او پدې سره هیڅ سر نه پورته کوي، او دا فکر هم نه کوي چې کوم لوی ناروا کار یې کړی دی. نو پدې کې شک نشته چې دا یې د ایمان له کمزورۍ، لږ بصیرت او د هغو گناهونو د زیاتوالي له امله دی چې د ډول ډول گناهونو له امله یې په زړونو زنگ راوښتی دی، له الله تعالی څخه د ځان او ټولو مسلمانانو لپاره د سلامتیا سوال کوم.

لدې جملې څخه دا ده چې: ځینې یې فکر کوي د الله رسول صلی الله علیه وسلم د زوکړې د ورځې په جشن کې گډون کوي، لدې امله ورته د هرکلي او هغه سره د مینې لپاره ودیږي، چې دا یو تر ټولو لویه باطل او

بدترینه ناپوهي ده، ځکه یقیناً رسول الله صلی الله علیه وسلم له قیامت نه وړاندې له خپل قبر څخه نه راوځي او نه له چا سره اړیکې ټینګوي او نه یې غونډو ته حاضرېږي، بلکې هغه په خپل قبر کې د قیامت تر ورځې پورې استوګن دی، او روح یې په پورته علین کې د خپل رب سره د عزت په مقام کې دی، لکه چې الله تعالی په سورت المؤمنون کې فرمایلي: ﴿ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ لَمَيِّتُونَ * ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تُبْعَثُونَ﴾ [المؤمنون: ۱۵ -

۱۶]. ژباړه: (بیا بېشکه تاسو له دې (ژوند) نه بعد خامخا مړه کېدونکي یئ * بیا به یقیناً تاسو د قیامت په ورځ ژوندي راپاڅولی شئ). [المؤمنون سورت: ۱۵ - ۱۶ ایتونه]. او رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي: ژباړه: «زه لومړی هغه څوک یم چې قبر یې خپرول کېږي او لومړی کس یم چې په قیامت کې به شفاعت کوونکی وي او هغه کس چې شفاعت یې منل کېږي». د هغه د رب له طرفه دې پرې غوره درود او سلام وي.

نو دا دوه کریمه آیتونه، حدیث شریف او هغه څه چې د دوی په معنا له آیتونو او حدیثونو څخه راغلي دي، ټول پر دې دلالت کوي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم او نور مړي به له قبرونو څخه د قیامت په ورځ راوځي، پدې خبرې د مسلمانانو د علماوو اجماع ده، چې هیڅ خلاف پکې نشته، نو هر مسلمان ته ښایي چې دې چارو ته پاملرنه وکړي او له هغه څه نه ځان وساتي چې جاهلانو او ورته خلکو له بدعتونو او خرافاتو څخه راویستلي، هغه چې الله پرې هیڅ دلیل نه دی نازل کړی، الله مرسته کوونکی دی، پر هغه مو توکل دی او د هغه له امر پرته له هیڅ چارې بلې ته اوږیدل او ځواک نشته.

او په رسول الله صلی الله علیه وسلم درود او سلام چې دی، نو له

غوره عملونو څخه دی چې الله تعالی ته پرې نږدې کېدل کېږي او له نېکو عملونو څخه دی لکه چې الله تعالی فرمایلي: ﴿إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾ [الأحزاب: ۵۶]. ژباړه: (بېشکه الله او د هغه ملائک په نبي درود وايي، ای هغو کسانو چې ايان يې راوړی دی! تاسو په دغه (نبي) باندې درود ووايئ او سلام ووايئ، سلام ويل) [الأحزاب سورت: ۵۶ ايت]، او رسول الله - صلى الله عليه وسلم - فرمايلي دي: ژباړه: «چا چې پر ما يو ځل درود وويل، الله تعالی به يې پرې سل ځلې ووايي». دا په هر وخت کې روا دی، او د هر لمانځه په پای کې پرې تاکيد شوی، بلکې د هر لمانځه په وروستي شهادت کې د علماوو د يوې ډلې په اند واجب دی.

او پر مسنونيت يې په ډيری ځايونو کې ټينگار شوی؛ لکه له اذان څخه وروسته، د رسول الله - صلى الله عليه وسلم - له ياد وروسته او د جمعې په ورځ او شپه کې، لکه څنگه چې پرې ډيری حديثونه دلالت کوي. له الله جل جلاله څخه سوال کوو چې موږ او ټولو مسلمانانو ته په دين کې د پوهې توفيق راکړي، پرې مو ثابت وساتي او دا چې پر ټولو د سنتو د عملي کولو لورينه وکړي او له بدعتونو يې وساتي، بېشکه چې هغه سخي او عزتمند ذات دی.

وصلّى الله وسلّم على نبينا محمّد وعلى آله وصحبه.

الرسالة السادسة

حكم الاحتفال بليلة الإسراء والمعراج

شپریم پیغام

د اسراء او معراج د شپې لمانځلو حکم

الحمد لله، والصلاة والسلام على رسول الله، وعلى آله وصحبه. آمَّا
بَعْدُ:

له شك پرته چې اسراء او معراج د الله جل جلاله د قدرت له لويو
نښانو څخه دي چې د هغه د رسول محمد صلى الله عليه وسلم رښتينولي او
د الله تعالى په وړاندې د هغه د مقام عظمت ښيي، همدا رنگه دا د الله جل
جلاله د حيرانوونکي قدرت ثبوت او پر ټولو مخلوقاتو يې په پورته والي دليل
دى الله تعالى فرمايلي: ﴿سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ
السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾ [الإسراء: ١]. ژباړه: (هغه ذات لره پاكي ده چې خپل بنده
يې د شپې په يوه لږه برخه کې له مسجد حرام نه مسجد اقصی ته بوتلو، هغه
(مسجد اقصی) چې مونږ د هغه گېرچاپېره برکت اچولى دى، د دې لپاره چې مونږ
هغه ته له خپلو نښو څخه ځينې وښيو، بېشکه هم هغه ښه اورېدونکى، ښه لېدونکى
(دى) [الإسراء: سورت: ١ ايت].

له رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه متواتر روايتونه راغلي چې
هغه اسمانونو ته خپږول شوى، دروازې يې ورته پرانېستل شوي تر دې چې له
اووم اسمان څخه تېر شوى او رب يې چې څه غوښتل په اړه يې ورسره خبرې
کړي او پنځه وخته لمونځونه يې پرې فرض کړي، په داسې حال کې چې په
لومړي سر کې يې پنځوس فرض کړل، نو زموږ پېغمبر صلى الله عليه وسلم
په بار بار ورگرځېده او د کمېدو سوال به يې ترې کاوه، تر دې چې پنځو
لمونځونه ته يې راکم کړل، خو دا په شمېر کې پنځه او په ثواب کې پنځوس
دى؛ ځکه چې نيکي يو په لسه ده، نو الله تعالى لره د هغه په ټولو نعمتونو
حمد او شکر دى.

دا شپه چې په کې اسراء او معراج شوی، په صحیحو احادیثو کې مشخص شوې نه ده، نه په رجب او نه کومه بله میاشت کې، او هر څه چې یې د مشخص کېدلو په اړه راغلي د محدثینو له انده له پیغمبر صلی الله علیه وسلم څخه ثابت نه دي، او د الله تعالی پدې کې لوی حکمت دی چې له خلکو یې هېره کړې ده، او که چیرته یې مشخص کېدل ثابت شي، نو هیڅ مسلمان ته جایز نه دي چې په عبادت سره یې ځانگړې کړي، یا دا چې ویې لمانځي، ځکه چې رسول الله صلی الله علیه وسلم او صحابه کرامو یې نده لمانځلي او نه یې په کوم عمل سره ځانگړې کړې ده.

او که چیرته یې لمانځل روا عمل و نو رسول الله صلی الله علیه وسلم به امت پرې خبر کړی و، په وینا او یا عمل سره، او که چیرته داسې کوم څه شوي و نو خامخا به پېژندل شوی او مشهور شوی و او خامخا به صحابه کرامو - رضي الله عنهم - موږ ته رانقل کړی و، ځکه یقیناً هغوی د خپل پیغمبر صلی الله علیه وسلم څخه هر هغه شی رانقل کړی چې امت ورته اړتیا درلوده او د دین په هیڅ شي کې یې ناغیري نده کړې، بلکې هغوی هرې نېټگنې ته مخکښ وو، نو که چیرته د دې شپې لمانځل روا عمل و، نو هغوی به په دې کار کې تر ټولو مخکښ وو. او رسول الله صلی الله علیه وسلم خلکو ته د خلکو غوره نصیحت کوونکی و او په پوره توګه یې پېغام رسولی او امانت یې ادا کړی، نو که چیرته د دې شپې تعظیم او لمانځل د الله له دین څخه و نو رسول الله صلی الله علیه وسلم به ترې هیڅ کله غافله شوی نه و او نه به یې پټه کړې وه، نو کله چې داسې څه نه شته، معلومه شوه چې د دې شپې لمانځل او تعظیم د اسلام څخه نه دي.

حال دا چې الله تعالی دې امت ته خپل دین بشپړ کړی او نعمت یې

پرې پوره کړې، او هر هغه څوک يې غندلی چې په دين کې يې داسې څه راويستلي چې الله تعالى يې اجازه نه ده کړې، الله پاک په خپل مبین کتاب کې فرمايلي: ﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا﴾ [المائدة: ۳]. ژباړه: (ستاسو لپاره مې نن ورځ دين بشپړ او مکمل کړ، او ستاسو لپاره په اسلام باندې د دين په توگه راضي يم).

[المائدة سورت: ۳ آيت]، او الله جل جلاله فرمايلي: ﴿أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ [الشورى: ۲۱]. ژباړه: (ايا د دوى لپاره داسې شريکان شته چې د دوى لپاره يې له دين څخه هغه لاره مقرر کړې ده چې الله د هغې اذن نه دی کړى او که چېرې د فيصلې خبره نه وى (نو) د دوى په مينځ کې به خامخا فيصله شوې وى او بېشکه ظالمان چې دي، د دوى لپاره ډېر دردوونکى عذاب دی). [الشورى سورت: ۲۱ آيت].

او له رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه په صحيحو احاديثو کې د بدعتونو پر وړاندې خبردارى ثابت دی او په صراحت سره ويل شوي چې بدعتونه گمراهي ده، تر څو يې امت د لوى خطر په وړاندې بيدار شي، او له کولو يې تېښته وکړي، لدې څخه يو هغه حديث دی چې په صحيحينو کې له عائشې رضي الله عنها څخه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي: ژباړه: «چا چې زموږ په دين کې نوي شيان راپيدا کړل چې له هغې څخه نه وي، هغه مردود دي». او د مسلم په روايت کې دي: ژباړه: «که څوک کوم کار وکړي او زموږ د دين امر ورباندې نه وي، هغه مردود دی». او په صحيح مسلم کې له جابر بن عبد الله رضي الله عنه څخه روايت دی وايي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم به د جمعې د ورځې په خطبه کې ويل:

ژباړه: «اما بعد، بېشکه د الله تعالی کتاب غوره وینا ده، او غوره لارښوونه د پېغمبر صلی الله علیه وسلم لارښوونه ده، او تر ټولو بدې کړنې (په دین کې) نوبت دی، او (په دین) کې هر نوبت گمراهي ده». نسائي پکې په جید سند سره اضافه کړي: «او هره گمراهي په اور کې ده».

او په سننو کې له العرباض بن ساریه رضي الله عنه څخه روایت دی وایي چې: رسول الله صلی الله علیه وسلم موږ ته داسې ژوره وینا وکړه چې زړونه ترې وورېدل، او له سترگو اوښکې وبهېدې، نو موږ وویل: ای د الله رسول! دا خو داسې وعظ دی لکه د خدای په امانی کوونکي، نو موږ ته وصیت وکړه، هغه وفرمایل: «له الله تعالی څخه په ویره، اوریدلو او اطاعت درته وصیت کوم اگر که یو غلام درباندي امیر وټاکل شو، یقینا خبره داسې ده چې که په تاسو کې څوک ژوند وکړي نو ډیر اختلافات به وويني، نو تاسې زما او د هدایت موندونکو راشدینو خلفاوو په ستنو کلکې منگولې ولگوئ، د ژامې غاښونه پرې کلک کړئ او په دین کې له نویو طریقو راوېستلو ځان وساتئ، ځکه (په دین کې) هر نوبت بدعت دی او هر بدعت گمراهي ده». او په دې معنا سره ډیری حدیثونه راغلي دي.

او د رسول الله صلی الله علیه وسلم له أصحابو او ورپسې وروسته له سلفو څخه د بدعتونو پر وړاندې خبرداری او ترې ویرول ثابت دي؛ دا یوازې له دې امله چې په دین کې زیاتوالی او داسې یو شریعت رامنځته کول دي چې الله یې اجازه نه ده کړې او د الله تعالی له دښمنانو؛ یهودو او نصاراوو سره پکې ورته والی دی چې هغوی هم په خپل دین کې زیادت کړې و، او داسې نوبت یې پکې راوستی و چې الله یې اجازه نه وه کړې، او ځکه چې لدې څخه په اسلامي دین کې نېمگړتیا لازميږي، او له بشپړتیا وروسته په نابشپړتیا سره متهم کیږي او دا ښکاره ده چې پدې کې خومره

لوی فساد دی، او دا یو ناوړه منکر دی، او د الله تعالی د دې وینا سره په ټکر کې دی: ﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ﴾ [المائدة: ۳]. ژباړه: (ستاسو لپاره مې نن ورځ دین بشپړ او مکمل کړ). [المائدة سورت: ۳ آیت]، او د رسول الله صلی الله علیه وسلم د حدیثونو سره پکې ښکاره مخالفت دی، هغو حدیثونو سره چې له بدعتونو ویرول او ترې په تېښته (امر) کوي.

پدې سره امید لرم چې کوم څه مو له دلایلو سره ذکر کړل کافي او د حق پلټونکي لپاره د قناعت وړ وي، چې دا بدعتونه پرې وغندي؛ یعنې د اسراء او معراج د شپې لمانځل او دا چې دا عمل له اسلام څخه هیڅ نه دی.

نو دا چې الله تعالی مسلمانانو ته نصیحت او هغه څه بیانول واجب کړي چې ورته یې روا کړي او تر څنګه یې د علم کتمان حرام کړی؛ نو ما وپتېله چې خپلو مسلمانانو ورونو ته د دې بدعت په اړه خبرداری ورکړم، کوم چې په ډیری هېوادونو کې دومره خپور شوی چې ځینې فکر کوي له دین څخه دی.

له الله تعالی سوال کوو چې د ټولو مسلمانانو حالات سم کړي، په دین کې پوهه ورکړي، موږ او هغوی ته پر حق د منګولو لګولو، پرې ټېنګ پاتې کېدلو او د هغه خلاف د هر څه پرېښودلو توفیق راکړي، هغه د دې واکمن او پرې ځواکمن ذات دی.

وصلی الله وسلم وبارک علی عبده ورسوله نبینا محمد وآله وصحبه.

الرسالة السابعة

حکم الاحتفال بلیلة النصف من شعبان

اوم پیغام

د شعبان میاشتی د نیمایي شپې د لمانځلو حکم

الحمد لله الذي أكمل لنا الدين، وأتم علينا النعمة، والصلاة والسلام على نبيه ورسوله محمد نبي التوبة والرحمة. آمَّا بَعْدُ:

الله تعالى فرمايلي: ﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا﴾ [المائدة: ٣]. ژباړه: (ستاسو لپاره مې نن ورځ دين بشپړ او مكممل كړ، او ستاسو لپاره په اسلام باندې د دين په توگه راضي يم) [المائدة سورت: ٣ آيت]، او الله تعالى فرمايلي دي: ﴿أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ﴾ [الشورى: ٢١]. ژباړه: (ايا د دوى لپاره داسې شريكان شته چې د دوى لپاره يې له دين څخه هغه لاره مقرر كړې وي چې الله د هغې اجازه نه ده كړې). [الشورى سورت: ٢١ آيت]. او په صحيحينو كې له عائشې رضي الله عنها څخه روايت دى چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي: «چا چې زموږ په دين كې نوي شيان راپيدا كړل چې له هغې څخه نه وي، هغه مردود دي». او په صحيح مسلم كې له جابر بن عبد الله رضي الله عنه څخه روايت دى چې نبي عليه الصلاة و السلام به د جمعي په خطبه كې ويل: «أما بعد: د الله تعالى له حمد او ثنا وروسته، بېشكه غوره وينا د الله تعالى كتاب دى، او غوره لارښوونه د پېغمبر صلى الله عليه وسلم لارښوونه ده، او (د دين په چارو كې) بده يې نوې (بدعت) ده او بدعت گمراهي ده».

او پدې معنا سره آيتونه او حديثونه ډير راغلي، چې په روښانه توگه دلالت كوي چې الله تعالى دې امت ته دين پوره كړى او خپل نعمت يې پرې بشپړ كړى دى، او هغه مهال يې خپل نبي وفات كړى، كله يې چې په ښكاره او بشپړه توگه خلكو ته دين رسولى او امت ته يې له وينا او كړنو هر

هغه څه بيان کړي چې هغه ورته روا کړي دي. او رسول الله صلى الله عليه وسلم روښانه کړې چې هر هغه څه چې خلک يې له هغه وروسته په (دين کې له ځانه) راباسي او بيا يې اسلام ته نسبت ورکوي؛ هغه که وينا وي او يا عمل، نو دا ټول بدعت دي او چا چې جوړ کړي پر هماغه بېرته مردود دي اگر که دا کار يې په ښه نيت کړی وي، او د رسول الله صلى الله عليه وسلم صحابه کرام او ورپسې د اسلام علما په دې موضوع پوهېدل، نو بدعتونه يې وغندل او خلک يې ترې وويړول، دا خبره هر هغه چا ذکر کړې ده چې د سنتو د عظمت او د بدعت د غندلو په اړه يې ليکل کړي دي لکه: ابن وضاح، طرطوشي، أبو شامة او داسې نورو.

له هغو بدعتونو چې ځينو خلکو رامنځته کړي: د شعبان د نيمايي مياشتې د شپې د لمانځلو او د ورځې روژه نيولو بدعت دی، چې په دې اړه هيڅ داسې دليل نشته چې اعتماد پرې وشي، که څه هم د فضيلت په اړه يې ضعيف حديثونه شته خو اعتماد پرې روا نه دی.

او هغه څه چې پدې شپه کې د لمانځه د فضيلت په اړه راغلي؛ نو ټول موضوعي دي، لکه څنگه چې ډيری علماو دې خبرې ته اشاره کړې ده ، چې وروسته به يې د ځينو ويناوې راشي ان شاء الله.

پدې اړه د شام او نورو ځايونو د ځينو سلفو آثار هم شته.

او هغه څه چې جمهورو علماو پرې اجماع کړې دا دی چې د دې شپې لمانځل بدعت دی او دا چې د فضيلت په اړه يې کوم حديثونه راغلي ټول ضعيف او ځينې يې موضوعي دي، پدې علماو کې حافظ ابن رجب په خپل کتاب: (لطائف المعارف) کې دې ته اشاره کړې، او نورو علماو هم دا

کار کړی دی، بل دا چې په ضعیف حدیث یوازې په هغو عباداتو کې عمل کېږي چې اصل یې په نورو صحیحو دلایلو سره ثابت شوی وي. او د شعبان د نیمايي میاشتې د شپې لمانځل کوم صحیح اصل نه لري چې سړی پرې د ضعیفه حدیثونو له لارې قناعت وکړي، دا عظیمه قاعده شیخ الاسلام أبو العباس ابن تیمیة رحمه الله ذکر کړې ده.

او گرانه لوستونکيه! زه درته پدې مسأله کې د ځینو علماوو ویناوې راوړم، تر څو درسره پدې اړه دلیل ولري.

د علماوو -رحمهم الله- پدې اجماع ده چې هغه مسایل چې خلک یې په اړه اختلاف لري، د الله -جل جلاله- کتاب او د رسول الله صلی الله علیه وسلم سنت ته ورگرځول واجب دي، نو په هر څه چې دواړو یا یو یې فیصله وکړه همغه شریعت دی چې پیروي یې واجب ده، او څه شی چې د دې دواړو خلاف و نو پرېښودل یې واجب دي، او پدې دواړو کې چې کوم عبادات نه دي راغلي نو هغه بدعت دي او کول یې روا نه دي، دا خو لا پریږده چې بلنه ورکړل شي او خوښ وگڼل شي، لکه څنگه چې الله تعالی فرمایلي: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِيَ الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا﴾ [النساء: ۵۹]. ژباړه: (ای مؤمنانو! د الله، رسول، او ستاسې د هغو کسانو اطاعت وکړئ چې د امر او حکم خاوندان دي نو که په کوم څیز کې مو اختلاف او شخړه راغله نو الله او رسول ته یې وسپارئ که تاسې په الله او د آخرت په ورځ ایمان راوړونکي یاست دا کار غوره او پایله یې ډیره ښه ده). [النساء سورت: ۵۹ ایت]، او الله تعالی فرمایلي: ﴿وَمَا

اِخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكِّمُوهُ إِلَى اللَّهِ ﴿[الشورى: ۱۰]﴾. ژباړه: (او هر هغه شی چې تاسو په هغه کې اختلاف وکړئ، نو د هغه حکم (فیصله) الله ته ده). [الشورى سورت: ایت ۱۰]. او الله تعالى فرمایلي دي: ﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ﴾ [آل عمران: ۳۱]. ژباړه: (ای نبی!) (ته ووايه: که چېرې یی تاسو چې له الله سره مینه کوئ، بیا نو زما اتباع وکړئ، الله به له تاسو سره مینه وکړي او تاسو ته به ستاسو گناهونه وبخښي او الله ډېر بخښونکی، بې حده رحم کوونکی دی). [آل عمران سورت: ۳۱ ایت]. او الله جل جلاله فرمایلي: ﴿فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّى يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾ [النساء: ۶۵]. ژباړه: (پس داسې نه ده، ستا پر رب مې دې قسم وي! دوی مومنان کېدی نشي تر هغه پورې چې دوی په خپل مینځ کې په پېښو جگړو کې تا فیصله کوونکی ومني، بیا په خپلو نفسونو کې ستا د کړې فیصلې په باره کې هیڅ تنګي ونه مومي او په ښو منلو سره یې ومني)، [النساء سورت: ۶۵ آیت].

ډېر آیتونه شته چې همدا معنی لري، او دا د اختلافي مسألو په اړه اړتیا ده چې قرآن او سنت ته وروگرځول شي او په پریکړه یې خوښي وښودل شي، او همدا د ایمان غوښتنه او په دنیا او اخرت کې د بندګانو لپاره او د انجام له اړخه غوره دی.

حافظ ابن رجب - رحمه الله - په خپل کتاب (لطائف المعارف) کې د دې مسألې په اړه - له مخکیني بحث وروسته - فرمایلي: (د شام تابعینو؛ لکه: خالد بن معدان، مکحول، لقمان بن عامر او نورو، د شعبان د نیمایي شپې

درناوی کاوه او پدې شپه به يې په عبادت کې زيار ويسته، او له همغوی څخه يې خلکو فضيلت او تعظيم زده کړی دی، او داسې ويل شوي چې هغوی ته پدې اړه اسراييلي روايتونه رسيدلي و، او کله چې دا خبره په هيوادونو کې د دوی په اړه مشهوره شوه، نو په اړه يې په خلکو کې مخالفت پيدا شو، ځينو يې دا خبره له دوی څخه ومنله او د دوی سره يې د هغې په تعظيم موافقه راغله، په شمول د يوې ډلې چې د بصري عابدان وو او ځينې نور، دا خبره د حجاز ډېری علماوو رد کړې ده په شمول د: عطاء، ابن ابي مليکه، او عبدالرحمن بن زيد بن اسلم د مدينې له فقهانو رانقل کړې ده، او دا د امام مالک د پيروانو او ځينو نورو وينا ده او ويلي يې دي چې دا ټول بدعت دی.

د شام علما يې د لمانځلو د طريقې په اړه دوه قوله لري:

يو يې داسې دی چې: په جومات کې يې په ډليزه توگه لمانځل مستحب دي، او خالد بن معدان، لقمان بن عامر او نورو به پکې بنياسته جامې اغوستې، خوشبويي به يې لگوله او رانجه به يې کول او ټوله شپه به يې په جومات کې په قيام تېروله، او اسحق بن راهويه ورسره هم پدې اړه موافق دی. او په جوماتونو کې يې د جماعت سره د دې د ترسره کولو په اړه ويلي چې: دا بدعت نه دی، دا خبره حرب الکرمانی په خپلو مسائلو کې رانقل کړې ده.

او دويم: په جوماتونو کې د لمانځه، کيسو او دعاگانو لپاره راټوليدل مکروه دي، مگر دا مکروه ندي چې يو سړی په جومات کې ځانته لمونځ وکړي، دا د الاوزاعي وينا ده، چې د شام د خلکو امام، فقيه او د دوی عالم دی، او همدا (حق ته) تر ټولو نږدې نظر دی، إن شاء الله تعالى ... تر دې

چې وېي ويل: د امام احمد څخه د شعبان د نیمايي شپې په اړه کومه وينا نده پېژندل شوې، او د قيام د مستحب والي په اړه يې له هغه څخه دوه روايتونه کيږي: له هغو دوو روايتونو څخه د دوو اخرونو په شپو کې قيام دی چې په (يو روايت کې) هغه په جماعت سره قيام مستحب نه دی گڼلی؛ ځکه چې له رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه ندی نقل شوی. او په (يو بل روايت کې) يې مستحب گڼلی، ځکه چې عبد الرحمن بن يزيد بن الأسود کړی دی، او هغه تابعي دی، نو همدا رنگه د شعبان د نیمايي شپې قيام هم دی چې له رسول الله صلى الله عليه وسلم او صحابه کرامو څخه پکې کوم څه ثابت نه دي، خو د شام د فقهاوو د تابعينو له يوې ډلې څخه پکې ثبوت شته». د حافظ ابن رجب رحمه الله د خبرو مطلوبه معنی پای ته ورسېده، چې په خرگنده توگه وايي چې له پيغمبر صلى الله عليه وسلم او صحابه کرامو رضي الله عنهم څخه د شعبان میاشتي د نیمايي شپې (د برات شپې) په اړه هېڅ شی ثابت نه دی.

هغه څه چې اوزاعي - رحمه الله - د افرادو لپاره د قيام په اړه انتخاب کړي او ابن رجب چې دا وينا غوره کړې، نو دا قول نا اشنا او ضعيف دی؛ ځکه هر شی چې په شرعي دلايلو يې مشروعيت ثابت نه وي، ځکه مسلمان ته روا نه دي چې د الله په دين کې يې نوی له ځان څخه وزیروي، برابره خبره ده چې انفرادي عمل وي او يا په ډله ايزه توگه، يا دا چې پټ يې ادا کړي يا په ښکاره، دليل يې د رسول الله صلى الله عليه وسلم د وينا عموميت دی چې فرمايي: **ژباړه: «که څوک کوم کار وکړي او زمونږ د دين امر پرې نه وي، هغه مردود دی»**. او داسې نور دلائل چې د بدعتونو د انکار او د هغوی په وړاندې د خبرداري ښودنه کوي.

او امام ابوبکر طرطوشي - رحمه الله - په خپل کتاب «الحوادث والبدع» کې داسې ويلي: «او ابن وضاح له زيد بن اسلم څخه روايت کړی وايي چې: موږ له خپلو شيخانو يا فقهاوو څخه هيڅوک ونه موندل چې د شعبان د مياشتې منځنۍ برخې ته يې پاملرنه کړې وي، يا يې د مکحول حديث ته پاملرنه کړي وي، او نه دې شپې ته پر نورو په کوم فضيلت قايل وو».

او ابن ابی مليکه ته وويل شو چې: زياد النميري وايي: «د شعبان د نېمايي مياشتې د شپې اجر لکه د قدر د شپې په څېر دی». هغه وويل: «که مې ترې اوريدلي وای او زما په لاس کې امساوی نو مخامخا به مې وهلی و» او زياد يو قصه ويوونکی و، مقصوده وينا پای ته ورسیده.

او علامه شوکاني - رحمه الله - په «الفوائد المجموعة» کې داسې فرمايلي: ژباړه: دا حديث: «ای علي چا چې د شعبان د مياشتې په نيمايي کې د شپې سل رکعته لمونځ وکړ؛ چې په هر رکعت کې فاتحه او: ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ [الإخلاص: ۱] لس ځلې ووايي؛ نو الله به يې هره اړتيا پوره کړي»، تر اخره. موضوعي حديث دی، او دا چې د ثواب په اړه پکې کوم صراحت شوی، نو هر انسان چې تمیز ولري په جعلي توب کې يې شک نه کوي، او رجال يې نامعلوم دي، او په دويم او دريم سند هم روايت شوی چې ټول موضوعي دي او راويان يې مجهول دي. او په: «المختصر»: کې راغلي چې: د شعبان د مياشتې د نيمايي په اړه حديث باطل دی، او ابن حبان د علي له حديث څخه چې فرمايي: کله چې د شعبان د نيمايي مياشتې شپه شي نو شپه يې په قيام او ورځ يې په روژه تېره کړئ) ضعیف دی. او په: «الآلئ» کې: «د شعبان د مياشتې په نيمايي کې لس ځلې په سورت اخلاص سره سل رکعته

لمونځ کول» د اوږدوالي د فضیلت سره چې دیلمي او نورو روایت کړي، موضوعي دی او په دریو طریقو کې یې جمهور راویان ناپېژندل شوي او ضعیف دي. وایي: «او دیرش ځلې په سورت اخلاص سره دولس رکعت» موضوعي دی، او «خوارلس رکعت» موضوعي دی.

د فقهاوو یوه ډله د دې حدیث له امله دوکه شوې ده لکه: د (الاحیاء) لیکوال او نور، همدارنگه ځینې مفسرین، او د دې شپې لمونځ - یعنې: د شعبان د نیمايي شپې - په بېلابېلو طریقو روایت شوی، چې ټول یې باطل او جعلی دي، دا د ترمذی د روایت خلاف نه دی چې د عایشې - رضی الله عنها - له حدیث څخه اخیستل شوی چې هغه - صلی الله علیه وسلم - بقیع ته د لمانځه لپاره تللی او په نیمه شپه کې د دنیا آسمان ته د رب تبارک و تعالی نزول، او دا چې هغه د بنو کلب (قبیلې) د پسونو د وینبتانو له شمېر څخه زیاتو خلکو ته بخښنه کوي، ځکه وینا یوازې پدې شپه کې د دې موضوعي لمانځه په اړه ده. چې د عایشې - رضي الله عنها - دا حدیث ضعیف او منقطع دی، لکه څنگه چې د علي حدیث دی چې مخکې یې د هغې شپې د لمانځه په اړه یادونه وشوه چې دا لمونځ موضوعي دی، د هغه ضعف له امله چې یادونه یې وشوه» مقصد دلته پای ته ورسید.

او حافظ العراقي ویلي: (د شعبان د نیمايي میاشتې د شپې د لمانځه په اړه حدیث په رسول الله صلی الله علیه وسلم جوړ شوی او پر هغه دروغ ویل دي).

او امام النووي په کتاب: (المجموع) کې ویلي: (هغه لمونځ چې د رغائب د لمانځه په نوم یادېږي، چې د رجب د لومړۍ جمعې په شپه د ماښام او ماسخوتن ترمنځه دولس رکعت دی، او د شعبان د نیمايي شپې لمونځ چې

سل رکعتہ دی، دا دوه لمونځونه د غندنې وړ بدعتونه دي، او څوک بايد د (قوت القلوب) او (احياء علوم الدين) په کتابونو کې د دوی د ذکر له امله دوکه نشي ... او نه هم په دوی کې په ذکر شوي حديث، ځکه هغه ټول باطل دي، او په ځينو هغو امامانو بايد څوک دوکه نه شي چې د حکم په اړه يې مغشوش دي او د مستحب والي په اړه يې څو ورقي ليکلي دي، ځکه هغه پدې کې غلط شوی دی).

او شيخ امام ابو محمد عبدالرحمن بن اسماعيل المقدسي د هغوی د بطلان په اړه يو ارزښتناک کتاب ليکلی، چې ښه او غوره ليکنه يې کړې ده، او پدې مساله کې د علماوو ويناوې زياتې دي او که وغواړو پدې مساله کې ټولې ويناوې دلته رانقل کړو نو خبره به اوږده شي نو، شايد هغه څه چې موږ يې يادونه کړې ده، د حقيقت غوښتونکي لپاره کافي او قانع کوونکي وي.

له پورته آيتونو، احاديثو او د علماوو له ويناوو څخه، د حق غوښتونکي ته روښانه کيږي چې د شعبان د مياشتې د نيمې شپې لمانځل په لمانځه يا نورو شيانو سره، او د هغې ورځې روژه نيول د پيری عالمانو په وينا يو د غندلو وړ بدعت دی، او په پاکيزه شريعت کې هيڅ اساس نلري، بلکې دا هغه څه دي چې د صحابه کرامو -رضي الله عنهم- له دورې وروسته په اسلام کې راپېښ شوي دي، او د حق غوښتونکي لپاره په دې او نورو مواردو کې د الله جل جلاله دا قول بسنه کوي چې فرمايي: ﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ﴾ [المائدة: ۳]. ژباړه: (ستاسو لپاره مې نن ورځ دين بشپړ او مکمل کړ). [المائدة: سورت: ۳ ايت]. او پدې معنا سره چې کوم آيتونه او د رسول الله صلى الله عليه وسلم حديثونه راغلي په لاندې ډول دي:

ژباړه: «چا چې زموږ په دېن کې نوښت وکړ، چې له دین څخه نه وي، هغه مردود دی». او کوم حدیثونه چې په دې معنا سره راغلي.

په صحیح مسلم کې له ابوهریره رضي الله عنه څخه روایت دی وایی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي: **ژباړه: «تاسو د جمعې شپه د لمانځه او ورځ یې د روژې لپاره مه ځانگړې کوئ، مگر دا چې په داسې ورځ راشي چې تاسو پکې روژه کیږئ»**. نو که چیرته دا رواي چې یوه خاص شپه د کوم ډول عبادت لپاره ځانگړې شي، نو د جمعې شپه به د بلې هرې شپې په پرتله ډیره غوره وای؛ ځکه چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم د حدیث پر بنا یې **«ورځ تر ټولو غوره ورځ ده چې لمر پرې راختلی»**.

نو کله چې رسول الله صلی الله علیه وسلم د دې شپو څخه د یوې شپې د لمانځه لپاره د ځانگړي کولو په اړه خبرداری ورکړی، دا په گوته کوي چې نورې شپې په طریقه اولی سره روا نه دي، او په هیڅ عبادت سره یې ځانگړي کول روا نه دي، مگر دا چې د تخصیص په اړه یې صحیح دلیل شتون ولري.

او کله چې د قدر شپه او د رمضان شپې هغه شپې دي چې پکې قیام او زیار ویستل روا دي، نو رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته د خلکو پام اړولی او په عبادت سره تېرولو ته یې هڅولي او دا کار یې خپله هم کړی دی، لکه په صحیحینو کې چې له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه روایت دی چې هغه فرمایلي: **ژباړه: «څوک چې د روژې میاشت د ایان او ثواب په نیت په عبادت سره تېره کړي پخواني گناهونه به یې وېشل شي، او څوک چې د قدر شپه د ایان او ثواب په نیت په عبادت تېره کړي، د هغه پخواني گناهونه به وېشل شي»**.

نو که چيرته د شعبان د نيمايي شپه، يا د رجب د لومړۍ جمعې شپه، يا د اسراء او معراج شپه د لمانځلو يا د کوم ډول عبادت لپاره ځانگړې کېده، نو رسول الله صلى الله عليه وسلم به يې په اړه خامخا امت ته لارښوونه کړې وه، يا به يې خپله کړې و، او که له دې کارونو کوم څه شوي وو نو خامخا به صحابه کرامو -رضوان الله عليهم- امت ته رانقل کړي وى او هيڅکله به يې دا خبره پټه نه وى ساتلې، حال دا چې هغوى له پېغمبرانو عليهم السلام وروسته غوره خلک او زيات نصيحت کوونکي دي، او الله تعالى دې د رسول الله صلى الله عليه وسلم د ملگرو څخه راضي شي او هغه له دوى څخه راضي دى.

او تاسو د علماوو له خبرو پوه شوى چې د رجب (بزرگې مياشتې) لومړۍ جمعې د شپې او د شعبان (برات) پنځلسمې د فضيلت په اړه د رسول الله صلى الله عليه وسلم او صحابه کرامو -رضوان الله عليهم- څخه هيڅ شى ثابت نه دى، نو ښکاره شوه چې لمانځل يې په اسلام کې يو نوى رامنځته شوى بدعت دى، او همدا رنگه يې په يو عبادت سره ځانگړې کول د غندلو وړ بدعت دى، همدا رنگه د رجب (بزرگې) د مياشتې اووه ويستمه شپه، چې ځينې خلک يې د اسراء او معراج شپه گڼي، په هيڅ عبادت سره يې ځانگړې کول روا نه دي، او د تېرو دلايلو پر بنسټ يې لمانځل هم روا نه دي، دا که چيرته معلومه وي، او دا خو لا پرېږده چې د علماوو د صحيحو ويناوو پر بنسټ نا معلومه ده. او د هغه چا وينا چې وايي: چې هغه د رجب (بزرگې) د مياشتې اووه ويستمه شپه ده، باطل قول دى چې په صحيحو احاديثو کې هيڅ بنسټ نه لري، او چا څه ښه ويلې:

تر ټولو غوره شيان هغه دي چې په لارښوونو ولاړ وي ... او تر ټولو بد

شیان هغه دي چې نوي او بدعت وي.

له الله جل جلاله څخه سوال کوو چې موږ او ټولو مسلمانانو ته په سنتو د منگولو لگولو او پرې ثابت پاتې کېدلو توفیق راکړي، او له هغه څه مو وساتي چې د دې خلاف وي، هغه سخي او مهربان ذات دی.

وصلی الله وسلم علی عبده ورسوله نبینا محمد وعلی آله وصحبه أجمعین.

الرسالة الثامنة

تنبيه هام على كذب الوصية المنسوبة للشيخ
أحمد خادم الحرم النبوي الشريف

اتم پېغام

د نبوي مسجد خادم – الشيخ احمد - ته منسوب شوي
وصيت د دروغوالي په اړه مهم خبردارۍ

د عبدالعزيز بن عبدالله بن باز له خوا له مسلمانانو څخه هر هغه چا ته چې دا لولي، الله تعالى دې دوی په اسلام سره وساتي، او موږ او دوی دې د جاهلانو د تورونو له شر څخه وساتي، آمین.

سلام عليكم ورحمة الله وبركاته. أَمَّا بَعْدُ:

ما د نبوي مسجد خادم شيخ احمد ته منسوبه يوه وينا ولوستله چې سرليک يې و: (دا له مدينې منورې څخه د نبوي مسجد د خادم شيخ احمد پېغام دې) چې پکې يې ويلي:

«زه د جمعې په شپه تر ناوخته وينې وم او د قرآن کریم تلاوت مې کاوه، او د الله تعالى د ښکلو نومونو له لوستلو چې وزگار شوم د ویده کېدو لپاره چمتو شوم، نو ما داسې يو څوک وليد چې ځليدونکي رابنکاره شو، د الله جل جلاله رسول صلی الله عليه وسلم؛ چا چې مخلوقاتو ته د رحمت په توگه قرآني آيتونه او شريف احکام راوړي دي، زموږ سردار محمد صلی الله عليه وسلم، نو هغه وويل: اى شيخ احمد، ما وويل: لبيک يا رسول الله اى د الله تر ټولو عزتمند مخلوقه، نو ماته يې وويل: زه د خلکو د بدو کړنو له امله خجالت يم، او نشم کولى چې له خپل رب او ملاپکو سره مخ شم؛ ځکه چې له يوې جمعې څخه تر بلې پورې يو لک او شپيته زره کسان په داسې حال کې مړه شول چې اسلام يې نه و راوړى، بيا يې د ځينو هغو گناهونو يادونه وکړه چې خلک پکې ښکيل شوي دي، بيا يې وويل: دا وصيت پر دوى د غالب او زورور ذات له لورې د رحمت په توگه دى. بيا يې د قيامت ځينې علامې يادې کړې، تر دې چې ويې ويل: شيخ احمد! پر دې وصيت يې خبر کړه، ځکه چې دا د تقدير په قلم سره له لوح محفوظ څخه رانقل شوى او چا چې وليکه يا له يو هېواد څخه بل هېواد ته يا يو کور څخه بل

کور ته ولېږه، په جنت کې به ورته ماڼۍ ودانه شي، او چا چې ونه لیکه او یا یې و نه لېږه، نو د قیامت په ورځ به زما له شفاعت څخه محروم شي، او چا چې ولیکله او فقیر و، نو الله به یې غني کړي، که قرضداره و، الله به یې قرضونه خلاص کړي او یا یې گناه کړې وه، الله تعالی به ده ته او د دې مور او پلار ته د دې وصیت په برکت بښنه وکړي، او د الله تعالی کومو بندگانو چې ونه لېکله نو په دنیا او اخرت کې به مخ تورتور وي. او درې ځلې یې وویل: و الله العظيم چې دا حقیقت دی، او که چیرته دې دروغجن وي نو الله تعالی دې له دنیا څخه کافر بوځي، او چا چې رښتیا وگڼله د اور له عذاب څخه به خلاص شي، او چا چې دروغ وگڼله کفر یې وکړ).

دا په رسول الله صلی الله علیه وسلم د دروغو جوړ شوي وصیت لندیز و،

چې دا په دروغو جوړ شوی وصیت مو څو ځلې له څو کلونو راپدېخوا اوریدلی و چې د خلکو په منځ وخت په وخت خپریده، او د عام خلکو تر منځه ډیر خپور شوی و او په الفاظو کې یې توپیر شتون لري. او د دې دروغو جوړوونکی وايي چې: هغه رسول الله صلی الله علیه وسلم په خوب کې لیدلی او دا وصیت یې ورکړی، او پدې وروستی خپره شوې نسخه کې چې تا قدرمن لوستونکي ته مو وړاندې کړه، دروغجن انسان پکې ادعا کړې چې ده رسول الله صلی الله علیه وسلم هغه مهال ولیده کله یې چې خوب ته چمتووالی نیوه، نو معنایې دا ده چې هغه په وینښه لیدلی!

دې دروغجن په دې وصیت کې د ډیرو شیانو دعوا کړې ده، چې څرگند دروغ او روښانه باطل دي، چې ژر به د دې وینا له لارې ترې خبر درکړم ان شاء الله، او ما په تېرو کلونو کې هم پدې اړه د خلکو پاملرنه

راپولې وه، او خلکو ته مې په ډاگه کړې وه چې دا روښانه دروغ او باطل دي، او کله مې چې دا وروستی خپره شوې نسخه وليده نو په ليکلو کې متردد وم، ځکه چې بطلان يې ښکاره و او جوړوونکو يې د دروغو لوی جرات کړی و، او ما فکر نه کاوه چې باطلوالی به يې د هغه چا لخوا ومنل شي چې لږ بصيرت يا سالم فطرت ولري. خو ډېری ورونو خبر کړم چې دا د ډېرو خلکو په منځ کې مشهوره شوې او په خپلو کې يې سره شريکه کړې ده، او ځينو يې پرې باور درلود، لدې امله، راته مناسب ښکاره شوه چې زما په خبر خلکو ته اړينه ده چې په اړه يې د بطلان په موخه ليکل وکړي او هغو دروغو ته بايد د پای ټکی کېږم چې په رسول الله صلی الله عليه وسلم تړل شوي، تر څو پرې څوک دوکه نه شي. او څوک چې په دې اړه له هغو کسانو فکر کوي چې علم او ايمان لري، يا سالم فطرت ولري او د روغ عقل خاوندان وي؛ نو پوه به شي چې دا په ډيرو وجوہاتو دروغ او تور تړل دي.

او ما د شيخ احمد له يو خپلوان څخه د دې دروغجن وصيت په اړه پوښتنه وکړه چې شيخ احمد ته يې نسبت کېږي، نو هغه راته په ځواب کې وويل چې دا په شيخ احمد دروغ ويل شوي او هغه هيڅکله نده ويلې. او ياد شيخ احمد ډيره موده مخکې مړ شوی، او که فرض کړو چې ياد شيخ احمد او يا بل څوک له هغه څخه لوی کس دعوا وکړي چې هغه رسول الله صلی الله عليه وسلم په خوب کې يا په وينه ليدلی، او پدې وصيت سره يې ورته وصيت کړی، نو موږ به په يقيني توگه په ډیری وجوہاتو سره پوه شو چې دروغ دي، يا دا چې شيطان ورته ويلي، نه رسول الله صلی الله عليه وسلم:

۱- لومړی وجه: رسول الله صلی الله عليه وسلم د هغه له وفات نه

وروسته په وینه نه لیدل کېږي، او څوک چې له جاهلو صوفیانو څخه ادعا کوي چې هغه په وینه پیغمبر صلی الله علیه وسلم ویني، یا دا چې هغه د زوکړې د لمانځلو محفل ته راځي او دې ته ورته باورونه؛ نو هغه تر ټولو بده تېروتنه کوي او له حده زیات دوکه شوی، او په لویه تېروتنه کې ښکېل شوی، او د کتاب، سنت او د علماوو د اجماع مخالفت یې کړی؛ ځکه چې مړي یوازې د قیامت په ورځ له خپلو قبرونو څخه راوځي، نه په دې دنیا کې. او څوک چې د دې خلاف وایي هغه دروغجن دی، او دروغ یې ښکاره دي، یا دوکه باز دی چې دوکه شوی او گمراه شوی، هغه حق یې ندی پېژندلی چې سلفو صالحو پېژندلی و، او د رسول الله صلی الله علیه وسلم صحابه کرامو، رضوان الله علیهم - او په نیکۍ کې د هغوی پیروان پرې و، الله تعالی فرمایلي: ﴿ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ لَمَيِّتُونَ * ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تُبْعَثُونَ﴾ [المؤمنون: ۱۵ - ۱۶]. ژباړه: (بیا بېشکه تاسو له دې (ژوند) نه بعد خامخا مړه کېدونکي یئ * بیا به یقیناً تاسو د قیامت په ورځ ژوندي راپاڅولی شئ) [المؤمنون سورت: ۱۵، ۱۶ آیتونه]، او نبي - صلی الله علیه وسلم - فرمایلي دي: ژباړه: «زه لومړی هغه څوک یم چې قبر یې خپرول کېږي او لومړی کس یم چې په قیامت کې به شفاعت کوونکی وي او هغه کس چې شفاعت یې منل کېږي». او په دې معنا سره ډېری آیتونه او احادیث راغلي دي.

دویمه وجه: رسول الله صلی الله علیه وسلم، د حق پر خلاف هیڅ خبره نه کوي، نه په خپل ژوند کې او نه هم په مرگ کې، او دا وصیت په ډیری وجوهاتو د هغه د شریعت سره په ډاگه مخالفت لري - کوم چې راتلونکي دي - او هغه صلی الله علیه وسلم ځینې وختونه په خوب کې لیدل کېږي. چا چې هغه مبارک په خوب کې ولیده نو هغه یې لیدلی دی. ځکه

چې شیطان د هغه په خبره نه شي ښکاره کېدلی، لکه څنگه چې په صحیح حدیث کې راغلي دي، خو ټوله خبره د هغه چا په ایمان، رېښتینولۍ، عدالت، یادداښت، دیندارۍ او امانت کې ده چې هغه -صلی الله علیه وسلم- یې په خپل شکل کې لیدلی او یا په بل کې.

که چیرته له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه کوم حدیث راغلی و چې هغه په خپل ژوند کې ویلي و، خو راویان یې ثقه، عادل، د ضبط خاوندان نه وي، نو باور پرې نه کېږي او نه د ثبوت په توګه کارول کېږي، یا دا چې د ثقه راویانو او د ضبط د خاوندانو له لارې روایت شوی وي خو د هغه چا د روایت خلاف وي چې له هغه څخه په حفظ کې پیاوړی او ثقه وي او مخالفت یې په دومره کچه وي چې د دواړو روایتونو جمع کول ناشوني وي، نو یو به یې منسوخ و چې عمل پرې نه کېده، او دویم به یې منسوخوونکی و چې عمل پرې کېده، چې دا کار د هغه د شروطو له امله ممکن و، او که چیرته یې تر منځه جمع او یا نسخ ممکن نه وه نو د هغه چا د روایت لرې کول واجب دي چې حفظ یې لږ وي، عدالت یې کم، او دا حکم پرې کول چې دا شاذ دی عمل پرې نه کېږي.

نو داسې وصیت به څنگه وي چې خاوند یې معلوم نه وي، هغه چا چې له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه راټول کړې دي، او د راوي عدالت او امانتداري هم معلومه نه وي، نو په داسې حال کې خو حقیقت دا دی چې باید له پامه وغورځول شي او هیڅ پاملرنه ورته ونه شي، حتی که هیڅ شی یې د شریعت سره په ټکر کې نه وي، دا خو لا پریږده چې ډیری داسې څه پکې وي چې بطلان یې په ګوته کوي، او د الله په رسول صلی الله علیه وسلم د دروغو تړل شوی وصیت وي او داسې یو قانون پکې وي چې

الله جل جلاله يې اجازه نه وي کړي؟!

او رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي: **ژباړه: «چا چې پر ما داسې يو څه وويل چې ما نه وي ويلي؛ نو د ځان لپاره دې په اور کې ځای وټاکي»**. او په دروغو د دې وصيت جوړونکي په رسول الله صلى الله عليه وسلم هغه څه ويلي چې هغه نه دي ويلي، او په ښکاره توگه جدي دروغ يې پرې ويلي، نو که په بېره توبه ونه باسي او خلک بېرته د دې وصيت له دروغولۍ خبر نه کړي چې په رسول الله صلى الله عليه وسلم يې ويلي دي، نو شک نشته چې په لويه پيمانه د دې خطرناک گواښ مستحق او حقدار دی! ځکه څوک چې په خلکو کې دروغ خپروي او دين ته يې نسبت ورکوي؛ د هغه توبه تر هغه وخته پورې نه قبلېږي چې هغه دروغ ښکاره نه کړي او خلکو ته يې په ډاگه نه کړي، ترڅو خلک پوه شي چې دروغ دي او بيرته ترې وگرځي، او دا دروغجن خپله دروغولي اعلان کړي، الله تعالى فرمايلي دي: ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ أُولَٰئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّاعِنُونَ * إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنَّاهُمْ أَنَّهُمْ فُتِنُوا﴾ [البقرة: ۱۵۹ - ۱۶۰].

ژباړه: (يقيناً کوم خلک چې هغه څه پټوي چې مونږ نازل کړي، چې هدايت او ښکاره دليلونه دي، له دې نه پس چې مونږ هغه په کتاب کې خلکو ته بيان کړي دي، دغه خلق (چې دي)، الله پر دوی لعنت کوي اولعنت ويونکي پر دوی لعنت وايي، مگر هغه کسان چې توبه وباسي او (د ځان) اصلاح وکړي او (د حق) بيان وکړي، پس دغه کسان، زه د هغوی توبه قبولم او زه ښه توبه قبلوونکی، بې حده رحم کوونکی يم). [البقرة سورت: ۱۵۹، ۱۶۰ ايتونه]، نو، الله تعالى په دې مبارک آيت کې په ډاگه کړې: څوک چې له حق څخه يو څه پټ کړي، توبه

يې نه صحيح کيږي مگر له سمونتيا او ښکاره کولو وروسته، او الله تعالى خپلو بندگانو ته دين بشپړ کړی او خپل نعمت يې پرې د رسول الله صلى الله عليه وسلم په ليرلو او د هغه شريعت په بشپړولو سره پوره کړی دی چې الله تعالى يې ورته وحې کړې ده او هغه وخت يې وفات کړی چې دين يې ورته بشپړ او ښکاره کړی، لکه څنگه چې الله تعالى فرمايلي دي: ﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا﴾ [المائدة: ۳]. ژباړه: (ستاسو لپاره مي نن ورځ دين بشپړ او مکمل کړ، او ستاسو لپاره په اسلام باندې د دين په توگه راضي يم) [المائدة سورت: ۳ ايت].

او د دې دروغجن وصيت جوړونکي په څوارلسمه پيړۍ کې راغلی، او غواړي چې خلک په يوې نوې عقيدې سره دوکه کړي، چې په پايله کې به يې هغه څوک جنت ته ځي چې د هغه پر دين عمل وکړي، او هغه څوک به په جنت حراموي او اور ته به يې ننباسي چې شريعت يې ونه مني. او غواړي چې دې وصيت ته له قرآن څخه لوی حيثيت ورکړي، ځکه په اړه يې ويلي چې: چا وليکله او له يو هېواد څخه يې بل ته وليږله، يا يې له يو کور څخه بل کور ته وليږله؛ نو په جنت کې به ورته مانۍ جوړه شي، او چا چې ونه ليکله، يا يې ونه ليرله نو د رسول الله صلى الله عليه وسلم له شفاعت څخه به محروم شي. دا يو له بدو دروغو څخه دی، او د دې وصيت په دروغولۍ، د دې د جوړونکي په بې شرمۍ، په دروغ ويلو يې د لوی جرئت يو له روښانه دلايلو څخه دی؛ ځکه څوک چې قرآن کریم وليکي او له يو هېواد څخه يې بل ته، يا له يو کور څخه يې بل ته ليردوي او په قرآن عمل ونه کړي دومره فضيلت نه شي تر لاسه کولی، نو څنگه به يې د دې تهمت

ليکونکي او له يو هېواد څخه بل هېواد ته لېږدوونکي ته ترلاسه کوي؟ او چا چې قرآن نه وي ليکلی او له ښار څخه يې بل ته نه وي لېږدولی، بيا هم د رسول الله صلى الله عليه وسلم له شفاعت څخه نه محروميږي، پدې شرط چې پر هغه ايمان ولري او د شريعت پيروي يې وکړي. په دې وصيت کې يوازې دا يو تهمت د دې د باطلوالي او د هغې د خپرونکي د دروغو، د هغه د بې ادبۍ، حماقت او د رسول الله صلى الله عليه وسلم د راوړل شوې لارښوونې له پوهيدو څخه د هغه د لرې والي څرگندونه کوي،

په دې وصيت کې - د هغه څه سربيره چې يادونه يې شوې - نور مسايل هم شته، چې ټول يې باطل والی او دروغ په گوته کوي، تر دې که جوړوونکي يې په ريښتياوالي زر قسمونه - يا ډير - هم وکړي، او يا ځان ته په لوی عذاب او سختې رېښونې سره خبرا هم وکړي چې دی ريښتيني دی، بيا به هم ريښتيني نه وي، او وصيت به يې سم نه وي، بلکې قسم په الله او بيا هم قسم په الله چې تر ټولو لوی او بدتر دروغجن دی او موږ پدې سره الله او حاضرې ملايکې گواهان گرځوو. او هر هغه مسلمان گواه گرځوو چې دا ليکنه لولي - او داسې گواهي ورکوو چې د الله جل جلاله سره به پرې د قيامت په ورځ مخ کيږو چې: دا وصيت دروغ او په رسول الله صلى الله عليه وسلم تهمت دی، الله دې هغه څوک ذليل کړي چې دا يې په دروغ جوړ کړی، او په هغه څه دې ورسره معامله وکړي چې مستحق يې وي.

او پرته له مخکنيو دلايلو نور ډيری دلايل شته چې باطلوالی يې په گوته کوي لکه:

لومړی يې دا وينا چې: (له يوې جمعې څخه تر بلې پورې يو لک او شپېته زره خلک نامسلمانه مړه شوي)؛ ځکه دا وينا له غيبو څخه ده، حال دا

چې د رسول الله صلى الله عليه وسلم له وفات څخه وروسته له هغه نه وحې قطع شوې ده او هغه په ژوند کې هم په غیبه نه پوهېده نو له مړینې وروسته به پرې څنگه پوه شي، دلیل یې د الله تعالی دا قول دی: ﴿قُلْ لَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبُ﴾ [الأنعام: ۵۰]. ژباړه: (ته ووايه: زه تاسو ته نه وایم چې ما سره د الله خزانه دي او نه زه په غیبه پوهېږم)، [الأنعام سورت: ۵۰ آیت]، او د الله تعالی دغه قول: ﴿قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبُ إِلَّا اللَّهُ﴾ [النمل: ۶۵]. ژباړه: (ته دوی ته) ووايه: هر هغه څوک چې په اسمانونو او ځمکه کې دي په غیبه نه پوهېږي غیر له الله نه) [النمل سورت: ۶۵ آیت]، او په صحیح حدیث کې له رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه روایت دی هغه فرمایلي: ژباړه: «د قیامت په ورځ به ځیني خلک زما له حوض څخه منع کړي شي، نو زه به ووايم: ای ربه! زما ملگري، زما ملگري. نو ماته به وویل شي: ته نه پوهېږې چې دوی له تا وروسته څه بدعتونه رامنځته کړي دي. نو زه به هغه ووايم لکه صالح بنده چې ویلي وو: ﴿وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَّا دُمْتُ فِيهِمْ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي كُنْتُ أَنْتَ أَلْقَيْبَ عَلَيْهِمْ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ﴾ [المائدة: ۱۱۷]». ژباړه: (او زه په دوی باندې گواه وم تر څو پورې چې زه په دوی کې موجود وم، نو کله چې تا زه واخیستل (نو) هم ته پر دوی نگهبان وې او ته به هر شي باندې گواه یې).

دویم: له هغو دلایلو چې د دې وصیت پر بطلان دلالت کوي، او دا چې دروغ دی، د هغه دا خبره ده چې وایي: (چا چې دا ولیکله او غریب و، نو الله تعالی به یې شتمن کړي، یا پوروړی و، الله تعالی به یې پور ادا کړي، یا یې گناه کړي وي، الله تعالی به هغه او د هغه مور او پلار ته د دې وصیت له برکته مغفرت وکړي) تر پایه دا یو له سترو دروغو او د دې د جوړونکي په

دروغوالي ښکاره دليل او د الله تعالى د بندگانو په مخ کې د هغه د بې شرمۍ څرگند ثبوت دی، ځکه چې دا درې شيان يوازې د قرآن کریم په ليکلو سره هم نه تر لاسه کيږي، نو هغه څوک به يې څنگه تر لاسه کړي چې دا دروغجن وصيت يې ليکلی وي! دا خبيث يوازې غواړي خلک مغشوش کړي او پدې وصيت سره يې وتړي؛ تر څو يې وليکي او په دې ادعا شوي فضيلت ټينګ پاتې شي، او هغه اسباب پرېږدي چې الله پاک خپلو بندگانو ته ټاکلي او د شتمنۍ، پورونو ادا کولو او گناهونو بځنېلو لپاره يې وسيله گرځولې ده. نو موږ د ذلت او د خواهشاتو د اطاعت کولو له اسبابو او شيطان څخه په الله پناه غواړو.

درېم څيز چې د دې وصيت د باطوالي ښودنه کوي د هغه دا وينا ده چې: (او چا چې د الله له بندگانو څخه و نه ليکه؛ نو په دنيا او آخرت کې به يې مخ تور وي). دا هم يو له تر ټولو بد دروغ دي او د دې وصيت د بطلان او د هغه د جوړونکي د دروغو يو له څرگندو ثبوتونو څخه دی. څنگه د يو هوبنبار انسان په ذهن کې دا جواز لرلی شي چې دا وصيت وليکي، کوم چې په څوارلسمه پيړۍ کې د يو نامعلوم سړي لخوا راوړل شوی او د الله په رسول -صلى الله عليه وسلم- يې جعلي جوړ کړی، او وايي چې چا ونه ليکه نو په دنيا او آخرت کې به يې مخ تور وي، او چا چې وليکه له غريبۍ نه وروسته به شتمن شي، او له پور نه وروسته سالم پاتې شي وروسته لدې چې پورونه پرې اوښتي وي، او کوم گناهونه يې چې کړي ورته به وښل شي!!

پاکې ده تا لره ای الله، يقينا چې دا لوی بهتان دی!! او شواهد او واقعيت د دې تور پورې کوونکي په دروغو او د الله تعالى پر وړاندې يې په جرأت کولو او له الله څخه په حيا نه کولو شاهدي ورکوي، ځکه ډيری

خلک دي چې دا وصيت يې نه دی ليکلی خو مخونه يې تور نه شول، او دا دی ډير خلک شته چې يوازې الله تعالى ته يې شمېر معلوم دی چې په ډيرو څلو يې دا وصيت ليکلی، نو قرض يې ادا نه شو، او لا غريب پاتې دي، نو د زړونو له اوښتو او زنگ وهلو څخه په الله پنا غواړو. نو دا صفتونه او سزاگانې په شريعت کې د هغه چا لپاره نه دي بيان شوي چې غوره او لوی کتاب؛ قرآن کریم يې ليکلی، نو هغه څوک به يې څنگه ترلاسه کړي چې يو داسې دروغجن وصيت يې ليکلی چې ډول ډول باطل او کفري جملې پکې کارول شوي وي، پاکې ده الله لره!! الله جل جلاله څومره حلیم ذات دی چې د داسې يو زړور دروغجن پر وړاندې صبر کوي.

څلورمه چاره: چې د دې دروغجن وصيت ښکارندوي کوي او د باطلو باطل او ښکاره دروغ يې ثابتوي د هغه دا وينا ده (او څوک چې پرې باور وکړي له عذاب څخه نجات مومي او چا چې دروغ وگڼله کافر شو). دا هم په دروغ ويلو کې لوی جرأت او تر ټولو ناوړه باطل دی، چې دا دروغجن ټولو خلکو ته بلنه ورکوي تر څو يې په دروغو باور وکړي، او دعوا کوي چې په دې سره خلک له اور څخه نجات مومي او دا چې چا دروغ وگاڼه کافر شو. قسم په الله چې دې دروغجن انسان په الله ډير لوی دروغ وويل، او قسم په الله چې ناحقه خبره يې کړې ده، ځکه چا چې تصديق کړ هغه د دې وړ دی چې کافر شي؛ نه هغه څوک چې دروغ يې گڼلی، ځکه چې تور، باطل او داسې دروغ دي چې هيڅ اساس نه لري، او موږ الله شاهد گرځوو چې دروغ دي، او دا چې ويونکی يې دروغجن دی، غواړي چې خلکو ته داسې يو دين وښايی چې الله تعالى يې اجازه نه ده کړې، او په دين کې يې داسې يو څه ورگډ کړي چې له هغه څخه نه وي، حال دا چې الله تعالى دې امت ته لدې نه ځوارلس پيړۍ وړاندې خپل دين پوره او

بشپړ کړی، نو، لوستونکو وروڼو، خبردار اوسئ، او په داسې درواغجنو خبرو باور مه کوئ او په خپلو منځونو کې یې مه خپروئ، ځکه حق داسې یوه رڼا لري چې لټونکی یې په پیدا کولو کې نه غلطیږي، نو حق په خپلو شواهدو سره ولټوئ او له علماوو څخه د هغه څه په اړه پوښتنه وکړئ چې تاسو ته ناڅرګند وي او د درواغجنو په قسمونو ونه غولېږئ، ځکه چې لعنتي ابلیس ستاسو مور او پلار؛ آدم او حوا ته قسم خوړلی و چې هغه د دوی یو له مخلصو نصیحت کوونکو څخه دی، حال دا چې هغه تر ټولو لوی غدار او تر ټولو لوی دروغجن دی، لکه چې الله تعالی د هغه په اړه فرمایلي:

﴿وَقَاسَمَهُمَا إِنِّي لَكُمَا لَمِنَ النَّاصِحِينَ﴾ [الأعراف: ۲۱]. ژباړه: (او هغه

دوی ته بوخ قسم وخور چې بېشکه زه ستاسو لپاره یقیناً له خیرخواهي کوونکو څخې یم). [الأعراف سورت: ۲۱ ایت]. نو له هغه سره محتاط اوسئ او له درواغجنو پلویانو یې ډډه وکړئ؛ ځکه چې هغه او دوی په دروغو زیات قسمونه خوري، ژمنې ماتوي، خلکو ته پستې خبرې کوي تر څو یې گمراه کړي! او هغه څه چې دې دروغجن انسان یې د منکراتو د راڅرګندیدو په اړه یادونه کړې یو حقیقت دی چې قرآن کریم او پاکیزه سنت یې په اړه ټینګ خبرداری ورکړی، او په دوی دواړو کې لارښوونه او کفایت دی.

او د قیامت د نښانو په اړه یې چې کومه وینا کړې ده نو په نبوي احادیثو کې یې په اړه یادونه شوې او قرآن کریم هم ځینو هغو ته اشاره کړې ده، نو که څوک غواړي په اړه یې پوه شي، نو د سنت په کتابونو، د علم او ایان د خاوندانو په تالیفاتو کې دې په اړه پلټنه وکړي، او خلک د داسې درواغو او غولوونکو ویناوو بیانولو ته اړتیا نه لري چې د خلکو د دوکه کولو لپاره پکې حق له باطل سره ګډ شوي وي. الله تعالی دې ما، تاسو او ټول

مسلمانان د شیطانانو له شر، د گمراهانو له وسوسو، د گمراهانو له انحراف او د الله تعالی د دروغجنو دښمنانو له دوکې څخه وساتي؛ هغه کسان چې غواړي د الله رڼا په خپلو خولو سره مړه کړي او خلک د خپل دین په اړه مغشوش کړي، حال دا چې الله تعالی خپلې رڼا لره بشپړوونکی او د خپل دین ملاتړ کوونکی دی، حتی که د الله دښمنان چې شیطانان، او له کافرانو او ملحدانو څخه یې پیروان له دې څخه کرکه ولري. او موږ له الله تعالی څخه سوال کوو چې د مسلمانانو حالات سم کړي، او پر دوی له حق څخه د پیروۍ او پرې ثابت پاتې کېدلو لورینه وکړي او له ټولو گناهونو څخه الله - جل جلاله - ته د توبې وېستلو توان ورکړي، بېشکه چې هغه ذات توبه قبلوونکی، مهربان او پر هر څه ځواکمن. او زموږ لپاره الله تعالی کافي دی، او نشته له گناه څخه گرځېدل او نه ځواک مگر د الله په توفیق.

والحمد لله رب العالمین، وصلى الله وسلم على عبده ورسوله الصادق الأمين، وعلى آله وأصحابه وأتباعه بإحسان إلى يوم الدين.

الرسالة التاسعة

حكم السحر والكهانة وما يتعلق بها

نهم پېغام

د جادو، کوډگرۍ او هغه څه حکم چې تراو ورسره لري

الحمد لله وحده، والصلاة والسلام على من لا نبی بعده، أما بعد:

په دې وروستیو کې د کودگرو زیاتوالي ته په لیدو چې د طب پوهنې دعوا لري او د جادو او یا کودو له لارې درملنه کوي، په ځینو هیوادونو کې د دوی خپرېدل او د خلکو د ناپوهۍ څخه گټې اخېستلو ته په لیدو، ما وپتېله چې د الله تعالی د رضا لپاره، د هغه بندگانو ته دا موضوع روښانه کړم، او هغه څه چې د اسلام او مسلمانانو لپاره ستر گواښ دی څرگند کړم، ځکه چې په دې کې له الله تعالی پرته له بل څه سره تعلق پیدا کول او د الله تعالی او د هغه د پیغمبر صلی الله علیه وسلم د امر خلاف عمل کول دي.

نو د الله تعالی په مرسته پیل کوم او وایم چې: درملنه جواز لري، او مسلمان کولی شي د داخله، جراحی، او عصبي یا ورته ناروغیو لپاره ډاکټر ته ورشي؛ ترڅو یې ناروغي تشخیص شي او د شریعت مطابق یې په مجاز درملو سره درملنه وشي، البته پر هغه څه سره چې د طب په علم کې پیژندل شوي دي؛ ځکه چې دا د عادي اسبابو کارول دي او په الله تعالی د توکل سره مخالفت نه لري، الله تعالی چې ناروغي رالېږلي، نو درمل یې ورسره رالېږلي دي، څوک چې پرې پوهېږي هغه پوهېږي او څوک چې پرې نه پوهېږي هغه نه پوهېږي، خو الله تعالی خپلو بندگانو ته په حرامو کې شفا نه ده اېښودلې.

نو ناروغ ته روا نه دي هغو کودگرو ته ورشي چې په غیبو د پوهیدو دعوا لري ترڅو ترې د خپلې ناروغۍ په اړه معلومات ترلاسه کړي، همدارنګه جواز نلري په هغه څه باور وکړي چې دوی یې ورته وایي، ځکه هغوی له غیبو خبرې کوي، او یا پېریان رابلي او له هغوی څخه د خپلو غوښتنو د پوره کولو لپاره مرسته غواړي، نو پر غیبو د پوهېدلو په ادعا سره

دوی کافر او گمراهان دي.

مسلم په خپل صحیح کې روایت کړی چې نبي کریم -صلی الله علیه وسلم- فرمایلي:

ژباړه: «خوک چې کاهن -غیب ویونکي- ته لار شي او له هغه څخه د څه شي پوښتنه وکړي نو څلویښت ورځې یې لمونځ نه قبلېږي».

او د ابو هريره رضی الله عنه څخه روایت دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي:

ژباړه: «خوک چې کوډگر ته ورشي او په هغه څه کې یې رښتیني وگني چې هغه یې وایي، نو پر هغه څه یې کفر کړی چې پر محمد -صلی الله علیه وسلم- نازل شوي دي».

دا حدیث ابو داود نقل کړی او د څلورو سننو خاوندانو هم روایت کړی دی، او حاکم په صحیح روایت سره د پیغمبر صلی الله علیه وسلم څخه په دې الفاظو رانقل کړی دی:

ژباړه: «خوک چې عراف (غیب ویونکي) یا کاهن ته ورشي او په هغه څه کې یې رښتیني وگني چې هغه یې وایي، نو پر هغه څه یې کفر کړی چې پر محمد -صلی الله علیه وسلم- نازل شوي دي».

له عمران بن حصین رضي الله عنه څخه روایت دی، چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي:

ژباړه: «هغه خوک زمونږ څخه نه دی چې (د یو څه په لیدلو سره له غیبو) وړاندوینه وکړي او یا ورته وړاندوینه وشي، کوډې وکړي او یا ورته کوډې وشي،

جادو وکړي او یا ورته جادو وشي، او هر څوک چې کودگر ته ورشي او په هغه څه کې یې ریبښتینی وگني چې هغه یې وايي، نو پر هغه څه یې کفر وکړ چې پر محمد - صلی الله علیه وسلم - نازل شوي دي».

بزار په جید سند سره روایت کړی دی.

نو په دې مبارکو حدیثونو کې: غیب ویونکو، کودگرانو، جادوگرو او ورته نورو کسانو ته له ورتللو، له هغوی څخه سوال کولو او د هغوی له تصدیقولو څخه منع راغلې او په اړه یې ورته په عذاب سره گواښ شوی دی.

دا جواز نلري چې په ځینو چارو کې خلک د دوی په صداقت او د گڼ شمېر خلکو په ورتگ دوکه نه شي؛ ځکه یقینا دوی ناپوه دي او دوکه کېدل پرې روا نه دي؛ ځکه چې رسول الله صلی الله علیه وسلم له ورتگ، له هغوی څخه د پوښتنې کولو او پر هغوی له باور کولو منع فرمایلي ده؛ ځکه چې لویه ناروا ده او جدي خطر او بدې پایلې لري، او ځکه چې دوی ډیر دروغجن او فاجران دي،

همدارنگه په دې حدیثونو کې د کودگر او جادوگر د کفر دلیل دی، ځکه دوی دواړه پر غیبو د پوهېدو دعوا لري او دا کفر دی، او ځکه چې دوی یوازې خپلو اهدافو ته د رسېدو لپاره د پېریانو خدمت او عبادت کوي پرته له الله تعالی څخه، او دا په الله تعالی کفر او ورسره شرک کولو ته لاره هواروي، نو څوک چې د دوی پر غیبو د پوهېدو په ادعا کې هغوی ریبښتني وگني، هغوی به هم د دوی په څېر وي، او څوک چې دا ډول کارونه له هغو کسانو څخه زده کړي چې دا کارونه کوي، نو پیغمبر صلی الله علیه وسلم ترې بېزاري اعلان کړې ده.

او د مسلمان لپاره روا ندي پر هغه څه درملنې ته غاړه کېږدي چې دوی يې درملنه گڼي، لکه په پخوانيو ليکنو کې طلسمي خطونه، يا ويلي شوي سرب (ليډ) او داسې نور مزخرفات چې دوی پرې پوهيږي، ځکه دا کوډې او د خلکو دوکه کول دي، او څوک چې پرې راضي شول نو يقينا چې په باطل او کفر کې يې ورسره مرسته وکړه.

همدارنگه هېڅ مسلمان ته روا ندي له دوی وپوښتې چې په راتلونکې کې به خپل زوی ته څوک کوي يا دا چې د بل خپلوان په اړه ترې پوښتنه وکړي، يا د هغه څه په اړه ترې وپوښتې چې د ښځې او خاوند او يا يې د کورنيو تر منځه د محبت او وفادارۍ يا دښمنۍ او جلا کېدو او داسې نورې خبرې دي.

ځکه چې دا غيبي چارې دي چې يوازې الله تعالى پرې پوهيږي.

نو حاکمانو، محاسبينو او نورو ټولو هغه کسانو باندې چې ځواک او واکمني لري فرض ده چې د کاهنانو او فال ويونکو او دې ته ورته نورو کسانو له تگ څخه خلک منع کړي او د هغو کسانو مخه ونيسي چې په بازارونو او نورو ځايونو کې په دې کار کې لاس لري، او د هغوی دا کار په کلکه وغندي او همدارنگه هغه کسان دې منع کړي چې دې ډول خلکو ته ورځي.

او جادو هم همداسې دی: يقينا چې له کفري محرماتو څخه دی؛ لکه څرنگه چې الله جل جلاله د دوو ملاېکو په اړه فرمايلي: ﴿وَمَا يُعْلِمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ۖ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ ۚ وَمَا هُمْ بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ

وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ ۚ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَقٍ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿البقرة: ۱۰۲﴾. ژباړه: (او ښودنه به نه کوله دوی هېچا ته تر هغه پورې چې وبه ویل دواړو بېشکه هم دا خبره ده چې موږ آزمویږه (ازمینست) یو، نو مه کافر کېږه (په زده کولو د سحر) نو زده کاوه به هغوی له دوی دواړو نه هغه شی چې بېلتون به یې کاوه په هغه سره په منځ د مېړه (خاوند) او ښځی د هغه کې، او نه وو دوی ضرر رسوونکي په دغه سحر سره هېچا ته مگر په اذن (حکم) د الله سره، او زده کوي دوی (یعنې یهودان) هغه څه چې ضرر رسوي دوی ته او نفع نه رسوي دوی ته، او هر ورو (خامخا) په تحقیق پوهېدل دوی چې خامخا هغه څوک چې اخلي (زده کوي به اعتقاد د جواز) سحر، نشته ده لږه په آخرت کې هېڅ برخه (د نیکی)، او هر ورو (خامخا) ډېر بد دی هغه شی چې پلورلې (اخستلی) دی دوی په هغه شي سره (حصه د) ځانونو خپلو که چېرې وي دوی چې پوهېدلی. [البقرة سورت: ۱۰۲ آیت].

نو دا مبارک آیت پدې دلالت کوي چې سحر کفر دی، او دا چې جادوگران د ښځې او خاوند تر منځ جلاوالی راولي، همدا رنگه پدې دلیل دی چې جادو په خپله د گټې یا تاوان رسولو اغېز نه لري، بلکې د الله جل جلاله په کوني قدرې ارادي سره اغېز کوي؛ ځکه چې الله جل جلاله هغه ذات دی چې خبر او شریې پیدا کړی دی.

همدارنگه دغه مبارک ایت په دې هم دلالت کوي چې هغه څوک چې جادو زده کوي یوازې هغه څه زده کوي چې ورته ضرر رسوي او گټه نه لري او دا چې د الله په نزد د دوی برخه نشته، یعنې: (قسمت او نصیب)، او دا د جادوگرو لپاره یو ستر گواښ دی چې په دنیا او آخرت کې به هغوی تاوانیان

وي، او دا چې دوى خپل ځانونه په ټيټه بيه وپلورل، او له همدې امله الله تعالى په دې وينا سره دوى ملامت كړل: ﴿وَلَيْسَ مَا شَرُّوا بِهِ أَنْفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ﴾ [البقرة: ۱۰۲]، ژباړه: (دېره بده ده چې په خورا ناخيز شي يې خپل ځانونه وپلورل كه چېرې دوى پوهېدلي واى) [البقرة سورت: ۱۰۲ آيت].

او الشراء دلته د پلورلو معنا لري.

او يقينا چې د دې مشركانو زيان لوى او حالات يې گواښوونكي دي؛ (دوى هغه خلك دي) چې دا زده كړې ورته له مشركانو په ميراث پاتې شوي او د كمزوري عقلونو خاوندان پرې دوكه كوي؛ انا لله وانا اليه راجعون، حسبنا الله ونعم الوكيل، الله تعالى زموږ لپاره د دوى د شر په وړاندې كافي او غوره ضامن دى.

موږ له الله -جل جلاله- څخه د جادوگرانو، فالبينانو او نورو ټولو كوډوگرانو له شر څخه د عافيت او سلامتيا غوښتنه كوو، او همدارنگه موږ له هغه - سېحانه و تعالى- څخه سوال كوو چې مسلمانان د دوى له شر څخه وساتي، او مسلمانو واكمنانو ته توفيق وركړي چې له دوى څخه باخبره شي او د الله حكم پرې پلي كړي، ترڅو بندگان د دوى له ضرر او بد عمل څخه خوندي پاتې شي؛ يقينا چې هغه سخي او كريم ذات دى.

الله -جل جلاله- خپلو بندگانو ته داسې څه روا كړي چې د جادو له اغېزمنېدو وړاندې پرې خپل ځانونه خوندي وساتي او الله پاك هغوى ته دا - هم - واضحه كړې ده چې د جادو له كېدو وروسته پرې خپله درملنه وكړي، دا د هغه له خوا پر دوى مهرباني او احسان دى او پر دوى د هغه د نعمت بشپړول دي.

لاندې د هغو شیانو په اړه وضاحت دی چې د جادو له اغېزې څخه مخکې پرې ځان له خطر څخه ژغورل کېږي او هغه شرعي مباح خیزونه چې د جادو له اغېزې وروسته پرې درملنه کېږي:

لومړۍ: هغه څه چې د جادو له گواښ څخه مخکې پرې ژغورل کېږي، چې تر ټولو اړین او گټور یې د هر فرضي لمانځه پسې له سلام گرځولو وروسته مشروع اذکار، دعاگانې او مسنون دموونه لکه: آیه الكرسي لوستل، چې په قرآن کریم کې ستر آیت دی، آیت الكرسي د الله تعالی دا قول دی: ﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾ [البقرة: ۲۵۵]. ژباړه:

(الله هماغه (ذات) دی چې له ده پرته په حقه بل معبود نشته تل ترته ژوندی سمبالوونکی دی، نه پرکالي پرې راځي او نه خوب، څه چې په اسمانو کې دي او څه چې په ځمکه کې دي (ټول) د هغه دي، دا به څوک وي چې د هغه له خوښې پرته د چا سپارښتنه ورته وکړي؟ په هر هغه څه پوهېږي چې د دوی مخې یا یې شاته دي، او دوی د هغه له معلوماتو هېڅ شی نه شي راگېرولای مگر هغه چې د ده خوښه وي، کرسۍ یې پر اسمانونو او ځمکې پراخه ده، او د دې دواړو ساتنه یې نه ستومانه کوي او هغه لوی او اوچت ذات دی). [البقرة سورت: ۲۵۵ آیت].

او همدارنگه یې د ویده کېدو پر مهال لوستل؛ له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه په صحیح حدیث کې روایت دی چې هغه فرمایلي:

ژباړه: (څوک چې د شپې لخوا ایت الكرسي تلاوت کړي، د الله

تعالی له طرفه به د هغه لپاره ساتونکی وي او تر سهاره پورې به هېڅ شیطان ورته نه نږدې کېږي).

او د هغې له جملې څخه د لاندې سورتونو تلاوت کول دي: ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ [الإخلاص: ۱]، ژباړه: (ای نبي!) ته (دوی ته) ووايه: شان دا دی چې الله یو دی).

او ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ﴾ [الفلق: ۱]، ژباړه: (ووايه (ای پېغمبره): زه پناه غواړم په رب د سبا پورې).

او ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ﴾ [الناس: ۱]، ژباړه: (ووايه (ای پېغمبره): زه پناه غواړم په رب د خلکو پورې).

د هر فرض لمانځه پسې، او دا درې سورتونه د هرې ورځې په پېل کې د سهار د لمانځه پسې او د هرې شپې په پېل کې د ماښام د لمانځه پسې.

همدا رنگه د شپې په پېل کې د البقره سورت دوه وروستي آیتونه، چې د الله تعالی دا قول دی: ﴿آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ﴾ [البقرة: ۲۸۵]. ژباړه: (رسول

پر هغه څه ایمان راوړی دی؛ چې په ده باندې د خپل رب له جانبې نازل کړی شوی دی او مومنانو هم، ټولو ایمان راوړی دی په الله باندې او د هغه پر ملایکو او د هغه پر کتابونو او د هغه په رسولانو باندې (او وایي) مونږه د هغه (الله) په رسولانو کې د هېچا په منځ کې توپیر نه کوو، او وایي: مونږ واورېدل او مونږ خبره ومنله (مونږ) ستا (نه) بخښنه (غواړو) ای زمونږه ربه! او خاص تا ته بېرته درتگ دی). [البقرة

سورت: ۲۸۵ [آیت]. د سورت تر پایه.

دلیل یې له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه صحیح حدیث دی چې هغه فرمایلي:

ژباړه: «څوک چې د بقرې سورت په پای کې دوه آیتونه د شپې لخوا تلاوت کړي، د هغه لپاره به کافي وي»، او معنا یې داده بیا هم الله ښه پوهېږي: د هر ډول شر له مخنیوي څخه به ورته بسنه وکړي، او د هغې له جملې څخه د شپې او ورځې لخوا او کله چې په کور، ودانۍ، دښته، فضا، سمندر کې مېشت کېږي، الله - تعالی - باندې - د هغه - په بشپړو کلمو سره پناه یوسي، د رسول الله - صلی الله علیه وسلم - د دې خبرې پر بنیاد چې فرمائي: ژباړه: «څوک چې په یو کور کې استوګن شي او ووايي: (أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ) یعنې: زه د الله په بشپړو کلمو سره د هر هغه څه له شر څخه پناه غواړم چې هغه پیدا کړي دي، نو هیڅ شی به هغه ته ضرر ونه رسوي ترڅو چې له دغه کور څخه کډه نه شي».

او د هغې له جملې څخه دا دی چې یو مسلمان د ورځې او شپې په پیل کې درې ځلې ووايي: (بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ) ژباړه: (د هغه الله په نوم چې ضرر نشي رسولی د هغه له نوم سره هیڅ یو شی پر ځمکه او نه په آسمان کې او هغه اورېدونکی او ښه پوه دی).

دې کار ته د رسول الله - صلی الله علیه وسلم - د هڅونې له امله او دا چې دا عمل له هر ډول شر څخه د خوندیتوب سبب دی.

دویم: هغه څه چې د جادو له اغېزې وروسته پرې د جادو درملنه

کېږي، او دا کار په لاندې طریقو سره کېږي:

لومړۍ یې: الله تعالی ته زیاته زاري کول، او له هغه سوال کول چې دا ضرر ترې لرې کړي او ناروغي یې ښه کړي.

دویمه یې: د جادو د ځای په موندلو کې زیار ویستل دي؛ هغه که په زمکه کې وي، یا غره او یا بل ځای کې؛ نو کله چې سحر وپېژندل شي، راوویستل شي او له منځه یوړل شي، سحر باطلېږي، او دا تر ټولو ګټور علاج دی.

دریم یې: په شرعي دم او دعاګانو دمومل چې دا اذکار زیات دي لکه:

هغه چې له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه ثابت دي چې فرمایي: (اللَّهُمَّ رَبَّ النَّاسِ أَذْهِبِ الْبَاسَ، اشْفِهِ وَأَنْتَ الشَّافِي، لَا شِفَاءَ إِلَّا بِشِفَاؤِكَ، شِفَاءً لَا يُغَادِرُ سَقَمًا) ژباړه: (ای د خلکو ربه، دردونه لرې کړه او شفا ورکړه، ته شفا ورکوونکی یې، ستا له شفا پرته بله شفا نشته، داسې شفا چې ناروغي نه پرېږدي). درې ځلې یې وایي.

او د دمونو له جملې څخه یو دا دی کوم چې جبرائیل علیه السلام پرې پیغمبر صلی الله علیه وسلم دم کړی و، چې د هغه دا وینا ده: (بِسْمِ اللَّهِ أَرْقِيكَ، وَاللَّهُ يَشْفِيكَ، مِنْ كُلِّ شَيْءٍ يُؤْذِيكَ، وَمَنْ كُلِّ عَيْنٍ وَحَاسِدٍ، بِسْمِ اللَّهِ أَرْقِيكَ)، ژباړه: (د الله په نوم، زه تا دموم، د هر هغه څه څخه چې تا ته زیان رسوي، او د هر نفس د شر او یا د کینه کوونکي د سترګو له شر څخه، الله دې تا ته شفا درکړي، د الله په نوم زه تا دموم). دا به درې ځلې تکراروي.

او له دې - د هغه چا لپاره ګټور علاج چې له خپلې مېرمنې سره له

کوروالی بند شوی وي - چې: د بهرې اووه شنې پانې واخلي، په تېره او یا بل څه یې وټکوي، بیا یې په یو لوبني کې واچوي او د پاسه پرې دومره اوبه ورتوی کړي چې د غسل لپاره بسنه وکړي او دا پرې ولولي: ایت الکرسې (د کرسې ایت). او ﴿قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ﴾ [الکافرون: ۱]، ژباړه: (ای نبي!) ته (دوی ته) ووايه: ای کافرانو! او ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ [الإخلاص: ۱]، ژباړه: (ای نبي!) ته (دوی ته) ووايه: شان دا دی چې الله یو دی). او ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ﴾ [الفلق: ۱]، ژباړه: (وايه (ای پیغمبره): زه پناه غواړم په رب د سبا پورې). او ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ﴾ [الناس: ۱]، ژباړه: (وايه (ای پیغمبره): زه پناه غواړم په رب د خلکو پورې).

او د سحر آیتونه چې په سورت الاعراف کې دي، چې هغه د الله - سبحانه و تعالی - دغه وینا ده: ﴿وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ * فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ * فَغَابُوا عَنْكَ وَإِنَّا لَنَاقِلُونَ﴾ [الأعراف: ۱۱۷ - ۱۱۹]، ژباړه: (او مونږ موسی ته وحی وکړه چې خپله امسا وغورځوه، نو ناڅاپه هغې هغه څه نبوی تېرول چې هغوی به جوړول * نو حق ثابت شو او هغه څه باطل شول چې هغوی به کول * نو هغه ساحران په دغه ځای کې مغلوب شول او دوی ذلیله سپک وگرځېدل). [الأعراف سورت: ۱۱۷ - ۱۱۹ آیتونه].

او هغه آیتونه چې په یونس سورت کې دي او هغه د الله - سبحانه و تعالی - دغه وینا ده: ﴿فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالَ لَهُمْ مُوسَىٰ أَلْقُوا مَا أَنْتُمْ مُلْقُونَ * فَلَمَّا أَلْقَوْا قَالَ مُوسَىٰ مَا جِئْتُمْ بِهِ السِّحْرُ إِنَّ اللَّهَ سَيُبْطِلُهُ إِنَّ

اللّٰهُ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِينَ * وَيُحِقُّ اللّٰهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ﴿يونس: ۸۰ - ۸۲﴾، ژباړه: (کله چې جادوگر راغلل، موسی دوی ته وویل: وغورځوئ هغه څه چې تاسو یې غورځوونکي یئ * پس کله چې دوی (امساگانې او پري وغورځول، موسی وویل: هغه څه چې تاسو راوړي دي، واقعي جادو دی، بېشکه الله به یې ژر تباہ (بې اثره) کړي، بېشکه الله د فساد کوونکو کار نه جوړوي * او الله په خپلو کلمو سره حق ثابتوي اگر که مجرمان یې بد گڼي). [یونس سورت: ۸۰ - ۸۲ آیتونه].

او هغه آیتونه چې په طه سورت کې دي: ﴿قَالُوا يَا مُوسَى إِمَّا أَنْ تُلْقِيَ وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَى * قَالَ بَلْ أَلْقُوا فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَى * فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةُ مُوسَى * قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَى * وَأَلْقِ مَا فِي يَمِينِكَ تَلْقَفْ مَا صَنَعُوا إِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدٌ سَاحِرٍ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَى﴾ [طه: ۶۵ - ۶۹]. ژباړه: (دوی وویل: ای موسی! یا به ته (امسا) غورځوې، یا به مونږ شو اول د هغه چا چې (امسا) غورځوي * ده وویل: بلکې تاسو وغورځوئ، نو ناڅاپه د دوی رسی او د دوی امساگانې د دوی د سحر په وجه د ده (موسی) خیال ته داسې راوستی شوې چې په رښتیا دغه منډې وهي * نو موسی په خپل نفس (زړه) کې وېره وموندله * مونږ (ده ته) وویل: ته مه وېرېره، بېشکه هم ته ښه غالب یې * هغه څه وغورځوه چې ستا په لاس کې دي هغه ټول څیزونه به تېر کړي چې هغوی جوړ کړي دي، هغوی د جادو ټکي جوړه کړې، او جادوگر چې هر چېرې په هره بڼه کې راشي بریمن کېدای نه شي) [طه سورت: ۶۵ - ۶۹ آیتونه].

او هغه څه چې په اوبو کې تلاوت شول له لوستلو وروسته دې درې غږ په اوبه وڅښي او په پاتې نورو سره دې غسل وکړي، نو په همدې سره به ان شاء الله مرض له منځه ولاړ شي، او که دوه ځلې یا زیات استعمال ته اړتیا پیدا شي نو تر هغه وخته پورې چې ناروغي له منځه لاړه شي هېڅ حرج نشته چې دغه کار تکرار کړي.

نو دا اذکار، دموڼه او طریقي د جادو او نورو بدیو له شر څخه د مخنیوي لپاره تر ټولو لوی اسباب دي، او د جادو له پېښېدو وروسته یې د لرې کولو لپاره تر ټولو لویه وسله ده، البته د هغو کسانو لپاره چې په اخلاص، ایمان، او په الله تعالی باور او په هغه تکیه ولري، او هغه څه ته سینه پراخه کړي چې دا اذکار پرې دلالت کوي.

دا هغه څه وو چې د سحر د مخنیوي او درملنې لپاره وړاندې شول، او الله توفیق ورکونکی دی.

او دلته یوه مهمه مسئله راځي چې هغه پېریانو ته په قربانۍ کولو او یا نورو طریقو سره د نږدې کېدو له لارې د سحر درملنه ده، چې دا جواز نه لري؛ ځکه چې دا د شیطان عمل، بلکې د لوی شرک یو ډول دی؛ همدارنگه د کاهنانو، نجومیانو او کودگرو څخه د پوښتنې کولو او د هغوی د خبرو په کارولو سره د دې ناروغۍ درملنه جواز نلري. ځکه چې هغوی ایمان نه لري، دروغجن او فاسقان دي، په غیبه د پوهیدو ادعا کوي او خلک غولوي، رسول الله صلی الله علیه وسلم هغوی ته له تگ، له هغوی څخه د پوښتنو کولو او پر هغوی د باور کولو په اړه خبرداری ورکړی، لکه څنگه چې وړاندې د دې پیغام په پیل کې یادونه وشوه.

نو اړینه ده چې ډډه ترې وشي، او په صحیح حدیث کې له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه روایت دی چې له هغه څخه د (نشره) په اړه پوښتنه وشوه، نو هغه وفرمایل: **ژباړه: (دا د شیطان کار دی)**. امام احمد او ابو داود په جید سند سره روایت کړی دی.

النشرة: له جادو شوي شخص څخه د جادو لري کولو ته وايي. او د هغه - صلی الله علیه وسلم - د خبرې مراد دا دی چې: د هغه جادو لري کول چې د جاهلیت خلکو به کاوه، او هغه داسې وو چې: له جادوگر څخه به یې د جادو لري کولو غوښتنه کوله، او یا د بل جادوگر څخه یې د ورته جادو لري کولو غوښتنه کوله.

او په دم، شرعي معوذاتو او مباحو درملو سره یې درملنه پاک نه لري، لکه وړاندې چې یادونه وشوه.

او دغه وینا علامه ابن القیم، او شیخ عبدالرحمن بن حسن - رحمهما الله - په فتح المجید کې کړې ده، او نورو علماوو هم دا خبره کړې ده.

له الله تعالی سوال کوو چې مسلمانانو ته له هرې بدۍ د ژغورل کیدو توفیق ورکړي، د دین ساتنه یې وکړي، په دین کې پوهه ورکړي، او له هر هغه څه نه یې وساتي چې د شریعت خلاف وي.

وصلی الله وسلم علی عبده ورسوله محمد، وعلی آله وصحبه.

الرسالة العاشرة

التحذير من بناء المساجد على القبور

لسم پیغام

پر قبرونو د جوماتونو جوړولو په اړه خبرداری

بسم الله، والحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله. آمَّا بَعْدُ:

ما د رابطة العلوم الاسلاميه مجلې په دريمه گڼه کې د (په مياشت کې د مسلمانانو خبرونه) برخه کې خپور شوی مطلب ولوست چې: د اردن په شاهي هېواد کې (رابطة العلوم الاسلاميه) ټولنه اراده لري د هغه غار پر ځای يو جومات ودان کړي چې پدې وروستيو کې د الرحيب په کلي کې کشف شوی، او ويل کيږي چې دا د اصحاب الکهف هغه غار دی چې په قرآن کریم کې يې يادونه شوې ده، چې هغوی پکې ویده شوي وو. پای ته ورسیده.

دا چې پر ما د الله جل جلاله او د هغه د بندگانو لپاره نصيحت واجب دی، نو ما وپتيله چې په همغه مجله کې د اردن په شاهي هاشمي هېواد کې؛ رابطة العلوم الاسلاميه ټولنې ته وينا ولرم چې عنوان يې؛ ټولنې ته؛ د غار پر ځای د ياد جومات جوړولو په اړه نصيحت دی، ځکه چې د پېغمبرانو او نېکانو پر قبرونو او آثارو د جوماتونو له جوړولو ممانعت او په اړه يې په اسلامي شريعت کې خبردارۍ راغلي، او پر هغه چا لعنت ويل شوی چې دا کار کوي؛ ځکه چې دا کار د شرک له اسبابو او د پېغمبرانو او نېکانو خلکو په اړه افراط او له حد څخه تېرېدل دي. او حقيقت د هغه څه په صحت شاهد دی چې شريعت راوړی او پر دې دليل دی چې د الله جل جلاله له لورې دی، او په هغه څه کې د الله جل جلاله د رسول صلی الله عليه وسلم په ريښتينولۍ څرگند ثبوت او قطعي دليل دی چې د الله له طرفه يې راوړی او امت ته يې رسولی دی. او هر څوک چې د اسلامي نړۍ حالاتو او هغه څه ته وگوري چې - په زيارتونو د جوماتونو ودانولو، د هغوی درناوي، په فرش او ظرف سينگارولو او د هغوی لپاره د منجاورانو د نيولو له امله کوم

شرک او افراطیت رامنځته شوی، نو په یقیني توګه پوهیږي چې دا ټول د شرک اسباب دي، او د اسلامي شریعت له ښېګڼو څخه د دې منع کول او د ودانولو په اړه یې خلکو ته خبرداری ورکول دي.

په دې اړه د روایتونو له جملې هغه څه هم دي چې دواړو شیخانو، بخاري او مسلم - رحمهما الله - له عایشې رضی الله عنها څخه روایت کړي وایې چې رسول صلی الله علیه وسلم فرمایلي: **ژباړه: «په یهودو او نصاراوو دې د الله تعالی لعنت وي، دوی د خپلو پېغمبرانو قبرونه جوماتونه ګرځولي»**، عائشه رضي الله عنها وایي: پدې اړه یې خبرداری ورکاوه، وایي: **ژباړه: «که چېرې دا خبره نه وای، نو مسلمانانو به د نبي صلی الله علیه وسلم قبر ښکاره (لور کړی) و، خو له دې وېرې دا کار ونه شو چې جومات ترې جوړ نه کړای شي»**. او په صحیحینو کې دا هم راغلي چې (أم سلمة او أم حبيبة رضي الله عنهما دواړو رسول الله صلی الله علیه وسلم ته د یوې کلیسا په اړه یادونه وکړه چې دواړو د حبشې په ځمکه کې لیدلې وه، او د هغو انځورونو یادونه یې هم وکړه چې پکې وو، نو رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایلي: **ژباړه: «هغوی داسې خلک دي؛ کله چې یو ښک سړی یا ښک بڼه پکې مړ شي، د هغه پر قبر جومات جوړ کړي او انځورونه پکې رسم کړي، دوی د الله په وړاندې تر ټولو بد خلک دي»**.

او په صحیح مسلم کې د جندب بن عبد الله رضي الله عنه څخه روایت دی وایې چې ما له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه د هغه له مرګ نه پنځه ورځې مخکې اوریدلي چې ویل یې: **ژباړه: «زه الله ته له دې خپله بېزاري وړاندې کوم چې له تاسو څخه دې زما کوم (ځانګړی) دوست وي، ځکه الله زه خپل دوست ګرځولی یم، لکه څنګه چې یې ابراهیم په دوستۍ نیولی،**

که چېرته ما له خپل امت څخه څوک په دوستۍ نیولی؛ نو ابو بکر به مې دوست نیولی و، خبردار اوسئ! څوک چې تر تاسو مخکې وو هغوی د خپلو انبیاوو قبرونه جوماتونه وگرځول، خبر اوسئ له قبرونو جوماتونه مه جوړوئ، ځکه ما له دغه څخه تاسې منع کړي یاست». او په دې باب کې ډیری حدیثونه راغلي دي.

د مسلمانانو علماوو امامانو (له څلورو وارو مذهبونو او نورو) پر قبرونو د جوماتونو ودانول حرام گڼلې او د رسول الله صلی الله علیه وسلم پر سنت د عمل او امت ته د نصیحت له مخې یې په اړه خبرداری ورکړې چې د افراطي یهودانو، نصاراوو او په دې امت کې د دوی په څېر نور گمراهان پکې ښکېل نه شي.

نو په اردن هېواد کې په رابطه العلوم الاسلامیه او نورو مسلمانانو واجب دي چې پر سنتو عمل وکړي، د علماوو پر تگلاره لاړ شي، او له هغه څه ځان وساتي چې الله تعالی او رسول یې صلی الله علیه وسلم ترې منع کړي دي؛ او په همدې کې د بندگانو اصلاح، ښکمرغي او د دنیا او آخرت کامیابي ده.

او پدې اړه ځینې خلک د اصحاب الکهف په اړه د الله تعالی لخوا پر بیان شوې کیسې استدلال کوي: ﴿قَالَ الَّذِينَ غَلَبُوا عَلَىٰ أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِم مَّسْجِدًا﴾ [الکهف: ۲۱]. ژباړه: (وویل هغو کسانو چې د دوی پر کار برلاسي شوي وو: هر ورو به یو عبادت ځای پرې جوړوو). [د الکهف سورت: ۲۱ آیت].

د دې ځواب دا دی چې وویل شي: الله پاک موږ ته د هغه وخت د مشرانو او واکمنانو په اړه خبر راکړی چې هغوی دا وینا کړې وه، او دا وینا

د دوی د تایید او ورڅخه د خوښۍ په موخه نه، بلکې د ملامتیا، سپکاوي او د دوی له کړنو څخه د کرکې له امله ده، او پر دې دا دلیل دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم؛ چې دا آیت پرې نازل شوی او د دې آیت په تفسیر تر ټولو زیات پوه دی، خپل امت په قبرونو د جوماتونو له ودانولو منع کړی او په اړه یې خبرداری ورکړی او د دې کار پر کوونکي یې لعنت ویلی او ملامته کړی یې دي.

او که چېرته دا کار روا وای نو رسول الله صلی الله علیه وسلم به پدې اړه دومره سختي نه وه کړې، او نه به یې د دې کړنې په ترسره کوونکي لعنت ویلی و، سربیره پر دې یې ویلي چې نوموړی انسان د الله تعالی له بدترینو مخلوقاتو څخه دی، او دا د حق پلټونکي لپاره کافي او قانع کوونکې ده. او که موږ فرض کړو چې پر قبرونو جوماتونه جوړول د هغو کسانو لپاره چې زموږ څخه مخکې وو، جائز و؛ نو بیا هم موږ اجازه نه لرو چې پدې کار کې د هغوی په لاره لاړ شو؛ ځکه چې زموږ شریعت د مخکنیو شریعتونو منسوخوونکی دی، او زموږ پیغمبر علیه الصلاة والسلام وروستی پیغمبر دی او شریعت یې بشپړ او د ټولو لپاره دی، هغه موږ پر قبرونو د جوماتونو له جوړولو منع کړي یو، نو موږ ته د هغه مخالفت روا نه دی، بلکې پر موږ یې تابعداري او پر هغه څه منگولې ښخول واجب دي، او د پخوانیو شریعتونو، او د هغوی د رواجونو پرېښودل هم واجب دي چې د هغه د شریعت خلاف دي، ځکه چې زموږ له شریعت څخه کامل او د رسول الله صلی الله علیه وسلم له لارښوونو بله ښه لارښوونه نشته.

له الله تعالی سوال کوو چې مونږ او ټولو مسلمانانو ته پر دین د ثبات او په ویناوو، کړنو، ظاهر، باطن او ټولو چارو کې د رسول الله صلی الله

عليه وسلم په شريعت تر هغه پورې د پابندۍ توفيق راکړي چې له هغه سره
منځ کېږو، الله جل جلاله اوريدونکى او نږدې دى.

وصلی الله وسلم على عبده ورسوله محمد وآله وصحبه ومن اهتدى
بهدها إلى يوم الدين.

الرسالة الحادية عشرة دفن الموتى في المساجد

يوولسم پيغام

په جوماتونو کې د مړو ښخول

بسم الله والحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن والا، أما بعد:

ما د "الخرطوم" د ورځپاڼې هغه گڼه چې په (۱۴۱۵/۴/۱۷هـ) نېټه خپره شوې ولوسته، نو پام مې شو چې په ورځپاڼه کې د سيد محمد حسن الادريسي د ښخولو په اړه بيان خپور شوی و چې هغه په ام درمان کې د خپل پلار تر څنگ په جومات کې ښخ شوی دی ... بيان تر پای

دا چې د الله جل جلاله له خوا د مسلمانانو لپاره نصيحت کول او د منکر (ناروا عمل) ردول واجب دي، نو ما وپتېله چې دې مسألې ته د خلکو پام راواړوم چې په جوماتونو کې د مړو څښول روا نه دي، بلکې دا د شرک له اسبابو څخه يو سبب او د يهودو او نصاراوو له هغو اعمالو څخه يو دی چې الله تعالی پرې هغوی غندلي او رسول صلی الله عليه وسلم پرې لعنت ویلی دی، لکه په صحيحينو؛ بخاري او مسلم کې چې له عائشې رضي الله عنها روايت دی چې رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي: **ثبارة: «الله پر يهودو او نصاراوو لعنت کړې چې د خپلو نبیانو قبرونه يې جوماتونه وگرځول».** همدارنگه په صحيح مسلم کې د جندب بن عبدالله څخه روايت دی چې نبي صلی الله عليه وسلم وفرمايل: **ثبارة: «خبردار اوسئ! چې ستاسو څخه مخکي خلکو د خپلو انبياوو او نېکانو له قبرونو څخه جوماتونه جوړ کړي وو، نو پام وکړئ چې تاسو يې جوماتونه ونه گرځوئ، زه تاسو لدې کار څخه منع کوم».** په دې معنا کې نور احاديث هم شته.

نو په هر ځای کې د مسلمانانو پر حکومتونو او ولسونو واجب دي چې: له الله تعالی څخه وويړېږي، او له هغو عملونو ځان وساتي چې الله ترې منع کړي او دا چې خپل مړي له جوماتونو څخه د باندې ښخ کړي،

لکه څنگه چې رسول الله -صلى الله عليه وسلم- او د هغه صحابه کرامو رضي الله عنهم مړي له جوماتو نه د باندې خښول، او همداسې يې په نيکۍ کې نورو پيروانو هم کړي دي.

او پاتې شوه د رسول الله صلى الله عليه وسلم او د هغه د صاحبينو د قبرونو خبره چې د هغه د جومات دننه دي، نو پدې کې د جوماتونو دننه د مړو د خښولو لپاره هيڅ جواز نشته؛ ځکه چې نبي صلى الله عليه وسلم په خپل کور کې (د عائشې رضي الله عنها په کوټه کې) ښخ شوی و، چې وروسته يې ملگري هم ورسره هملته خښ شول، نو کله چې وليد بن عبدالمالک جومات ته پراخوالی ورکړ، نو د لومړۍ هجري پېړۍ په سر کې يې د عائشې رضي الله عنها کوټه په جومات کې داخل کړه، حال دا چې هغه مهال يې علماوو دا عمل وغانده، خو هغه ته مناسب ښکاره شوه چې قبرونه بايد د جومات د پراخوالي پر وړاندې خنډ ونه گرځي، او دا چې دا خو يوه ښکاره چاره ده او هيڅوک پکې نه غلطېږي.

او پدې سره هر مسلمان ته جوتېږي چې هغه صلى الله عليه وسلم او دواړه ملگري يې رضي الله عنهما په لومړي سر کې په جومات کې نه دي ښخ شوي، او دا چې جومات ته د پراختيا ورکولو له امله يې قبرونه په جومات کې دننه راغلي دي نو پدې کې د دې مسألې لپاره هيڅ جواز نشته چې مړي په جوماتونو کې خښ شي؛ ځکه چې هغوی په جومات کې دننه نه دي، بلکې هغه عليه الصلاة والسلام په خپل کور کې دی، بل دا چې د وليد دا کړنه د هيچا لپاره دليل نه شي جوړيدلی، بلکې حجت په قرآن، سنت او د دې امت د سلفو -رضي الله عنهم- په اجماع کې دی، الله تعالى دې موږ په نيکۍ کې د هغوی له پيروانو څخه وگرځوي.

د نصيحت او غاړې خلاصولو لپاره دا متن په ۱۴۱۵/۵/۱۴ هـ کي ليکل شوی.

الله توفيق ورکوونکی دی. درود او سلام دې وي زمونږ په نبي محمد صلی الله عليه وسلم، د هغه د کورنۍ، ملگرو، او ښو پيروانو باندې.

الرسالة الثانية عشرة

بیان کفر و ضلال من زعم أنه يجوز لأحد الخروج
عن شريعة محمد - صلى الله عليه وسلم -

دولسم پیغام

د هغه چا د کفر او گمراهۍ بیان چې ادعا کوي د هر چا
لپاره د محمد صلی الله علیه وسلم له شریعت څخه انحراف
کول روا دي.

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على خاتم الأنبياء والمرسلين
نبينا محمد، وعلى آله وصحبه أجمعين.

اما بعد: ما د "الشرق الأوسط" ورځپاڼې د ۵۸۲۴ شمېرې د ۱۴۱۵
کال د جون په ۵مه نېټه خبره شوې يوه مقاله وليده، چې د "عبد الفتاح
الحايك" په نوم يو کس د (الفهم الخاطي) يا (غلطه پوهه) تر عنوان لاندې
يې ليکلې ده.

د مقالې لنډيز: په دې مقاله کې هغه څه رد شوي دي چې د اسلام دين
له ضرورتو څخه څرگند دي او په نص (قرآن او حديث) او اجماع (د علماوو
توافق) سره ثابت دي، چې د محمد صلى الله عليه وسلم رسالت ټولو خلکو
ته عام دی نوموړي ادعا کړې ده چې څوک چې د محمد صلى الله عليه
وسلم پيروي نه کوي او نه يې اطاعت کوي، بلکې يهودي يا نصراني پاتې
شي، نو هغه په سم دين باندې دی. همداراز، نوموړي د رب العالمين سبحانه
و تعالی په حکمت باندې د کفارو او نافرمانانو د عذاب په اړه بې ادبي کړی
او دا يې عبث (بې معنا) ښودلی دی.

او شرعي نصوص يې تحريف کړي، او په بې ځايه ځای کې يې
کارولي دي، او د خپل خواهش مطابق يې تفسير کړي او له هغو شرعي او
روښانه دلايلو يې مخ اړولی چې د رسول الله صلى الله عليه وسلم د رسالت
په عموميت او د هغه چا په کفر دلالت کوي چې اوریدلی يې دی او پيروي
يې نه ده کړې، او دا چې الله تعالی له اسلام پرته بل دين نه قبلوي او داسې
نور صريح نصوص چې مخ يې ترې اړولی؛ تر څو په خپلو خبرو جاهل
خلک دوکه کړي.

هغه څه چې هغه وکړل ښکاره کفر، له اسلام څخه ارتداد، او د الله- پاک - او د هغه له رسول - صلی الله علیه وسلم - څخه انکار دی، لکه څنګه چې هر هغه څوک پوهیږي؛ چې د علم او ایمان د خاوندان وي او دا مقاله لولي.

او پر ولی الأمر واجب دي چې محکمې ته یې راجع کړي، ترڅو توبه وباسي او د سپېڅلي شریعت د غوښتنې سره سم سزا ورکړل شي.

الله سبحانه وتعالی د محمد صلی الله علیه وسلم د رسالت عمومیت او د پېریانو او انسانو ټولو لپاره د هغه د اطاعت وچوب څرګند کړی دی، دا هغه څه دي چې د مسلمانانو څخه هغه څوک چې یو څه پوهه ولري، هېڅکله ترې جاهل نه شي پاتې کېدلی.

الله تعالی فرمایلي دي: ﴿قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ فَأَمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الَّذِي يُوْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمَاتِهِ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ﴾ [الأعراف: ۱۵۸]. ژباړه: (ته ووايه: اې خلقو! بېشكه زه ستاسو د ټولو په طرف د هغه الله (رالېږل شوی) رسول یم چې خاص د هغه لپاره د اسانونو او ځمکې بادشاهي ده، نشته هېڅ حق معبود مګر همدی دی، همدغه ژوند ورکوي او مرګ ورکوي، نو تاسو پر الله او د هغه پر رسول ایمان راوړئ چې نبي دی، امي دی، هغه چې پر الله او د هغه پر کلماتو ایمان لري او تاسو د هغه پیروي وکړئ، د دې لپاره چې تاسو هدایت ومومئ). [الأعراف سورت: ۱۵۸ آیت]. او الله تعالی فرمایلي دي: ﴿وَأَوْحَىٰ إِلَيَّ هَذَا الْقُرْآنُ لِأُنذِرْكُمْ بِهِ وَمَنْ بَلَغَ﴾ [الأنعام: ۱۹]. ژباړه: (او دا قرآن ماته په وحی راغلی تر څو هم تاسو پرې وپېروم او هم

چاته چې ورسېد). [الأُنعَام سورت: ۱۹ آیت]. او الله تعالی فرمایلي دي: ﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ﴾ [آل عمران: ۳۱]. ژباړه: (ای نبی!) (ته ووايه: که چېرې یی تاسو چې له الله سره مینه کوئ، بیا نو زما اتباع وکړئ، الله به له تاسو سره مینه وکړي او تاسو ته به ستاسو گناهونه وبخښي). [آل عمران سورت: ۳۱ آیت]. او الله تعالی فرمایلي دي: ﴿وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾ [آل عمران: ۵۸]. ژباړه: (او څوک چې له اسلام نه غېر (بل) دین غواړي، نو هېڅکله به هم له ده نه قبول نه کړی شي او دغه کس په آخرت کې له تاوانیانو څخه دی). [آل عمران سورت: ۸۵ آیت]. او الله تعالی فرمایلي دي: ﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا﴾ [سبأ: ۲۸]. ژباړه: (او ته نه یې لېږلی مونږ مگر د ټولو خلقو (انسانانو) لپاره زېری ورکوونکی او وېروونکی). [سبأ سورت: ۲۸ آیت]. او الله تعالی فرمایلي دي: ﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ﴾ [الأنبياء: ۱۰۷]. ژباړه: (او مونږ ته نه یې لېږلی مگر د عالمونو لپاره رحمت). [الأنبياء سورت: ۱۰۷ آیت]. او الله تعالی فرمایلي دي: ﴿وَقُلْ لِلَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْأُمِّيِّينَ أَأَسْلَمْتُمْ فَإِنْ أَسْلَمُوا فَقَدِ اهْتَدَوْا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ﴾ [آل عمران: ۲۰]. ژباړه: (او له اهل کتابو او غیر اهل کتابو (مشرکانو) دواړو څخه پوښتنه وکړه: آیا تاسي هم د هغه اطاعت او بندگي منلې ده؟ که یې منلې وه نو سمه لار یې وموندله، او که یې ورڅخه مخ اړولې؛ نو پر تا یوازې د پیغام رسولو مسؤلیت و، نور الله په خپله د خپلو بندگانو د چارو لیدونکی دی). [آل عمران سورت: ۲۰ آیت]. او الله پاک فرمایلي: ﴿تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا﴾

[الفرقان: ۱]. ژباړه: (ډېر برکتناک دی هغه ذات چې په خپل بنده یې فرقان (قرآن) نازل کړی دی، ترڅو د خلقو لپاره وپروونکی شي). [الفرقان سورت: ۱ آیت].

بخاري او مسلم د جابر رضي الله عنه څخه روایت کوي چې پیغمبر صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: ژباړه: «ما ته پنځه شیان راکړل شوي دي چې له ما څخه مخکې هېچ چا ته نه وو ورکړل شوي: ماته په وېره بریا راکړل شوې؛ زه چې کوم ځای ته ځم نو د یوې میاشتې د مزل په اندازه مې رعب هلته مخکې رسیدلی وي، او ټوله ځمکه زما لپاره جومات او پاک ځای گرځېدلی، نو زما له امت څخه چې په هر چا د لمانځه وخت راغی نو لمونځ دې وکړي، او ماته غنیمت روا شوی چې زما نه مخکې هېچ چا ته نه و روا، او ماته شفاعت راکړل شوی او دا چې هر نبي به خاص خپل امت ته لېږل کېده او زه ټولو خلکو ته لېږل شوی یم».

دا ټول بشریت ته زموږ د پیغمبر محمد صلی الله علیه وسلم د پیغام نړیوال توب او هر اړخیز والی څرگندوي، او دا چې ټول پخواني قوانین یې منسوخ کړي دي، او دا چې څوک د محمد صلی الله علیه وسلم پیروي ونه کړي، نو هغه یې اطاعت نه دی کړی او بالآخره کافر، گناهگار او د سزا مستحق دی، الله تعالی فرمایلي: ﴿وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ مِنَ الْأَحْزَابِ فَالِئِنَّ مَوْعِدَهُ﴾ [هود: ۱۷]. ژباړه: (او څوک چې له دې ډلو په هغه کافر شي نو د وعدې ځای یې اور دی). [هود سورت: ۱۷ آیت]. او الله تعالی فرمایلي دي: ﴿فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ [النور: ۶۳]. ژباړه: (نو هغه کسان دې ووېرېږي چې د هغه (رسول) له

حکم نه مخالفت کوي، له دې نه چې دوی ته څه افت ورسېږي، یا دوی ته ډېر دروونکی عذاب ورسېږي). [النور سورت: ۶۳ آیت]. او الله تعالی فرمایلي دي:

﴿وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُهِينٌ﴾ [النساء: ۱۴]. ژباړه: (او چا چې د الله او د هغه د رسول نافرمانی وکړه او د هغه (الله) له حدونو نه مخکې تېر شو، نو هغه (الله) به یې اور ته داخل کړي، چې په هغه کې به همېشه وي او د هغه لپاره سپکوونکی عذاب دی). [النساء سورت: ۱۴ آیت]، او الله تعالی فرمایلي دي: ﴿وَمَنْ يَتَّبِدْ الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ﴾ [البقرة: ۱۰۸]. ژباړه: (او هر څوک چې بدلوي (او غوره کوي) کفر په ایمان (چې ایمان ورکوي او کفر آخلي) نو په تحقیق سره ورکه یې کړه سمه لار). [البقرة سورت: ۱۰۸ آیت]، او پدې معنا سره ډېر آیتونه راغلي دي.

او الله تعالی د رسول الله صلی الله علیه وسلم اطاعت د هغه د اطاعت سره تړلی دی، او دا یې روښانه کړې ده چا چې له اسلام پرته په بل څه باور وکړ هغه زیانمن دی، او له هغه څخه به هېڅ خیرات یا عدالت (نفلي او فرضي عمل) ونه منل شي، الله تعالی فرمایلي دي: ﴿وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾ [آل عمران: ۵۸]. ژباړه: (او څوک چې له اسلام نه غېر (بل) دین غواړي، نو هېڅکله به هم له ده نه قبول نه کړی شي او دغه کس په اخرت کې له تاوانیانو څخه دی). [آل عمران سورت: ۸۵ آیت]. او الله تعالی فرمایلي دي: ﴿مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ﴾ [النساء: ۸۰]. ژباړه: (چا چې د رسول اطاعت وکړ نو یقیناً هغه د الله اطاعت وکړ). [النساء: ۸۰]. او الله تعالی فرمایلي دي: ﴿قُلْ

أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُمْ مَا حُمِّلْتُمْ وَإِنْ تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا» [النور: ٥٤]. ژباړه: (ورته ووايه: د الله خبره ومنئ او د رسول ومنئ او که مخ وگرځوئ نو (پوه شئ چې) پر هغه خپله ذمه واري او پر تاسي خپله ذمه واري ده، او که امر يې ومنئ لار به ومومئ). [النور سورت: ٥٤ آيت]. او الله تعالى فرمايلي دي: ﴿إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أُولَئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ﴾ [البينة: ٦]. ژباړه: (بېشكه هغه كسان چې كافران شوي دي، چې اهل كتاب او مشركان دي، (دوى به) د دوزخ په اور كې وي، چې په ده كې به تل ترتله وي. هم دغه كسان د خلقو بدترين دي). [البينة سورت: ٦ آيت].

او امام مسلم په خپل صحيح كې روايت كوي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: «په هغه ذات مې قسم دى چې زما روح د هغه په لاس كې دى، زما د دعوت په اړه د دې امت يهودي او يا نصراني وانه وري، او بيا مې شي، او زما په رسالت اېمان رانه وړي نو دا كس به د دوزخ له خښتانو څخه وي».

رسول الله صلى الله عليه وسلم په خپلو كړنو او خبرو سره د هغو كسانو د دين باطلوالى څرگند كړ چې د اسلام دين ته نه وو داخل شوي. هغه د يهوديانو او عيسويانو سره هم جنگيدلى و، لكه څنگه چې د نورو كافرانو سره جنگيدلى و، او هغو كسانو چې جزيه وركوله، هغوى څخه يې هوډ اخيستی و نورو خلكو ته د دعوت رسول مانع نشي، ترڅو هغه څوك چې وغواړي اسلام ته داخل شي پرته له ډار او دا چې څوك يې مخه ونيسي او يا يې مانع شي او يا يې ووژني.

بخاري او مسلم حديث: ژباړه: ابو هريره رضي الله عنه خخه روايت كوي چې وايي: مونږ په جومات كې و چې رسول الله صلى الله عليه وسلم راووته او وې فرمايل: "يهودو ته لار شئ" نو موږ له هغه سره بهر لاړو تر هغه چې د المدراس كور(د يهودو درس ځاى) ته ورسېدو، بيا رسول الله صلى الله عليه وسلم پاڅېده او په هغوى يې غږ وكړ او وېې فرمايل: «اى د يهودانو ډلې، اسلام قبول كړئ، نو تاسو به خوندي اوسئ»، هغوى وويل: اې ابو قاسمه، تا پيغام ورساوه. رسول الله صلى الله عليه وسلم هغوى ته وفرمايل: «دا هغه څه دي چې زه يې غواړم، اسلام قبول كړئ ترڅو خوندي اوسئ»، هغوى وويل: اې ابو قاسمه، تا پيغام ورساوه. رسول الله صلى الله عليه وسلم هغوى ته وفرمايل: «دا هغه څه دي چې زه يې غواړم»، بيا يې دريم ځل باندې يې هم وويل...». حديث.

مطلب دا دى چې هغه صلى الله عليه وسلم، د يهودي خلكو ديني مدرسې ته لاړ، او هغوى يې اسلام ته راوبلل، او هغوى ته يې وفرمايل: «اسلام قبول كړئ، تاسو به خوندي اوسئ»، او هغه دا خبره دوى ته په تكرر سره وويل.

همدارنگه يې: هرقل ته ليك واستاوه او اسلام ته يې بلنه وركړه، او خبر يې وركړ چې كه هغه انكار وكړ، نو د هغو كسانو گناه به يې پر غاړه وي چې د هغه د انكار له امله يې اسلام رد كړى دى، بخاري او مسلم په خپلو صحيحينو كې روايت كوي چې هرقل د رسول الله صلى الله عليه وسلم ليك راوغوښت او يې ولوست، نو په كې ليكلي و چې: ژباړه: «بسم الله الرحمن الرحيم، د محمد رسول الله لخوا د روم والا حضرت هرقل ته، سلام دې وي پر هغه چا چې د سمې لارې پيروي كوي، اما بعد: زه تاسو ته د اسلام په بلنې سره بلنه دركوم، مسلمان شه چې خوندي شې، او مسلمان شه چې الله تعالى دوه ځلې اجر

درکړي، او که انکار دې وکړ نو ستا د پیروانو (بزگرانو) گناه به ستا پر غاړه وي، او ﴿يَتَأْهَلُ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ فَإِن تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ﴾ [آل عمران: ۶۴]. ژباړه: (ای نبي!) ته (دوی ته) ووايه: ای اهل کتابو! داسې کلمې ته راشئ چې زموږ په مینځ کې او ستاسو په مینځ کې برابر ده، دا چې عبادت به نه کوو مگر یواځې د الله او له هغه سره به هېڅ شی نه شریکوو او زموږ بعضې به بعضو نورو لره له الله نه غیر پالونکي (خدایان) نه نیسي، نو که دوی وگرځېدل، نو تاسو (ورته) ووايئ چې تاسو پر دې گواه شئ چې یقیناً موږ مسلمانان یو). [آل عمران سورت: ۶۴ آیت].»

بیا چې کله هغوی مخ وگرځاوه او په اسلام کې یې له داخلیدو انکار وکړ؛ رسول الله صلی الله علیه وسلم او صحابه کرام -رضي الله عنهم- ورسره وجنگېدل او جزیه یې پرې کېښوده.

د دوی د گمراهۍ تاییدولو لپاره چې د محمد صلی الله علیه وسلم په راتگ سره د هغوی دین منسوخ شوی او باطل دی؛ له همدې امله الله تعالی مسلمان ته امر کړی چې هره ورځ، په هر لمانځه کې، او د لمانځه په هر رکعت کې له الله تعالی څخه وغواړي چې هغه ته مستقیم، سم او د منلو وړ لاره، چې هغه: اسلام دی، لارښوونه وکړي. او د هغو کسانو له لارې څخه یې لرې وساتي چې غضب شوي دي، چې هغوی: یهودیان او د دوی په څېر هغه کسان چې پوهېږي چې دوی په باطل دي او بیا هم په هغه ټینګار کوي، او د هغو کسانو له لارې څخه یې لرې وساتي چې گمراه شوي دي او بې له پوهې عبادت کوي، او ادعا کوي چې دوی د هدایت په لاره دي، په داسې حال کې چې دوی د گمراهۍ په لاره دي، او هغوی دي: عیسویان، او د

دوى په خبر نور قومونه چې د گمراهۍ او ناپوهۍ له امله عبادت كوي. همدارنگه: هر مسلمان بايد پر دې پوه شي چې له اسلام پرته نور ټول دينونه باطل دي، او هر هغه څوك چې له اسلام پرته پر بل دين سره د الله عبادت وكړي هغه گمراه دى، او څوك چې دا عقیده ونه لري هغه مسلمان ندی. او په دې اړه په قرآن او سنت كې ډېر دلايل شتون لري.

د دې مقالې ليكوال، -عبدالفتاح- ته لازم ده چې: د ريښتيني توبې لپاره بېرته وکړي، او يوه مقاله دې وليکي چې هغې كې خپله توبه اعلان كړي، او څوك چې په ريښتيني توگه الله تعالى ته توبه وكړي؛ الله ورته بخښنه كوي. لكه څنگه چې الله تعالى فرمايي: ﴿وَتَوْبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾ [النور: ۳۱]. ژباړه: (او تاسو ټول الله ته توبه وباسئ اې مومنانو! د دې لپاره چې تاسو كامياب شئ). [النور سورت: ۳۱ آيت]، او دا قول د الله تعالى: ﴿وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا * يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخْلُدْ فِيهِ مُهَانًا * إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَئِكَ يَبْدِلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا﴾ [الفرقان: ۶۸ - ۷۰]. ژباړه: (او هغه كسان چې له الله سره بل معبود نه رابولي او نه پرته له حقه هغه څوك وژني چې الله يې وژل حرام كړي وي او زنا نه كوي؛ او څوك چې داسې وكړي، هغه به خپله گناه مومي * د قيامت په ورځ به ده ته عذاب دوه چنده شي او په هغه (عذاب) كې به تل وي، په داسې حال چې خوار او ذليله به وي * مگر هغه كس چې توبه وباسي او ايمان راوړي او نېك عمل وكړي، نو دغه كسان دي چې الله به د دوى بدۍ په نېكۍ سره بدلې كړي او

الله له ازله ډېر بخښونکی، بې حده رحم کوونکی دی). [الفرقان سورت: ۶۸-۷۰ آیتونه]. او د پیغمبر صلی الله علیه وسلم دغه وینا: ژباړه: «اسلام هغه (گناهونه) له منځه وړي چې ترې وړاندې وو، او توبه هم مخکېني گناهونه له منځه وړي». او د رسول الله - صلی الله علیه وسلم - دا وینا: ژباړه: «له گناه څخه توبه کوونکی داسې دی لکه گناه یې چې نه وي کړي». او په دې معنا سره ډېر آیتونه او حدیثونه راغلي دي.

زه له الله تعالی څخه غواړم چې موږ ته حق، د حق په توگه وښيي، او د هغه د تعقیبولو توان راکړي، او موږ ته باطل، د باطل په توگه وښيي، او له هغه څخه د لرې کېدو توان راکړي، موږ او لیکوال عبدالفتاح او ټولو مسلمانانو ته دې د ریښتیني توبې توفیق راکړي، او موږ ټول د گمراه کوونکو فتنو او د خواهشاتو او شیطان اطاعت څخه وساتي، ځکه چې هغه د دې ساتونکی دی او د دې کار توان لري.

وصلی الله وسلم علی نبینا محمد، وعلی آله وصحبه، ومن تبعهم بإحسان إلى يوم الدين.

فهرست

- لومړۍ پېغام: صحيح عقیده او هغه چې خلاف يې ده ۱
- دويم پېغام: پر پيغمبر - صلى الله عليه وسلم - د مرستې غوښتلو حکم ۳۵
- درېم پېغام: له پيريانو او شيطانانو د مرستې غوښتلو او هغوی ته د نذر وړاندې کولو حکم ۵۱
- څلورم پېغام: په بدعتي او شرکي الفاظو (وظیفو) د عبادت حکم ۶۹
- پنځم پېغام: د رسول الله - صلى الله عليه وسلم - او نورو ميلادونو د لمانځلو حکم ۹۰
- شپږم پېغام: د اسراء او معراج د شپې لمانځلو حکم ۱۰۰
- اوم پېغام: د شعبان مياشتې د نيمايي شپې د لمانځلو حکم ۱۰۶
- اتم پېغام: د نبوي مسجد خادم - الشيخ احمد - ته منسوب شوي وصيت د دروغوالي په اړه مهم خبردارۍ ۱۱۹
- نهم پېغام: د جادو، کوډگرۍ او هغه څه حکم چې تړاو ورسره لري ۱۳۳
- لسم پېغام: پر قبرونو د جوماتونو جوړولو په اړه خبردارۍ ۱۴۸
- يوولسم پېغام: په جوماتونو کې د مړو ښخول ۱۵۴
- دولسم پېغام: د هغه چا د کفر او گمراهۍ بيان چې ادعا کوي د هر چا لپاره د محمد صلى الله عليه وسلم له شريعت څخه انحراف کول روا دي ۱۵۸

هدية
HÄDIYAH

The Encyclopedia of Ar-Rahman's Guests

Selected material for Pilgrims and Um-rah teaching it
in languages of the world.

978-603-8524-11-4